

srečno

Dan rudarjev — tretji julij

TE—TO, se zavzemamo zato, da bomo imeli stalnega in solidnega porabnika premoga v gospodarstvu, cenejšo električno energijo, predvsem pozimi, ko jo primanjkuje ter za toplarno, ki bo nadaljnji korak k čistejšemu ozračju v revirjih in daleč naokrog.

Nove tehnologije oplemenitenja premoga naj pripomorejo k cilju, da Sava ne bo odtekala iz revirskih krajev umazana, zablatena z jalovino iz separacije in pepelom iz termoelektrarne.

Škoda bi bilo, da bi ravno sedaj začeli pojenjati naporji za nadaljnji razvoj slo-

in račun za rezultat svojega dela.

Ravno sedaj smo spet priča gibanju, ki omalovažuje težko delo v železarstvu in kliče vse "prekletstvo" nad proizvajalce energije in rudarje zaradi onesnaževanja zraka oziroma okolja. Če kdo, potem rudarji vedo, kaj je vredno sonce, čist zrak in voda, saj je čistega okolja vedno najbolj manjkalo v rudarskih krajih, saj so po dimu in sajah dobili ime "Črni revirji".

Ko se zavzemamo za nadaljnjo modernizacijo rudnikov, se zavzemamo za cenejšo in učinkovitejšo proizvodnjo premoga. Ko se zavzemamo za izgradjo nove

Že vrsto let delavci kombinata praznujemo naš praznik delovno, ponosni na preteklost in z zaupanjem zroč v prihodnost.

Na vseh rudnikih, termoelektrarni in deloviščih rudarsko gradbene dejavnosti bodo spet zaplapolale državne in rudarske zastave, ki bodo oznanjale sedanji trenutek, trenutek največje zagnanosti rudarjev in drugih delavcev kombinata za pospešeno razreševanje krize, ki se je vgnezdila v naše družbenopolitično ter družbenogospodarsko življenje.

Pred preizkušnjo nismo niti prvič in verjetno niti ne zadnjič. Delo rudarjev in sploh slovenskega proletariata je vedno bil trd in neizprosni boj za obvladovanje naravne stihije na eni in na drugi strani boj za dostojno in življenja vredno mesto v družbi, v kateri živimo.

Le s težavo in z največjim naporom prevladujemo težke delovne pogoje, pri čemer vsak dan bolj posegamo po pomoč k novim tehnologijam, modernim strojem in napravam.

Nezadovoljni smo, ker se nam zdi, da uvajanje novih tehnologij poteka vse prepočasi, tembolj, ker nas dosti hitreje zapuščajo izkušeni in preizkušeni rudarji, kot pa jih lahko nadomesti katerikoli stroj ali organizacija dela.

Bolj težaven je drugi del naloge. Gre za pravo mesto energetike, predvsem rudarstva v družbi z drugimi dejavnostmi. Kot po nekem pravilu se menja odnos družbe do energetike v nekih ciklih. Kakšnih deset let prihaja do izraza želja nekaterih v Sloveniji, kako bi bilo lepo živeti brez delavcev — teh težakov, ki niso težaki samo pri obvladovanju naravnih ovir, pri delu, ampak tudi malce težavni, ko postavljajo pogoje za svoje delo

Sreto Dujaković in Ivan Matko izdelujeta strop na odkopnem čelu v jami Rudnika Trbovlje.

(Foto: B. Klančar)

venskega premogovništva in proizvodnje električne energije, ko je skorajda popravljena škoda, povzročena z zanemarjanjem domačega dela, iz časov, ko smo z dolarji kupovali vse od energije, znanja do igračk.

Rudarji in ostali delavci v kombinatu so pripravljeni že za nadaljnje podvige v skladu s postavljenimi cilji, da je treba

čimbolj izkoristiti prednosti, ki jih dajejo domači naravni pogoji. Med te brez dvoma spada premog v premogovnikih, ki danes skupno z elektrarno in rudarsko gradbeno dejavnostjo tvorijo sestavljeno organizacijo združenega dela Revirski energetske kombinat Edvarda Kardelja Trbovlje.

Rudarski praznik pač ne more biti drugega kot spominski opomin na mučno preteklost. Mnogokrat v zgodovini so rudarji pokazali "zobe" izkoriščevalcem. Prvič v daljnem juliju leta 1903 in skoraj trideset let kasneje v veliki gladovni stavki leta 1934. Ta dva dogodka obeležuje tretji julij — dan rudarjev.

Ni mogoče opisati razmer, v katerih so rudarji in njihove družine živeli, saj je to danes za nas nepojmljiva strahota in nerazumljiv položaj ljudi, ki so živeli na meji človeškega dostojanstva. Kako neznosne so bile delovne razmere in nemogoči življenjski pogoji rudarskih družin, kaže samo to, da so bili rudarji pripravljeni leta 1934 ob podpori žena in otrok umreti od glada, če jim takratni oblastniki in delodajalci ne bi zajamčili dela. Samo delo so rudarji zahtevali, več dela in stalno delo.

V takšnih razmerah je komunistična partija pripravila in usposobila delavski razred in delovne ljudi za podvig, nacionalno in socialno osvoboditev, ki pomeni najbolj korenit preobrat v življenju našega naroda — proletarca k prevzemu narodne usode v lastne roke.

Letos proslavljamo štirideset let osvoboditve in zvrstila se je že vrsta proslav, ki so več kot dostojno obeležile ta jubilej.

Praznik rudarjev je tudi dan, ko lahko s ponosom ugotovljamo, da je tudi rudar v preteklosti, preizkušen v življenju in prekaljen v razrednih bojih, dodal vse, kar je pripomoglo za zmago boljšega nad krivičnim sistemom, svetlejšega in svobodnejšega nad mračnim družbenim življenjem. Zmaga leta 1945 je sprostila neslutene moči v delavskih centrih, saj je malokomu prišlo na misel, da bi užival sadove zmage, temveč da bi ovenčali prapore bojne zmage še z venci delovnih zmag v obdobju obnove in nadaljnega razvoja.

Danes marsikdo v naši deželi pozablja, da je dala osnove današnjemu cvetočemu gospodarskemu in družbenemu življenju stara industrija, stari proletarski centri, ki so se nesebično razdajali in pri tem tako pozabljali nase, da danes krepko zaostajajo za tistimi, ki so uspeli pridobiti nove, sodobnejše industrije in tehnologije.

Odločeni smo, čeprav zaostajamo pri našem težkem delu, da bomo vsak dan vgrajevali v naše življenje nove vrednote, predvsem medsebojno spoštovanje in sodelovanje ter vse prednosti, ki nam jih daje socialistično samoupravljanje, in vse vrednote, ki smo jih preizkusili v teku razrednih bojov in boja za nacionalno in socialno osvoboditev delovnega človeka.

K letošnjemu prazniku pripenjamo še en spominski znak — 230. obletnico enega najstarejših rudnikov na Slovenskem — Premogovnika Zagorje.

Letošnji praznik rudarjev, predvsem zagorskih, je tem pomembnejši zanje, ker se končuje neko mučno obdobje tega delovnega kolektiva. Ni dolgo od tega, preteklo je kratkih šest do sedem let, ko smo še razmišljali, da skupno z Laškim, Senovim, Dolom prenehamo z delom zaradi premajhnih zalog in pretežkih delovnih pogojev. Kotredeška jama v Zagorju je za Rašo najbolj globok premogovnik v Jugoslaviji, saj sega že 500 metrov pod zagorsko dolino.

Seveda se z globino večajo vse nevšečnosti, ki jih mora premagovati rudar, ki

pridobiva premog. To so visoki hribski pritiski, prisotnost škodljivih in strupenih plinov in še dotoki zahrbtnih jamskih voda.

Medtem ko je eksplozija plinov ugasnila trinajst življenj leta 1961, je pred tremi leti voda zalila vse jamske prostore ter grozila, da za vedno ustavi delo v tem rudniku. Dotoki vode so dosegali do 20 m³ na minuto oziroma 20.000 litrov na minuto.

Uspešno končana sanacija in uspešno opravljena raziskovalna dela so najlepši pozdrav k prazniku rudnika, saj je rudarjem zagotovljeno delo še vrsto let, družbi pa prepotrebno gorivo, ki ga bo potrebno morda malo bolj ceniti kot do sedaj. Največja vrednota pa je, da so glavno delo opravili rudarji sami.

Praznik kombinata in rudarjev naj ostane praznik kot doslej, čeprav v kritičnih razmerah vsak dan premišljamo, kako proizvajati več in ceneje, bomo te dni praznovali z zavestjo, da smo na pravi poti.

Že pet let raste proizvodnja premoga, kljub temu, da se v kaki jami kdaj kaj zatakne. Takrat poprimejo drugi, tako da je rast proizvodnje in produktivnosti nemotena.

Tudi letos so rudniki že v prvem polletju proizvedli skoraj 40.000 ton več kot lani, ravno tako je skoraj nepretrgano do remonta delala termoelektrarna. Tudi rudarsko gradbeno dejavnost stalno širi svoje dejavnosti v jugoslovanski prostor in širni svet.

Ta napredek proslavljamo z zavestjo, da še naprej hočemo in znamo opravljati svoje dolžnosti tako, kot jih je vedno nalagal naš rudarski in proletarski dan.

Delavcem kombinata in rudarjem "SREČNO" za tretji julij 1985.

Srečko KLENOVŠEK

Dvesto trideset let rudnika Zagorje

RAZMERE PRED DVESTO TRIDESET LETI V ZAČETKU NASTAJANJA RUDNIKA ZAGORJE IN NJEGOV DOPRINOS K INDUSTRIALIZACIJI IN NASTAJANJU SLOVENSKEGA DELAVSKEGA RAZREDA

Kolektiv TOZD RRP Zagorje združuje praznovanje letošnjega dneva rudarjev s proslavljanjem 40. obletnice osvoboditve, 35-letnice samoupravljanja in 230. obletnice obstoja Rudnika Zagorje.

Vsi trije jubileji so tesno povezani in pomembni ne le za zagorske rudarje, temveč za naše celotno združeno delo, saj se proslavljanje 230. obletnice obstoja rudnika povezuje z začetki nastajanja delavskega razreda pri nas, 40. obletnica osvoboditve in 35. obletnica samoupravljanja pa obeležujeta revolucionarno osvoboditev jugoslovanskega proletariata po stoletnem boju za socialne in politične pravice ter zmago nad fašizmom.

Glede na to, da je bila kronologija zgo-

dovine Rudnika Zagorje že večkrat in obsežno napisana, nazadnje v sedmi številki našega glasila "SREČNO" leta 1980 ob proslavljanju 225. obletnice obstoja rudnika, je v tem sestavku podan oris značilnosti obdobja, v katerem je rudnik nastajal, ter prispevek, katerega je rudnik dal v proces industrializacije naše dežele in pri oblikovanju slovenskega delavskega razreda.

Kljub temu, da začetke rudarjenja v Zagorju povezujemo z datumom 11. nov.

1755, ko je baron Raigersfeldt dobil od takratnega cesarskega višjega rudarskega urada v Ljubljani dovoljenje za pridobivanje premoga na hribu Pešenk pri Zagorju, je potrebno nekoliko globlje osvetliti tokove industrializacije v takratni Evropi, s katerimi je povezano nastajanje slovenske energetike v začetnem obdobju industrializacije Slovenije.

Medtem ko je celinska Evropa razen Nizozemske in Anglije sredi 18. stoletja, ko je nastajal rudnik Zagorje, tičala še globoko v fevdalizmu, je angleško meščanstvo že spremenilo Anglijo v gonilno silo evropske industrializacije in svetovne trgovine. V procesu industrializacije Anglije je odigrala proizvodnja premoga kot energetskega vira izredno pomembno vlogo.

Že 1619. leta so v Angliji na predlog Dadlyja začeli uporabljati črni premog za taljenje železa namesto lesnega oglja, ker je pomanjkanje lesa zaviralo proizvodnjo železa. Uporabo premoga v železarstvu pa je leta 1735 pospešil Abraham Darby, ki je izumil taljenje železa z uporabo koksa v visokih pečeh.

Medtem ko je Anglija proizvedla leta 1700 le 860.000 ton črnega premoga, 150.000 ton železa ter 600 ton v glavnem volnenih tkanin, je ta proizvodnja leta 1800 že narasla na 2.620.000 ton črnega premoga, 159.000 ton železa ter 25.000 ton tkanin.

Proizvodnja premoga, železa, strojev in tkanin je bila v Angliji tistega časa zelo tesno povezana. Tkanine, predvsem volnene, nato pa bombažne so bile glavni izvozni proizvod Anglije 18. st. K takemu razvoju proizvodnje tkanin je poleg razvijajočega se premogovništva in črne metalurgije prispeval leta 1733 tudi Kayev izum tkalskega stroja z letečim čolničkom, ki je nato pogojeval modernizacijo predilstva, uresničeno šele leta 1764 s Hargreavsovim izumom predilnega stroja.

Medtem ko so vodna sila, živalska in človeška delovna sila predstavljale glavno pogonsko silo takratnih delovnih strojev, je leta 1696 izum preprostega atmosferskega parnega stroja, katerega je predložil Anglež Savery, že napovedoval revolucijo razvoja pogonskih strojev. Že leta 1712 je Thomas Newcomen v Triptonu v Angliji uporabil enosmerni delujoči parni stroj za pogon rudniške črpalke.

Za potrebno pospešitev proizvodnje premoga je Anglež Brown leta 1760 izdelal prvi odkopni stroj na konjski pogon. Šele z izumom dvosmerno delujočega parnega stroja, katerega je patentiral J. Watt aprila 1784, je človeštvo dobilo prvi univerzalno uporaben pogonski motor, ki je revolucioniral pogon delovnih strojev vseh vrst ter kopenski in vodni transport.

Podobno kot je Dadly v Angliji že leta 1619 propagiral uporabo premoga namesto lesnega oglja pri taljenju železa, je rudarski mojster Anton Hauptmann iz Ljubljane v svojem poročilu iz leta 1740, ko je habsburški prestol prevzela Marija Terezija, poročal o izdankih močnih plasti premoga nedaleč od reke Save (pri Zagorju), o možnostih njegovega odvoza z vozovi in čolni ter o prednostih kurjenja mešanice 1/3 oglja in 2/3 premoga pri taljenju železa v primerjavi z lesnim ogljem.

Ker se je takrat v habsburški monarhiji zmanjševal obseg gozdov zaradi njihovega spreminjanja v kmetijsko obdelovalne površine ter je začelo primanjkovati lesa za kurivo, so začeli propagirati šoto in premog, slednjega predvsem po zgledu uporabe v Angliji in v težnji dohitevati njen gospodarski razvoj.

Zaradi industrializacije zahodne Evrope so v obdobju 1720-1760 tekale v Evropi dinastične in trgovinske vojne za širjenje posesti in tržišča, kar je povzročilo, da so se na eni strani zaostriili odnosi med kraljevskimi vladami in plemstvom ter meščanstvom na drugi strani. Pri slednjem predvsem zaradi tega, ker je v širjenju trgovine in industrije ter v razvoju kapitalističnih proizvodnih odnosov videlo možnosti za hitro bogatenje. Zato je francoska buržuazija leta 1789 z uspešno izvedeno revolucijo odpravila fevdalizem.

Trst je že leta 1719 postal svobodno pristanišče, kar je dalo začetne možnosti za razvoj slovenskega zaledja in stik s takratnimi razvojnimi tokovi v Evropi.

Leta 1747, sedem let po zasedbi prestola, je habsburška cesarica Marija Terezija v Ljubljani ustanovila deželno vladno za Kranjsko, Gradiški, Gradiščansko, Reko in Trst.

Povezava pristanišč z zalednjem je imela pomembno vlogo tako za iskanje in pridobivanje premoga na Krasu, kakor tudi v Zagorju.

Nizozemski podjetniki so na Reki

1750 ustnovili čistilnico sladkorja in v proizvodnem procesu kot energetski vir rabili premog. Tudi ljubljanska čistilnica sladkorja je bila vezana na pridobivanje zagorskega premoga.

Za širjenje proizvodnje in uporabe premoga je habsburška oblast leta 1766 izdala dekret, da sme premog iskati vsakdo, če si pridobi rudosledno pismo. V tem času so v fužinarstvu in rudarstvu težili za povečevanjem proizvodnje, kar je pospeševalo združevanje rudnikov in fužin v rokah vse manjšega števila podjetnikov.

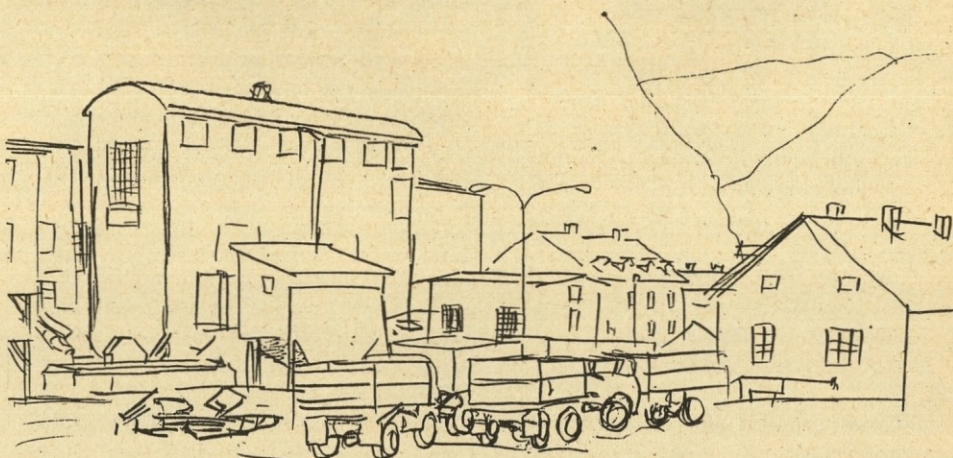
Podjetnik Ruard, ki je bil lastnik fužin na Gorenjskem in premogovnika v Zagorju, je leta 1796 finansiral poskuse uporabe zagorskega rjavega premoga pri taljenju železa. Ti takratni poskusi so bili po tehnološki strani uspešni, vendar so uporabo zagorskega premoga v gorenjskih fužinah takrat preprečevali previsoki stroški prevoza premoga s parizarji.

Na osnovi premoga kot energetskega vira je že leta 1804 v Toplicah pri Zagorju država sezidala steklarno. Činkarna je bila zgrajena leta 1841. Dve leti kasneje so poleg razširjene steklarne postavili še topilnico bakrene in svinčene rude. 1852. leta pa je stekla v Zagorju tudi proizvodnja roman cementa.

Z izgradnjo južne železnice 1849. leta se je začel pospešen razvoj rudnika, ki se je vse do leta 1893 uvrščal med največje premogovnike na Slovenskem.

V skladu z delovanjem zakona o koncentraciji in centralizaciji kapitala je premogovnik Zagorje vse do osvoboditve leta 1945 menjal mnoge lastnike, ki so izkoriščali naše naravno bogastvo in našega delovnega človeka.

Na osnovi zbranih podatkov v brošuri "200 let Rudnika Zagorje" ter podatkov o proizvodnji našega rudnika po drugi svetovni vojni, je v spodnji tabeli podana ocena obsega proizvodnje prodajnega premoga, ki jo je Rudnik Zagorje proizvedel v obdobju od 1849 pa do konca leta 1984.

Metod Lavrini, separacija premoga v Zagorju, risba

Obdobje		Proizvedeno ton	Povprečno letno ton
1755 — 1847	(92 let)	neznano	neznano
1848 — 1879	(32 let)	2.105.675	65.802
1880 — 1918	(39 let)	6.092.696	156.223
1919 — 1940	(22 let)	4.785.440	217.520
1941 — 1945	(5 let)	1.498.400	299.680
1946 — 1954	(9 let)	4.161.600	462.400
1955 — 1960	(6 let)	3.599.000	599.833
1961 — 1965	(5 let)	3.169.900	633.980
1966 — 1970	(5 let)	2.869.500	573.900
1971 — 1975	(5 let)	1.956.130	391.226
1976 — 1980	(5 let)	1.401.750	280.350
1981 — 1984	(4 leta)	1.001.786	250.447
(vključno)			

SKUPAJ

(1848 do vključno
1984)

(136 let)

32.641.877

240.014

Največjo letno produkcijo je Rudnik Zagorje dosegel leta 1960, ko je le-ta znašala 685.000 ton. Najvišji stalež zaposlenih pa leta 1952, ko je zaposloval 2514 delavcev.

Rudnik Zagorje je s svojo proizvodnjo znatno doprinesel k industrializaciji dežele. Če upoštevamo podatke raziskav za obdobje 1820—1968, ki kažejo, da je v

svetu v tem obdobju poraba energije, ki je ekvivalentna 1 toni črnega premoga, povečala svetovni družbeni proizvod za 288 ZDA dolarjev (po vrednosti iz leta 1975) lahko ocenimo, da je energija oziroma navedenih 32,6 mio ton rjavega premoga, proizvedenih v Rudniku Zagorje, preračunano v tone ekvivalentnega črnega premoga v navedenem obdobju, prispevala v reprodukcijski povezavi k ustvaritvi

cca 4,43 milijard dolarjev svetovnega družbenega proizvoda, od katerih odpade okoli 55 % na obdobje po osvoboditvi.

V povojnem obdobju je Rudnik Zagorje vzpodbujal gospodarski razvoj doline, saj je dal začetne impulze za nastanek tovarne eksplozijsko varne opreme

ENERGOINVEST — VARNOST, Industrije gradbenega materiala Zagorje, Gradbenega podjetja Beton, Tovarne elektro-porcelana Izlake in Siporeksa, pri čemer so se prve tri razvile iz stranskih dejavnosti rudnika.

Generacije zagorskih rudarjev, cinkarjev in steklarjev so se v boju z lastniki kapitala kalile ter dale rod z oblikovano razredno zavestjo, svobodomiselnostjo in kulturo, ki je izbojeval svojo razredno osvoboditev in zmago nad fašizmom ter 3.9.1950 prevzel upravljanje Rudnika Zagorje v svoje roke.

Marijan MANFREDO

3. julij — dan rudarjev in praznik delavcev kombinata

V sredo, 3. julija, bomo praznovali člani kolektiva kombinata dan slovenskih rudarjev, ki je hkrati tudi praznik delavcev sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja. Praznujemo ga v počastitev spomina na gladovno stavko v letu 1934, ki je potekala v jamah naših rudnikov, z namenom, da si rudarji zagotovijo najosnovnejše pravice do dela in življenja.

Po sklepu delavskega sveta sozd REK EK bo potekala letošnja proslava izjemoma v Zagorju, ker rudnik Zagorje praznuje 230-letnico svojega obstoja in delovanja. Sprva je bilo predvideno, da bo proslava v Hrastniku, vendar so se kasneje odločili za Zagorje, da bi hkrati proslavili tudi visok jubilej zagorskih rudarjev.

Širši program proslave dneva rudarjev obsega:

- športna tekmovanja iz vseh treh do, vseh tozdov in delovnih skupnosti,
- osrednjo proslavo v Zagorju,
- spremljajoče razstave oziroma prireditve.

Program osrednje proslave je po sklepu organizacijskega odbora naslednji:

- proslava bo torej v sredo, 3. julija 1985 v Zagorju, na športnem igrišču Svo-bode Kisovec

— Od 9. pa do 9,30 bo Delavski pihal-

ni orkester Zagorje ob Savi pod vodstvom Edvarda Eberla pripravil promenadni koncert pred restavracijo Marela v Kisovcu. V tem času se bomo udeleženci proslave zbrali na tem zbornem mestu in nato ob 9,30 skupno odšli do športnega igrišča v Kisovcu.

— Ob 10. uri se bo pričela osrednja proslava. Poleg otvoritvenega pozdrava se bomo takoj v začetku poklonili spominu ponesrečenih rudarjev in žrtev NOB, nato pa bo sledil slavnostni govor Janeza Vipotnika, člana predsedstva CK ZKS. Zatem bodo navzoči seznanjeni s podelitvijo priznanj jamskim reševalcem, priznanj in nagrad inovatorjem, objavljeni bodo najboljši prispevki učencev osnovnih šol na temo: 40 let rudarjenja v svobodi, objavljena bo informacija o jubilejnih nagradah ter rezultati v športnem tekmovanju. Podeljene bodo srebrne in zlate plakete kombinata in razglasitev častnega člana SOZD REK EK.

— V drugem delu proslave pa bo kulturni program, ki ga bodo izvajali Delavski pihalni orkester iz Zagorja in moški pevski zbor Loški glas pod vodstvom zborovodje Prašnikarja, v programu pa bo so-

deloval tudi basist Ladko Korošec ter recitatorji.

Predvidoma bo proslava trajala eno uro, nato pa se bo na istem mestu razvilo tovariško srečanje vseh udeležencev proslave. Kot običajno bo vsak deležen malice. Ob zvokih zabavnega ansambla se bo možno tudi zavrteti.

Na proslavo so vabljeni člani kolektiva kombinata ter upokoјenci, bivši udarniki, prvoborci, umetniki, ki izvirajo iz zasavskih revirjev, proslave pa se bodo udeležili tudi gostje iz vrst javnih in znanih družbenopolitičnih delavcev iz revirjev in republike.

Udeležence proslave bodo iz Hrastnika in Trbovelj, pa tudi iz Zagorja vozili avtobusi po določenem redu. Od 7,30 dalje bosta vozila dva avtobusa neprekinjeno iz Hrastnika do Kisovca, iz Trbovelj od 8. ure dalje od Gasilskega doma na Trgu revolucije, v Zagorju pa od 8,30 dalje z glavne avtobusne postaje. Vsi avtobusi morajo biti z udeleženci najkasneje ob 9,45 v Kisovcu. V povratku pa bodo vozili avtobusi od 14. ure dalje.

Podobno kot v revirjih pa bodo pripravili krajevne proslave dneva rudarjev in praznika kombinata tudi na rudnikih Senovo, Kanižarica in Laško. Zastopstva le-

teh se bodo udeležila osrednje proslave v Kisovcu v Zagorju. Proslave na teh rudnikih pa ne bodo potekale istočasno z osrednjo proslavo v Zagorju.

Med spremljajoče prireditve, ki bodo potekale v počastitev dneva rudarjev in dneva kombinata, pa tudi dneva borcev štejejo naslednje:

Srečanje gasilcev slovenskih rudnikov v Sečovljah:

Letošnje srečanje gasilskih desetih slovenskih rudnikov bo v soboto, 29. junija, v Sečovljah. Tako so se dogovorili že januarja letos predstavniki Industrijskih gasilskih društev do RRPS. Organizator letošnjega srečanja je Gasilsko društvo Sečovlje, ki bo hkrati s tem tekmovanjem počastilo otvoritev novega gasilskega doma v svojem kraju. Na srečanju se bodo desetine pomerile v gasilskih veščinah trodelnega napada, suha vaja in športni del — polaganje cevovoda. Poleg strokovnega izvajanja gasilskih vaj bodo člani izmenjali izkušnje na področju požarnega varstva in širjenju požarno varnostne kulture. Srečanja v Sečovljah se bo udeležilo sedem gasilskih desetih iz sozd REK EK, iz do RRPS in do TET. Skupno bo udeleženi iz našega kombinata sedemdeset gasilcev. O rezultatih pa bomo poročali v naslednji številki.

Drugo srečanje slovenskih pihalnih godb in orkestrov slovenskih rudnikov:

To srečanje bo v soboto, 29. junija 1985, ob 18. uri v Titovem Velenju. Organizator letošnjega drugega srečanja je sozd REK FLL. Udeležile se ga bodo tudi naše godbe: Rudarska godba Hrastnik, Delavska godba Trbovlje, Delavski pihalni orkester Zagorje ob Savi in Delavski pihalni orkester Svoboda iz Senovega.

— Dne 3. julija bo potekal na balinišču TVD Partizan Trbovlje tradicionalni balinarski turnir v počastitev dneva rudarjev in dneva borcev.

— V Delavskem domu v Zagorju bo pripravljena razstava del zasavskih likovnikov.

Dne 2.7. zvečer bo odprta v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu razstava del člana likovne sekcije RELIK Jerneja Krežeta, st.

Vabimo vse člane kolektiva kombinata, da se v kar največjem številu udeleže tudi teh prireditev, ki bodo potekale v počastitev našega stanovskega praznika — dneva rudarjev in praznika vseh nas, ki delamo v kombinatu.

Dne 1. julija 1965 je za dan rudarjev izšla prva številka Informatorja, predhodnica glasila Srečno. 1. julija 1985 torej praznujemo 20-letnico, odkar je pričelo izhajati naše glasilo.

Samoupravni in poslovodni organi so se koncem prvega polletja 1965 odločili, da prične Rudnik rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik izdajati svoje glasilo delovnega kolektiva pod imenom Informator. Do te odločitve je prišlo potem, ko je maja 1965 prenehalo izhajati glasilo Zasavski tednik, ki so ga izdajale občinske konference SZDL revirskih občin s sedežem v Trbovljah. Izhajati je prenehal zaradi finančnih težav. Ker je medtem nastala neka praznina v pogledu informiranja članov kolektiva, pa tudi drugih občanov, so se, kot smo že navedli, pristojni organi odločili za izhajanje lastnega glasila. Glasilo Informator je sprva izhajal po potrebi, razmnožen na ciklostilnem stroju in v petsto izvodih. Že v prvem letniku je izšlo osem števk. Vsebina v prvi številki je bila namenjena praznovanju rudarskega praznika in 20-letnici osvoboditve, proizvodnem planu za naslednji mesec, objavljenih je bilo nekaj novic z dela osrednjih samoupravnih organov, poseben prispevek je bil o naši delovni zakonodaji, nadalje o zdravstvenem stanju članov kolektiva, varčevanju z materialom, izostankih z dela, proslavi dneva rudarjev, poslovitvi od upokojenih članov kolektiva ter prispevek o tem, kje in kako letujemo. Pestrost glasila se je snovala iz številke v številko. Naklada Informatorja pa zviševala v skladu s potrebami, pa tudi zahtevami iz posameznih sredin takratnega rudnika. V ciklostilni tehniki je glasilo izhajalo do konca leta 1967, to je tri leta. Ko se je rudnik Zagorje odločil, da se pripoji k Rudniku Trbovlje — Hrastnik s 1.1.1968, so se samoupravni in poslovodni organi Zasavskih premogovnikov odločili, da prične izdajati glasilo v tiskani obliki. Dobilo je tudi novo ime Srečno. Sprva je izhajalo vsaka dva meseca, tiskala pa ga je tiskarna Papirkonfekcija v Krškem. Kmalu pa se je pokazala potreba, da je treba dvomesečnik spremeniti v mesečnik. Hkrati s širjenjem števila zaposlenih in v skladu z organizacijskimi spremembami se je povečala tudi naklada. Tiskanje je prevzela tiskarna TIKa v Trbovljah. Sprva je naklada znašala 3.000 izvodov, koncem leta 1975 3.200 izvodov, od februarja 1981 dalje pa znaša naklada 3.400 izvodov. Hkrati s tem se je spreminjala tudi vsebina časopisa. Tekom let se je namreč združila v kombinat tudi Termoelektrarna Trbovlje, v zadnjih letih pa še Rudniki Senovo, Kanižarica in Laško. Temu ustrezno se je razširjala tudi

20 let glasila Srečno

vsebina posameznih števk. Zajeti je bilo treba seveda postopoma tudi obravnavano problematiko vseh delovnih organizacij, tozgov in delovnih skupnosti, ki so tvorili v preteklih letih in tvorijo tudi sedaj naš kombinat. Odkar deluje kombinat, je namreč Srečno postalo glasilo vseh delavcev kombinata.

Sredi leta 1968 je pričela izhajati tudi priloga glasila Srečno, to je Bilten. Ta izhaja še danes po potrebi, vendar pogosteje kot izhaja glasilo Srečno. Naklada Biltena je bila sprva 300 izvodov, že naslednje leto 500 izvodov, naslednji dve leti 700, kasneje 800, 850, sedaj pa znaša 910 izvodov. Letno izide povprečno 35 števk. V Biltenu so objavljeni prispevki o poteku sej in zasedanj organov samoupravljanja in sprejetih sklepov, pa tudi o drugih aktualnih zadevah, ki jih je treba objaviti takoj, to je še pred izidom naslednje številke glasila Srečno. Bilten izhaja v ciklostirani obliki od začetka pa do danes, brez posebnega ovitka. V dobršni meri je opravil svoje poslanstvo v pogledu hitrejšega, kakovostnejšega, predvsem pa aktualnejšega informiranja.

Ob dvajsetletnem jubileju našega glasila lahko zapišemo, da je v vseh teh letih opravilo svojo nalogo v skladu z njegovo temeljno vsebinsko zasnovano. Enakovredno je obravnaval poslovanje vseh delovnih organizacij, tozgov, delovnih skupnosti, delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. V vsaki številki so se pojavljali prispevki številnih sodelavcev bodisi s proizvodno, finančno, kakor tudi komercialno, razvojno, kadrovsko in dru-

20 LET GLASILA SREČNO

Dvajset let glasila Srečno

(t. l.)

go problematiko. Posebno mesto so vedno imeli prispevki, ki so obravnavali naš razvoj, naše perspektive in s tem povezane naložbe. Pisali smo o poslovni politiki, delu samoupravnih organov, zborov delavcev, strokovnih službah, delu družbeno-političnih organizacij, dobršen del prispevkov pa se je nanašal tudi na delo krajevnih skupnosti in občin na teritoriju, kjer delujejo ozdi našega kombinata. S tem pa je bilo pogosto obravnavano delo samoupravnih interesnih skupnosti in delegatov v teh skupnostih. Dobršen del prostora je bil namenjen obravnavanju dohodkovnih odnosov, čeprav morda ne dovolj in v celoti zadovoljivo. Enaka ugotovitev velja tudi za vprašanje čistega dohodka, osebnih dohodkov, oblikovanje skladov, delitvenih razmerij itd. Posebno mesto je bilo namenjeno vprašanjem inventivne dejavnosti, družbenega standarda/prehrana, stanovanjska problematika, letovanje/ socialnega in zdravstvenega varstva /preventivno zdravljenje, alkoholizem, otroški dodatki, izostanki z dela, prednostne ambulate itd./ ter varstva pri delu. V domala vsaki številki pa smo spremljali tudi dogajanja na kulturnem, izobraževalnem, deloma tudi športnem področju, delu organizacij in društev ter udeleževanju članov kolektiva v le-teh. Večino bralcev pa so zanimala tudi dogajanja

na področju energetike in rudarstva doma in po svetu ter razne drobne novice, pa tudi humor. Svoje mesto so imeli tudi prispevki o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, zgodovini naprednega delavskega gibanja in NOB. Uredniški odbor in uredniki so namreč zasledovali cilj, da člane kolektiva z informiranjem ter soočanjem z različnimi problemi spodbujajo k nadaljnji graditvi naše družbe, povečevanju produktivnosti, delovnih in humanih odnosov, spoštovanju zakonitosti ter socialne varnosti zaposlenih. Glasilo si je prizadevalo, da učinkovito in aktualno seznanja člane kolektiva, pa tudi druge občane in bralce, z bistvom posameznih dogodkov in procesov znotraj ozdov in tudi izven njih, na območju, kjer žive. Cilj je bil, da bi člani kolektiva lahko sledili in aktivno sodelovali v procesu samoupravnega odločanja in z namenom, da se podpre in družbeno uveljavi delegatske odnose. In prav v preteklih letih, ko je šlo za številne integracijske procese, povezane z zakonom o združenem delu in splošno družbeno usmeritvijo, je glasilo Srečno opravilo pomembno povezovalno vlogo in nalogo.

Način obveščanja, komentiranja in soočanja s problemi je bil, če se je le dalo, v zgoščeni obliki kot povzetek najbistvenej-

ših značilnosti posameznih procesov, razprav, dogodkov, sklepov itd. Zato se je glasilo v svojih prispevkih, komentarjih in poročilih izogibalo objavljati celotne referate, govore itd., razen v izjemnih primerih. Šlo je za informiranje o bistvu vsebine. Stremelo je za tem, da bi pisali čimveč o človeku — delavcu ter njegovem življenju, prizadevanjih in željah ter njegovem samoupravnem in delovnem položaju. Uredniški odbori in časopisni sveti glasila Srečno v posameznih obdobjih so si prizadevali, da bi izpolnili pričakovanja članov kolektiva. Morda v celoti to ni uspelo, zato ostajajo naloge za nadaljnje izpopolnjevanje v tej smeri odprte. Da bi jih lahko izpolnili, so vabljeni k temu vsi člani kolektiva kombinata, samoupravni in poslovodni organi, DPO — skratka vsi, ki jim je napredek tudi na tem področju ljub in drag.

T. LENARČIČ

Ob dnevu borca

Zgodovinski sklep CK KPJ, sprejet 4. julija 1941, da se začne oborožena vstaja proti fašističnim okupatorjem, je bil sprejet v dneh, ko so armade osnih sil zasedle Smolensk ter napredovale proti Moskvi in Leningradu, ko so številni vojaški strokovnjaki ocenjevali, da bodo sovjetske oborožene sile uničene. Politburo CK KPJ s Titom na čelu je sprejel ta sklep sredi Beograda, v katerem se je nemški okupator vgnezdil z močnimi vojaškimi in policijskimi silami, po temeljiti analizi objektivnih in subjektivnih dejavnikov za takšen najzahtevnejši revolucionarni korak, ki je v takratnih razmerah v resnici bil "juriš v nebo" kot se je izrazil Stane Dolanc pred mesecem dni na slavnosti ob 40-letnici osvoboditve naše domovine v Poljanah.

Kljub skrajno neugodnemu razmerju sil na frontah druge svetovne vojne je četrtajuljski sklep temeljil na dobrem poznavanju protifašističnega razpoloženja večine prebivalstva v Jugoslaviji, na njegovih revolucionarnih in svobodoljubnih tradicijah, posebno pa na pripravljenosti kakih 12.000 članov KPJ in več kot 30.000 komunistične mladine, da brez omahovanja začno oborožen obračun z okupatorji in kolaboracionisti.

Dan borca je velik dan vseh jugoslovan-

skih narodov in narodnosti. V njem je vsa veličina skupnih želja in volje po svobodi, ki je bila izvojevana v štirih težkih in krvavih letih. Boju za svobodo so letos posvečene številne proslave, ob štiridesetletju zmage nad fašistično hordo in domačim izdajalcem. Te proslave nam ostajajo kot spomenik na dogodke in ljudi, ki so izbojevali vse, kar imamo danes. Po puški so segli Slovenci, Srbi, Hrvati, Črnogorci, Bosanci in Hercegovci, Makedonci, Albanci in vsi iz vrst narodnosti, ki so bili za svobodo pripravljeni dati tudi svoja življenja. Na poti do zmage so mnogi padli, toda svojih življenj niso žrtvovali zaman.

Letos julija, na dan borca, več kot štiri desetletja po vstajniških puškah, je neskončna in neusahljiva fronta boja in dela daljša in bolj strnjena kot kdajkoli. Borci osvobodilne vojne in socialistične graditve roko v roki, stari in mladi, enako odločeni, da vztrajajo na Titovi revolucionarni poti. Revolucija se nadaljuje v mislih in dejanjih milijonov njenih starih in novih privrženecv in udeležencev v bitkah za svobodo in nove, socialistične samoupravne odnose med ljudmi. Kolikor več je borcev, toliko uspešnejše so bitke. Kolkor večji so rezultati, toliko večja in privlačnejša je moč revolucionarne preobraz-

be. V tej neizmerni množici graditeljev nove družbe in samoupravnih odnosov prepoznavamo tako borce, udeležence legendarnih bitk, ki nikoli niso omagali, kakor mladince in dekleta, zrasle v svobodi, katero smo plačali s tisoči in tisoči življenj. To so borci za svobodo in njeni čuvarji, borci za nacionalno enakopravnost naših narodov in narodnosti, aktivni privrženci neuvrščenosti, udeleženci sedanjih bitk za večjo in bolj kakovostno proizvodnjo, za stabilizacijo gospodarstva in odnosov v družbi na načelih samoupravljanja.

Bitk in mest v bojnih vrstah je dovolj za vsakogar, ki se resnično hoče bojevati. Stabilizacija gospodarstva, nedvoumno sedanja in dolgoročna ekonomska in politična naloga, pomeni večjo angažiranost in določeno odpovedovanje slehernega izmed nas, ne glede na področje, na katerem gospodarimo, in neglede na obliko udeležbe v delitvi tistega, kar sami ustvarjamo.

Tu je torej naša bitka, naše bojno področje danes, v katerem se potrjuje današnji borec. Sleherni dan v sleherni organizaciji združenega dela, na delovnem mestu ali s stališčem pri sprejemanju samoupravnih odločitev, potem pa v njihovem

uresničevanju, dokazujemo pripadnost veliki Titovi fronti boja in dela za boljšo prihodnost sedanjih in prihodnjih rodov.

Za takšno idejo se velja bojevati in tudi angažirati. Zato mora letošnji praznik borca potekati v znamenju močnejšega poudarjanja kriterijev, po katerih bomo prepoznali in vrednotili borca danes.

I. O.

Rekli so . . .

Predsedstvo SFRJ, stališča:

Pri samoupravnem družbenem usmerjanju gospodarskega razvoja in družbene reprodukcije v celoti je bistvenega pomena, da začno Zveza komunistov in vse druge samoupravne socialistične subjektivne sile na vseh ravneh družbene organiziranosti — od tozda do federacije — intenzivno praktično akcijo, da bi s planiranjem zagotovili in razvili združevanje dela in sredstev, dohodkovno povezovanje ozdov v proizvodnih in drugih dejavnostih, in sicer neposredno in prek širših samoupravnih asociacij v reprodukciji. Prav to je pogoj, da bo sistem samoupravnega družbenega planiranja zagotovil učinkovitost v usmerjanju tokov družbene reprodukcije. V tej akciji se morajo odločno angažirati člani, organizacije in vodstva ZK, delovni ljudje v ozdih, gospodarske zbornice, sindikalne in druge organizacije in organi sistema.

Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ:

Sedanji družbeni trenutek nas resnično sili, da posvečamo gospodarski stabilizaciji največjo pozornost. Toda hkrati moramo vedeti, da stabilizacije ne smemo utesnjevati zgolj v okvire neposredne proizvodnje. Med našimi delovnimi ljudmi se vse bolj utrjuje spoznanje o vplivu znanosti, izobraževanja in vzgoje ter kulture na produktivnost dela, predvsem pa na kvaliteto. To so področja, ki jim tudi Zveza komunistov Slovenije namenja veliko pozornost. Zato moramo odločno zavrniti vse tiste, ki govorijo, da je škoda zapravljati čas za takšna vprašanja, ko imamo toliko gospodarskih problemov. Toda investicije v znanost in izobraževanje zagotavljajo znanje, vzgojo mladih in najširšo kulturo. To so naložbe v zavest naših ljudi, v njihovo moralno, kar vse odpira

perspektivo lepšemu, humanejšemu in človeka vrednemu življenju naše celotne družbe.

France Popit, predsednik predsedstva SR Slovenije:

Tako kot vselej so pred nami izredno zahtevne in odgovorne naloge. Ne moremo počivati, ampak se moramo vztrajno boriti za družbo, v kateri bo delavec, kmet in intelektualac odločal sam o svoji sedanjosti in prihodnosti. Danes vso našo družbo preveva nek ustvarjalni nemir. Ljudje so vedno bolj kritični, čeprav so pripravljene prebrest obstoječe težave, saj zaupajo v lastne sile, da bi stabilizirali gospodarstvo, utrdili socialistično samoupravljanje in neodvisno, federativno socialistično Jugoslavijo. Zato moramo veliko bolj dosledno in usklajeno uresničevati stabilizacijski program. In to v vseh celicah naše družbe. Samo iz teh naporov in zaostretev lahko nastane nova kvaliteta. Svojo perspektivo moramo graditi na najboljših organizacijah združenega dela, ne pa na povprečnih oziroma slabših. Ljudje ocenjujejo, da smo prišli v sedanje težave,

ker je zaradi različnih pritiskov ekonomska politika bolj vodila račun, kako bi nesposobnim in nizko produktivnim, to se pravi slabim gospodarjem omogočila preživetje kot pa podprla delovne, sposobne, v izvoz naravnane gospodarije, ki se proizvodno in dohodkovno povezujejo na enotnem jugoslovanskem trgu. Če napravim primerjavo: če voz zabrede v blato, katere konje bo voznik vpregel, jih pognal, jih spodbudil? Ali lene, ali tiste, ki so pridni, sposobni, močni? Zato, kako naprej, v naših razmerah ni izbire. Ekonomska politika se mora močneje opreti na tiste ustvarjalne sile v naši družbi — v proizvodnji, v znanosti itd., ki so sposobne in pripravljene potegniti gospodarski voz iz močvirja. Zato pa jim mora omogočiti, da angažirajo znanost. Druge poti ni! Opreti se moramo na delovne ljudi, na njihovo ustvarjalnost in iniciativnost, ne pa reševanje problemov prepustiti državi administraciji, ki je že do sedaj veliko prispevala h krizi, v kateri smo. To je vsa modrost, ki bi morala prevevati ekonomsko politiko in aktivnost subjektivnih sil. V tem tudi edino vidim izhod iz sedanjih težav.

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. 1. do 15. 6. 1985

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	Razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	120.210	89.197	— 31.013	74,2
Ojstro	92.000	129.848	+ 36.848	139,6
RRP Hrastnik	213.210	219.045	+ 5.835	102,7
RRPT + RŠC	260.840	309.301	+ 48.461	118,6
RRPZ	114.522	144.574	+ 30.052	126,2
Lakonca	87.484	44.425	— 43.059	50,8
S K U P A J	676.056	717.345	+ 41.289	106,1
RRP Senovo	55.350	53.962	— 1.388	97,5
RRP Kanižarica	55.714	59.709	+ 3.995	107,2
RRP Laško	18.350	11.920	— 6.430	65,0
R R P S	805.470	842.936	+ 37.466	104,7

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh)

TOZD	načrt	doseženo	%
— PEE — PP	12.000	12.363	103,0
— PEE — N	255.000	297.614	116,7
— KE	—	— 63	—
DO TET	267.000	309.914	116,1

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD DE	letni načrt	doseženo	%
GRAMAT			
— opekarna (enot)	8.300.000	1.099.342	13,2
— kamnolom (m ³)	50.000	18.879	37,8
Avtoprevoz "Zasavje" (t/km)	—	3.679.264	—
RRPZ			
— kamnolom (m ³)	91.000	40.969	45,0
RRPH			
— toplarna (Mwh)	30.000	14.758	49,2

Erika KAVČIČ

Gospodarski načrt za leto 1985

V aprilu je delavski svet sozd sprejel gospodarsko finančni načrt. Takoj v začetku moram poudariti, da je sprejemanje finančnih planov v zaostrenih pogojih gospodarjenja, v pogojih visoke stopnje inflacije in v pogojih, ko se skoraj vsak dan spreminjajo zakoni in predpisi, bistveno otežkočeno. Kot osnovo za sprejemanje plana smo upoštevali resolucijo o politiki družbenega in gospodarskega razvoja SR Slovenije v letu 1985 z upoštevanjem resolucije občin Laško, Krško, Črnomelj, Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. Nadalje je služila kot osnova tudi ovrednotena elektroenergetska bilanca za

leto 1985, povezano z njo pa normativi in merila za oblikovanje stroškov in dohodka. Kot izhodišče smo upoštevali dosežene rezultate v letu 1984, pri čemer pa je treba upoštevati razlike v organiziranosti. Predvsem pa je finančno ovrednotenje planov izhajalo iz fizičnih planov in delovnih načrtov temeljnih organizacij in delovnih skupnosti. Plani za leto 1985 so izdelani po novi organiziranosti, čeprav še do tega trenutka nimamo dokončne registracije pri gospodarskem sodišču.

Pri planiranju so bili upoštevani indeksi rasti cen materiala 154, amortizaci-

je od 150 do 160 ter osebni dohodki 148.

Po teh izhodiščih je planiran celoten prihodek v REK EK v višini 22,6 milijarde din, dohodek pa v 10,7 milijarde dinarjev.

V času sprejemanja plana in zlasti v prvem polletju pa se takoj postavlja vprašanje realnosti. Kot prvo moramo ugotoviti, da niso bile odobrene cene v planiranih višinah v električno energijo in premog. Posebne težave nastopajo tudi v DO RGD, ker mora po obstoječem zakonu družbene kontrole cen sklepati pogodbe le v končnem znesku brez upoštevanja inflacije. Nadalje ugotavljamo, da je trend inflacije že v prvih mesecih letošnjega leta bistveno večji, kot je bilo predvideno z resolucijo. Tako že prihaja do bistvenih odstopanj od finančnega plana, kar pa se najbolj pozna na dohodku, ki ga oklestijo škarje prodajnih in nabavnih cen.

Janko KORITNIK

Delo rudarjev TOZD RIG v Zvezni republikli Nemčiji

Rudarji TOZD RIG že vrsto let opravljajo zelo zahtevna rudarska dela v rudnikih črnega premoga v Zvezni republikli Nemčiji.

Dela izvajajo preko RUDISA pri firmah Frulich—Klupfel in Dailman—Haniel. V glavnem gradimo obzorne proge, vpadnike in jaške večjih presekov (od 18 do 26 m²). Poleg tega pa tudi druga specialna dela kot črpališča, strojnice in križišča. V rudniku Radbod sedaj montiramo v 1035 m globokem jašku (Wilhelmschacht) v Evropi najbolj moderne naprave za hlajenje zraka. Ta dela izvajamo le ob prostih dnevih, ker poteka v delovnih dnevih reden prevoz moštva in izkopenine po tem jašku. Na ustju jaška so naši rudarji vgradili 1300 milimetrski železni nosilec, na katerega bo obešeno 1000 m cevi ϕ 300 mm.

Največja gradbišča imamo v Ibbenburenu in Ahleni ter na področju Hamma. V Ibbenburenu izvajamo rudarska dela v rudniku PREUSACK KOHLE, v Ahleni v rudniku WESTFALEN na jašku 7, na področju Hamma pa v rudnikih RADBOD, FRANC HANIEL in HEINRICH ROBERT. Rudarska dela pa izvajamo tudi v OBERHAUSEN STERKRADE, v Radhaimu v rudniku SOPHIA JOCOB in v Asdofu v bližini Achena.

Na vseh deloviščih dosegamo zelo dobre rezultate, napredke in učinke, tako da so poslovni partnerji zelo zadovoljni z na-

Objekte stare separacije v Hrastniku postopoma odstranjujejo po lanskoletnem požaru. Na tem mestu bodo postavili novo gradbo za rudniške delavnice.
(Foto: A. Bregant)

šim delom. Odsotnost z dela je izredno majhna, izkoriščenost delovnega časa pa zelo dobra. Dokaz, da so nemški poslovni partnerji zelo zadovoljni z našim delom, je sklenitev nove pogodbe s firmo DAILMAN — HANIEL v mesecu februarju letošnjega leta od 15.2.1985 do 31.12.1986 v vrednosti 2,5 miliona DM. Sklenitev nove pogodbe za izvajanje del v ZRN v času zelo zaostrene politike nemške oblasti do detahiranih delavcev zaradi velike nezaposlenosti v ZRN je izreden uspeh in priznanje našemu kolektivu. Za izvedbo rudarskih del po tej pogodbi smo v februarju poslali devetindvajset rudarjev na začasno delo v ZRN. Tudi s firmo Frelich—Klupfel se dogovarjamo za sklenitev nove pogodbe. Če se ne bodo pojavili kakšni nepredvideni zadržki, bomo verjetno uspeli tudi s to pogodbo, ker je naš poslovni partner tudi zelo zainteresiran. Veliko naporov in prizadevanj vlagamo v povečanje deviznega priliva in da omogočimo našim rudarjem delo v ZRN, za kar je izredno veliko zanimanje.

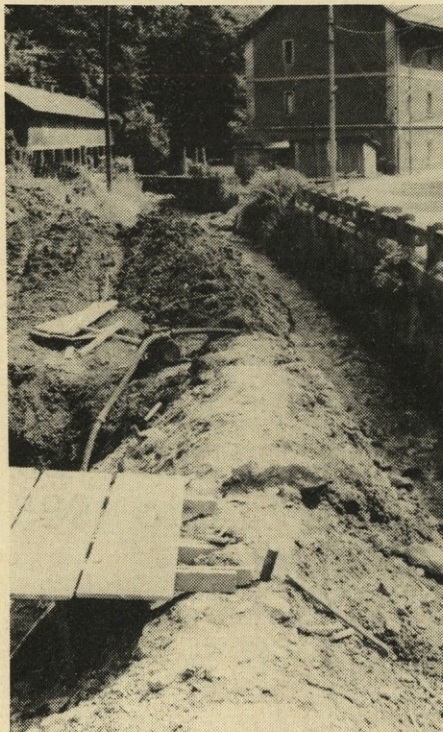
Naši rudarji v Radheimu so zelo aktivni v slovenskem kulturnem društvu SLOVENSKA BESEDA v HÜCKELHOFENU. Pokrovitelj tega društva je skupščina občine Hrastnik. 18. maja letos so imeli slavnostno otvoritev novozgrajenih prostorov društva. Firma HEITKAMP je društvu brezplačno odstopila leseno montažno hišo, občina HÜCKELHOFEN pa podarila zemljišče. Člani kulturnega društva so demontirali montažno leseno hišo in jo prepeljali na novo lokacijo. Izkopali in zabetonirali so temelje ter postavili montažno hišo. Popolnoma so obnovili notranjost hiše in uredili okolico. Vse to so opravili z udarniškim, in brezplačnim delom.

Ob otvoritvi prostorov so pripravili zelo lep kulturni program, v katerem so nastopili narodno — zabavni ansambel Odmev z gora, pevski zbor, folklorna skupina in recitatorji. Otvoritev novih prostorov se je udeležilo veliko število Jugoslovancev, ki živijo na področju Radheima, med njimi tudi veliko število naših rudarjev. Na otvoritvi so bili številni nemški državljani, med njimi tudi župan HÜCKELHOFNA, ki je imel pozdravni govor. V slovensko kulturno društvo so včlanjeni tudi nekateri Nemci, ki so tudi prostovoljno delali pri izgradnji doma kulturnega društva. Slavnostne otvoritve so se udeležili še predstavniki občine Hrastnik in DO RGD, ki so bili na zboru delavcev na rudniku SOPHIA JACOBA. Z zbora delavcev smo se z vsemi našimi rudarji skupaj odpeljali na slavnostno otvoritev.

Ivan SLANŠEK

Graditev industrijskih cest na področju rudnika Trbovlje

Pričetek zemeljskih del za cesto Gvido — Sušnik nad naseljem Nasipi je povzročil mnogo ugibanja o načrtih rudnika v zvezi s posegi na površini v bližini stanovanjskih naselij.

Na Kolodvorski cesti v neposredni bližini stanovanjske hiše Cementarne gradijo začasni most čez Trboveljščico. Gradnja mostu je v zvezi z gradnjo industrijske ceste, ki bo potekala preko VII. in III. etaže do Sušnika.

(Foto: A. Bregant)

Ker so si na večjem delu površine v eksploatacijskem področju rudnika stanovalci bližnjih naselij uredili vrtove ali celo postavili manjše "vikende", je razumljivo, da jih zanima, kje bodo potekale predvidene trase bodočih cest ali drugih rudniških objektov in katera področja bodo prišla v bližnji bodočnosti v vplivno področje jamskega odkopavanja.

V članku bom poizkušal podati okvirne načrte rudnika v zvezi z gradnjo industrijskih cest v naslednjih letih.

Trenutno najbolj aktualna je cestna povezava Gvido — Sušnik, ki bo razbremenila ceste v mestnem področju prevoza premoga s površinskih kopov in večjega dela težjih tovorov za rudnik.

Za priključek ceste pri Sušniku so v teku dela na provizornem mostu preko Trboveljščice pri avtobusni postaji. Cesta se bo od mostu dvigala z nagibom 10 % do platoja nad tovarno cestne mehanizacije in RTP, kjer bo formiran ovinek tako, da bo trasa ceste potekala pod stanovanjskimi hišami naselja Nasipi, nato pa se bo dvignila do platoja pred rovom Frančiška, ki je prebit do površine.

S platoja pred Frančiška rovom bo cesta spojena z že izdelano traso ceste Gvido — Nasipi in izdelan priključek na površinski kop Lakonca — Bukova gora

Slavko Klenovšek, Ivan Žagar, Branko Martinčič in Slavko Kotar v mizarski delavnici Rudnika Trbovlje. Popravilo vozičkov.

(Foto: A. Bregant)

neposredno nad naseljem Nasipi.

Ob cesti na površinski kop je predvidena lokacija nove klasirnice in priključka transporta premoga s površinskih kopov na jamski transport, s čimer bo na prevoz po cesti odpadlo samo 10 — 30 % proizvodnje s površinskih kopov.

Po zaključku odkopavanja na površinskem kopu Bukova gora je na navedeno cesto predviden priključek ceste do vasi Retje, ki bo potekala po približno isti trasi, kot je bila cesta pred pričetkom intenzivnejšega rudarjenja na tem področju.

Na relaciji Rudnik Trbovlje — Frančiška rov, je predvidena tudi trasa transportnega sistema za prevoz zaposlenih in materiala, ki pa še ni popolnoma definirana, tako da je v tem članku ne bom podrobneje opisoval.

Obstoječe industrijske ceste na površini rudnika bodo tudi v bodoče potekale po istih trasah.

Predvidena je nova industrijska cesta Lakonca — Gagli, ki bo delno potekala po trasi obstoječe ceste Lakonca — Gvido, nato pa nad jaškom III in Ribnikom do Terezije približno 50 do 100 m vzhodno od obstoječe ceste.

Ob novih cestah je predviden tudi varovalni nasad z borovci, ki bo tvoril zvočno in prašno zaporo proti bližnjim stanovanjskim naseljem. V naslednjih letih je predvideno postopno prenašanje težišča proizvodnje proti jugozahodnem delu jame, tako da bodo izraziti vplivi odkopavanja na površino v območju med Dobrno, Lakonco, rudnikom Trbovlje in naseljem Nasipi. V tem obdobju bodo potrebne eventualne korekcije v trasah industrijskih cest, predvsem pa intenzivna izravnava površine, ki bo zajela celotno širše področje Lakonce.

Ernest ŠČUKANEC

Potek dela na TOZD GRAMAT po programu za leto 1985

Analiza poslovanja TOZD Gramat, ki je v letu 1984 posloval z izgubo, je pokazala, da bi uspešno izvedena sanacija opekarne že v letu 1985 omogočila pozitivno poslovanje te enote.

V smislu sanacije opekarne smo tako že v januarju pristopili k izvajanju programa ukrepov, ki naj bi opekarni zagotovil pozitivno poslovanje.

Tako je bil uspešno izveden:

- remont peči za žganje opeke (obnova notranjih obokov in delno obnova zunanjega oboka vključno z vsemi kurilnimi odprtinami),

- ponovno smo pričeli z dovozom kvalitetne gline — odkrivke,

- cene opečnih proizvodov so usklajene na nivo, ki ob normalni proizvodnji zagotavlja pozitivno poslovanje,

- opeko žgemo s premogovim prahom in le na prehodih še delno uporabljamo mazut,

- izvajamo ukrepe po stabilizacijskem programu za leto 1985,

- izveden je remont najbolj izstroženih strojev za predelavo gline, ki pa je bil v mesecih I — IV izredno otežkočen zara-

di nizkih temperatur, pomanjkanja KV remonterjev, pa tudi zaradi zakasnele avtomatike s strani avstrijske firme "Niesebacher", kar je povzročilo nedoseganje planirane proizvodnje v aprilu in maju 1985.

Za zagotovitev kontinuitete proizvodnje surove opeke bo tako potrebno opraviti še dodatno delni remont avtomatike v juniju in juliju 1985.

Ugotavljamo pa, da bo izpad proizvodnje opeke, ki je nastal v maju težko nadomestiti, nedoseganje proizvodnje pa se negativno odraža tudi v tekočem finančnem poslovanju.

Kamnomolom in gradbena skupina sicer posluje pozitivno, vendar pa ostanek ne zadostuje za pokritje izgube, ki nastaja na opekarni, zato so trenutno vsa naša prizadevanja usmerjena k sprotni odpravi nastajajočih okvar v strojnici opekarne in k dnevnemu doseganju planirane proizvodnje opeke, kar naj bi zagotovilo tako željeni cilj — pozitivno poslovanje opekarne.

Rajko KLEMENC

Na pomoč!

Iz Rudnika urana Žirovski vrh ob republiški reševalni vaji

Vsakoletno srečanje jamskih reševalcev slovenskih rudnikov, katerim se letos aktivno priključujejo tudi reševalci Istarskih ugljenokopa RAŠA—LABIN, je v letošnjem letu organizirano v Rudniku urana Žirovski vrh, ki je še v izgradnji. Lokacija Rudnika urana je 20 km jugozahodno od Škofje Loke in 3 km od Gorenje vasi v dolini potoka Brebovčice, ob cesti Gorenja vas — Lučine.

"Na pomoč!" se je dne 15.6.1985 v zgodnjih jutranjih urah glasilo obvestilo:

reševalnim četam rudnikov Slovenije in Raše preko radia. V jami Rudnika urana Žirovski vrh je prišlo do hude nesreče.

Predpostavka nesreče: V jami sta v glavni transportni in zračilni progi R—530/505 trčili dve jamski vozili, cisterna za prevoz goriva in jamski kamion. Pri tem je nastal požar, vozili pa sta poškodovali tudi glavni dovodni električni kabel do RTP 530 in povzročili izpad električne energije.

Ogrožena področja:

- področje jugovzhodnega dela jame (revir 2) na koti 530 in 580,

- naraščanje kontaminacije in koncentracije radona in radonovih potomcev v revirju 1.

Pri tem je bilo ugotovljeno, da so štirje rudarji pogrešani.

Naloge reševalnih ekip so bile: reševanje ponesrečencev, vzpostavitev telefonske zveze, pogasitev požara in s tem vzpostavitev normalnega stanja v jami.

V reševalno postajo Rudnika urana Žirovski vrh so prihajale reševalne ekipe po sledečem vrstnem redu: Idrija, Kamnik, Zagorje, Trbovlje, Titovo Velenje — ekipa veze, Hrastnik, Titovo Velenje — protipožarni vod in reševalna ekipa, Senovo, Laško, Kanižarica, Raša in Mežica. Tako so bile vse reševalne ekipe v dobrih treh urah na mestu. Vse ekipe so svoje naloge opravile brez spodrsiljav in akcija je bila zaključena z analizo vaje.

V analizi so bili podani zaključki reševalne vaje, ki jo je podal štab reševanja:

- organizacija reševanja je bila na dostojni višini,

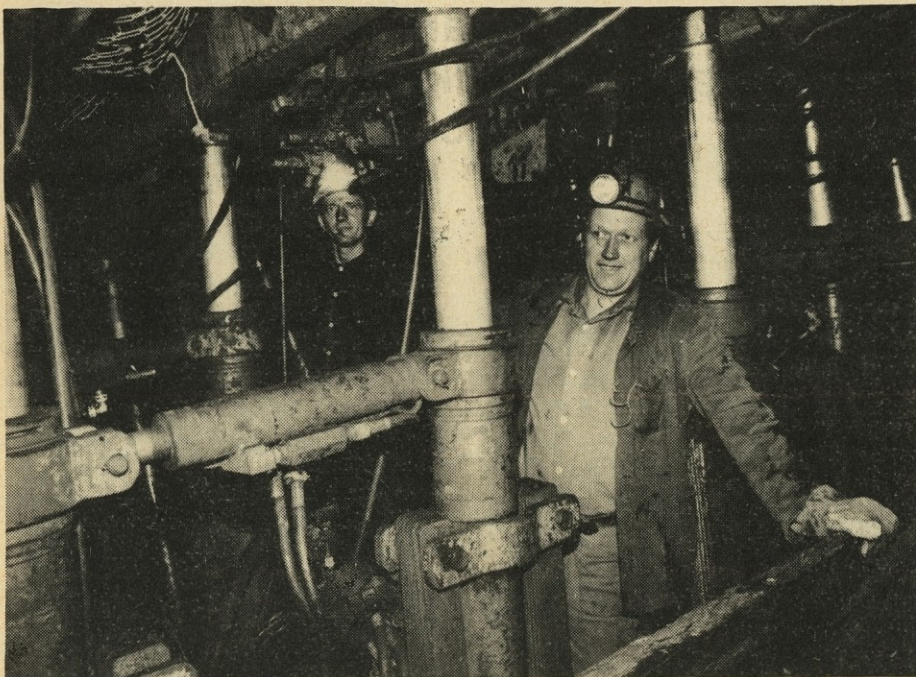
- ekipe so opravile svoje naloge brez napak,

- ekipe so pokazale, da so v vsakem primeru sposobne reševati življenje in imovino,

- pokazale so se nekatere manjše napake, ki pa niso vplivale na potek in uspešnost reševanja.

Po končani vaji je bilo tekmovanje v

Nadzornik Emil Koncilja in kopač Martin Brečko na odkopnem čelu s SHP podporjem v jami Rudnika Trbovlje.

(Foto: B. Klančar)

nameščanju izolacijskih dihalnih aparatov, kjer so reševalci pokazali solidno izurjenost.

V popoldanskem času je bilo na škofjeloškem gradu tovariško srečanje, kjer so se navzoči poznali in utrjevali medsebojne vezi.

Reševalci so se razšli z zavestjo, da so svoje naloge opravili uspešno in ponovno pokazali pogum, tovarištvo, telesno in strokovno usposobljenost ter pripravljenost pomagati vsakomur, če bo potrebno.

Istočasno pa je izvenela želja, da bi ostalo le pri predpostavljeni nesreči tudi v bodoče.

Jože Čič

Dohodkovni sporazumi v sprejemanju

Po dolgotrajnih pripravah je končno prišlo do faze sprejemanja dohodkovnih sporazumov. Delavski svet sozda je dal v sprejemanje prvostopenjski sporazum o skupnem ustvarjanju in delitvi prihodka od proizvodnje električne energije, nadalje drugostopenjski sporazum o delitvi prihodka od proizvodnje električne energije in premoga v okviru REK, pa še sporazum o solidarni porabi sredstev skupne porabe in sporazum o združevanju rezervnih sredstev.

Intenzivne priprave za sprejemanje prvostopenjskega sporazuma o delitvi skupnega prihodka od proizvodnje in prodaje električne energije so potekale že od leta 1981. Očitno smo naleteli pri pripravi tega dokumenta na vrsto problemov, kar je zavlačevalo izdelavo končnega predloga. Najpomembnejše vsebinsko vprašanje, okrog katerega se še do danes nismo mogli do kraja poenotiti, je, ali naj bo udeležba posameznega udeleženca v skupnem

prihodku odvisna od planiranih stroškov na osnovi normativov in od količinske proizvodnje ali pa naj bo udeležba odvisna samo od planiranih stroškov z določenimi korekcijami v posameznem računskem obdobju. V prvem primeru je treba uporabljati interne cene kot osnovo za razporejanje prihodka, v drugem primeru pa so dvajsetine planiranih stroškov osnova za razporejanje skupnega prihodka. Za uporabo internih cen se zavzemamo zlasti v obeh REK-ih, za delitev po dvajsetinah pa delovne organizacije SOZD EGS. Predlog, ki je v sprejemanju ne upošteva internih cen. Po predlogu je udeležba posameznikov odvisna od količinske proizvodnje samo v okviru 3 % in še to degresivno. Po strokovnem razgovoru na zbornici naj tak sporazum sprejmemo kot predhodno obliko dohodkovnih odnosov in naj se nadaljuje delo za oblikovanje bolj kvalitetnega sporazuma. Do sedaj so že povedale delovne organiza-

cije savskih, soških in dravskih elektrarn, da sporazum ne sprejmejo. Razlog je predvsem v normativih. REK Velenje je izjavil, da ne sprejme sporazuma, ker niso vgrajene interne cene kot osnova za razporejanje prihodka. Sporazuma ne sprejme tudi nuklearna elektrarna in rudnik urana. Delavskemu svetu REK EK so sicer predlagali, da naj sporazum sprejme kot kompromisno rešitev, vendar je delegacija TOZD Rudnik Zagorje odklonila sprejem, zaradi česar je bil uveden postopek usklajevanja. Ugotavljamo lahko le, da predloženi sporazum sprejemajo le delovne organizacije distribucije. Ker ni sprejemljivo, da se v sporazumu pojavlja dvojnost delitve, to je preko internih cen za premog in po dvanajstinah za ostale dejavnosti, smo s strani REK Velenje in REK EK predlagali, da se sporazum popravi tako, da so vse dejavnosti v enakopravnem položaju pri delitvi prihodka.

V sprejemanju je tudi drugostopenjski sporazum o delitvi skupnega prihodka od proizvodnje električne energije in premoga v okviru REK EK. Ta sporazum opredeljuje odnose pri delitvi skupnega prihodka med temeljnimi organizacijami, med DO TET in DO RRPS od proizvodnje električne energije in med temeljne organizacije premogovništva od proizvodnje komercialnih vrst premoga in premoga za ostale potrošnike energije. Predlog sporazuma pripravljajo od leta 1982, največ dela je bilo vloženega v dogovarjanje o normativih. Delavski svet EGS bo ugotovil, če so sporazum sprejele vse temeljne organizacije — ker je sprejeto načelo soglasnega sprejemanja. Če ga ne bodo sprejele vse temeljne organizacije, bo uveden usklajevalni postopek.

Sporazuma o združevanju skladov skupne porabe in rezervnega sklada pomenita le točnejšo opredelitev odnosov v primerih, ko je treba izkazati solidarnost zagotovitve skupne porabe pri temeljnih organizacijah, ki iz objektivnih razlogov ne morejo oblikovati skladov. Združevanje rezervnega sklada pa je predvideno za solidarna kritja izgube in razlik med zajemčnimi osebnimi dohodki in dogovorjenimi osebnimi dohodki v primeru, ko temeljne organizacije začasno zaidejo v težave. Solidarno združevanje skladov skupne porabe in rezervnih skladov je opredeljeno v sporazumu o združevanju delovnih organizacij v sestavljeno organizacijo.

Janko KORITNIK

Planiranje je osnovna faza ter ena od podlag upravljanja v organizacijah združenega dela, v kolikor je pravočasno in realno. Zato to področje zahteva kontinuirano delo tudi v smislu analiziranja odstopanj in prilagajanja nastalim spremembam. Z realnim planiranjem zagotovimo organiziranje, koordiniranje in izvajanje poslovanja, ker ustrezno planiranje zajema večino vnaprejšnjih odločitev s posledicami v prihodnosti. V energetiki se rezultati planiranja organizacij združenega dela izkažejo v energetski bilanci in njemu ovrednotenju. Za rudnike rjavega premoga Slovenije je delavski svet DO RRPS na svoji seji dne 13.3.1985 sprejel plan proizvodnje za leto 1985 v višini 1.700.000 ton oziroma 20.260.629 GJ, kar pomeni povprečno kvaliteto 11,92 GJ na tono. Na višino planirane proizvodnje v predvideni strukturi za leto 1985 so bistveno vplivale spremenjene potrebe tržišča, kjer se zaradi daljšega remonta v termoelektrarni Trbovlje v letu 1985 pojavljajo zmanjšane potrebe po energetskega premoga, kar pa bo omogočilo v večjem obsegu pokritje potreb predvsem široke potrošnje. Bistveno spremenjena struktura proizvodnje bo izkazana tudi v boljši kvaliteti, ki bo predvidoma 3,5% boljša od dosežene v letu 1984 (11,52 GJ na tono). Proizvodni načrt za leto 1985 predvideva 180.000 ton nižjo proizvodnjo energetskega premoga v odnosu na planirano za leto 1984 ter za 100.000 ton več komercialnih vrst premoga. Res pa je, da smo že v letu 1984 izvedli delno prestrukturiranje proizvodnje v smislu povečanja proizvodnje komercialnih vrst premoga. Glede na poznane proizvodne rezultate v letu 1984 bi plan proizvodnje za leto 1985 morali doseči (tako fizično v tonah kot tudi v toplotni vrednosti), saj je tudi v toplotni vrednosti 20.260 TJ 1,5% nižji od doseganja v letu 1984, seveda, v kolikor ne bo prisotno potrebno omejevanje proizvodnje zaradi zmanjšane odjema ali drugih vzrokov kot na primer bistveno poslabšani pogoji proizvodnje.

Na navedenih osnovah višine planirane proizvodnje za leto 1985 so bili izdelani predlogi finančnih planov za leto 1985, kot osnova vrednotenja proizvodnih planov pa so služila izhodišča začasno ovrednotene elektroenergetske bilance za leto 1985, kjer je upoštevana politika izvajanja ekonomske resolucije SRS za leto 1985. Pri tem so bili upoštevani doseženi rezultati poslovanja v letu 1984, prilagojeni na novo organiziranost.

Predvsem neprimerljivost podatkov zaradi organizacijskih sprememb in spremembe zakonskih predpisov (predvsem zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka) so otežkočile izdelavo finančnih planov in porajale določene

Proizvodnja in finančni načrt delovne organizacije Rudniki rjavega premoga Slovenije za leto 1985

dvome v realnost izdelanih planov, zato so bili na delavskem svetu 8.5.1985 sprejeti kot začasni finančni plani. Pri planu stroškov in potrebnega dohodka premogovnikov so bili upoštevani stroškovni normativi iz leta 1984 kot osnova višine stroškov in dohodka, za ostale tozde in delovne skupnosti pa so bili plani izdelani na osnovi ovrednotenih programov dela upoštevaje načela svobodne menjave dela. Ob upoštevanju določenih specifičnosti ob izdelavi finančnih planov so bili leti izdelani na enotnih osnovah, s tem da je bila pri porabljenih sredstvih upoštevana za izdelavni material, investicijsko vzdrževanje in ostale materialne stroške rast 54% v odnosu na leto 1984, rudarska škoda in raziskave rudnih rezerv v skladu z izdelanim programom in amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah v skladu s predračunom. Bistvena novost nastopa v tem, da so v okviru plana porabljenih sredstev upoštevane obresti za najete kredite za obratna sredstva (kratkoročni krediti), medtem ko je ta postavka v preteklih letih bremenila dohodek.

Obveznosti iz dohodka so bile planirane v soodvisnosti od določenih drugih elementov plana, in sicer prispevkov in davkov iz dohodka v skladu z rastjo sredstev za osebne dohodke, zavarovalne premije v skladu s porastom amortizacije, obresti za dolgoročne kredite v skladu s sprejetimi obveznostmi oziroma kreditnimi pogodbami ter del dohodka za delovne skupnosti v skladu s programom.

Osební dohodki so v planu predvideni v višini 48% povečanja glede na leto 1984 na delavca, sklad skupne porabe pa po dogovorjenih merilih v interesni skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva.

Po navedenih osnovah znaša plan celotnega prihodka za pokritje planiranih stroškov poslovanja $16.748.506 \times 10^3$ din oziroma 52% več od doseženega za leto 1984. Navedeni plan celotnega prihodka je seštevek planov celotnega prihodka vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti ter vsebuje planirani prihodek za proizvodnjo energetskega in komercialnega premoga, prihodek, pridobljen znotraj delovne organizacije na osnovi opravljanja storitev in svobodne menjave dela ter druge eksterne prihodke, pridobljene na osnovi opravljanja storitev drugim organizacijam združenega dela, opravljanja stranske dejavnosti (kamnolom, toplar na), dotacij itd. Seveda se največji del celotnega prihodka pridobi na osnovi pro-

daje premoga in sicer $11.933.915 \times 10^3$ din ali 71%.

Porabljená sredstva načrtujemo v višini $9.238.318 \times 10^3$ din oziroma 55% več, kot smo realizirali v letu 1984, vendar po bistveno različni strukturi. Najpomembnejši delež imajo v porabljenih sredstvih proizvodne storitve 31%, ki jih je bilo v letu 1984 44% v porabljenih sredstvih, vendar je tako znižana udeležba v planu za leto 1985 posledica organizacijskih sprememb (v letu 1985 ukinitve temeljnih organizacij, ki so opravljale elektrostrojno dejavnost).

Dohodek planiramo v višini $7.510.188 \times 10^3$ din ali 48% več, kot je bil dosežen v letu 1984. Tudi na razmeroma nizko rast planiranega dohodka imajo vpliv organizacijske spremembe, saj je dohodek kot kategorija seštevek obveznosti iz dohodka in čistega dohodka.

Obveznosti iz dohodka so planirane v višini 2.030.034 ali 7% več, kot so bile realizirane v letu 1984. V letu 1984 so bile obveznosti iz dohodka obremenjene z opravljanjem storitev pomožnih dejavnosti (svobodna menjava dela 259 mio din) in obrestmi za kredite (390 mio din), kar je znašalo 34% vseh obveznosti iz dohodka. V letu 1985 pa so obresti za kratkoročne kredite (za obratna sredstva) predmet obravnave v planu porabljenih sredstev, medtem ko so stroški delovanja pomožnih dejavnosti porazdeljeni v okviru vseh elementov plana. V manjši meri je tudi zmanjšanje delovne skupnosti skupnih služb oziroma združevanje dela delavcev iz delovne skupnosti skupnih služb v letu 1984 v okviru temeljnih organizacij v letu 1985 vplivalo na določeno zmanjšanje obveznosti iz dohodka.

Čisti dohodek je planiran v višini $5.480.154 \times 10^3$ din oziroma 72% več, kot je bil dosežen v letu 1984. Nadpovprečni indeks rasti je razumljiv glede na planiranje normalnega poslovnega rezultata v letu 1985, saj smo v letu 1984 imeli negativno razliko v pokrivanju nastalih stroškov poslovanja, ki je bila pokrita pred zaključnim računom. Upoštevajoč normalni poslovni rezultat v letu 1984 bi znašala planirana rast čistega dohodka 50%. V planiranem čistem dohodku zavzemajo največji delež osebni dohodki, in sicer 85%, 15% pa rezervni sklad in skladi skupne porabe. Tudi sicer so osebni dohodki najmočnejša postavka, saj znašajo 28% planiranih stroškov in potrebnega dohodka.

Glede na trenutna gospodarska gibanja, ki se odražajo v visoki inflaciji, izkazani tudi skozi visoko rast cen, ter trenutna gibanja delitve dohodka ponovno potrjujejo nerealnost družbenoekonomske resolucije za leto 1985. To pa bo verjetno zahtevalo popravek oziroma rebalans za-

časno sprejetih finančnih planov, hkrati pa izredne težave pri zagotavljanju pokritja nastalih stroškov poslovanja gledano skozi možnosti prilagajanja cen premoga gibanju cen vhodnih materialov in storitev za proizvodnjo.

Zato bo za omilitev pričakovane situa-

cije ponovno potrebno preseganje plana proizvodnje ter izboljšanje strukture in kvalitete premoga.

Zdravko STRADAR

Rezultati poslovanja v SOZD REK Edvarda Kardelja, Trbovlje v prvih treh mesecih leta 1985

DELITEV CELOTNEGA PRIHODKA

(v 000 din)

Zap. št.	DO ELEMENTI	1. DO RRPS			2. DO TET		
		PLAN	DOSEŽENO	INDEKS	PLAN	DOSEŽENO	INDEKS
		1985	1—3/85	2:1	1985	1—3/85	5:4
		1	2	3	4	5	6
1.	CELOTNI PRIH.	16.748.506	3.261.366	19	2.349.100	746.406	32
2.	POSLOVNI STROŠKI	9.238.318	1.809.096	20	1.094.100	436.644	40
3.	DOHODEK	7.510.188	1.452.270	19	1.255.000	309.762	25
4.	OBVEZNOSTI	2.030.034	401.753	20	833.700	199.264	23
5.	ČISTI DOHODEK	5.480.154	1.050.517	19	421.300	118.498	28
5.1	Del ČD za OD	4.626.727	927.766	20	339.000	93.918	28
5.2	Del ČD za stan. grad	388.029	26.812	7	15.600	4.226	27
5.3	Del ČD za SSP	180.540	16.877	9	13.100	5.513	42
5.4	Del ČD za RS	283.575	40.924	14	50.200	11.333	23
5.5	Del ČD za dr. skl.	1.283	175.601	—	3.400	3.508	103
6.	IZGUBA	—	137.463	—	—	—	—

(v 000 din)

Zap. št.	DO ELEMENTI	3. DO RGD			4. DS SS SOZD		
		PLAN	DOSEŽENO	INDEKS	PLAN	DOSEŽENO	INDEKS
		1985	1—3/85	8:7	1985	1—3/85	11:12
		7	8	9	10	11	12
1.	CELOTNI PRIH.	3.341.893	639.451	19	173.790	22.265	13
2.	POSLOVNI STROŠKI	1.492.001	340.423	23	60.905	7.062	12
3.	DOHODEK	1.849.892	299.028	16	112.885	15.203	13
4.	OBVEZNOSTI	380.694	104.463	27	23.465	2.614	11
5.	ČISTI DOHODEK	1.469.198	194.565	13	80.420	12.589	14
5.1	Del ČD za OD	1.156.204	238.577	21	78.465	12.270	16
5.2	Del ČD za stan. grad.	78.773	6.470	8	7.065	311	4
5.3	Del ČD za SSP	47.801	2.370	5	3.890	—	—
5.4	Del ČD za RS	70.776	3.610	5	—	—	—
5.5	Del ČD za dr. skl.	115.644	13.354	12	—	—	—
6.	IZGUBA	—	69.816	—	—	—	—

Doseganje in delitev celotnega prihodka

— indeksi doseganja celotnega prihodka glede na plan 1985:

DO RRPS	19%
DO TET	32%
DO RGD	19%
DS SS SOZD	13%
SOZD REK — EK	21%

Vidimo, da smo v SOZD dosegli v obdobju januar — marec 1985 21% planiranega celotnega prihodka za leto 1985, od tega znaša neto devizni priliv v DO RGD 16.958.467 din, tako da v skupnem znaša izpad za prvo četrtletje leta 1985 4% planiranega celotnega prihodka. Poglavitni razlog je v izpadu prihodka v DO RRPS zaradi nedoseganja planiranih cen, v DO

RGD pa zaradi manjšega finančnega obsega proizvodnje in storitev ter cen, ki ne dosegajo inflacijskih stopenj. Izpad prihodka beležimo tudi v DS SS SOZD, kjer financiranje programa svobodne menjave dela ni bilo realizirano v planirani višini.

Poslovni stroški niso dosegli četrtletne planirane stopnje, saj beležimo 3% manjše od planiranih za to obdobje. Zaradi struk-

ture celotnega prihodka, kjer poslovni stroški predstavljajo 50% vseh stroškov, je višina poslovnih stroškov kljub temu, da so bili manjši od planiranih, neugodno vplival na dosežen dohodek, ki je, gledano na letni plan 1985, dosežen z indek-

som 19 in ne dopušča normalne delitve. Obveznosti iz dohodka so bile poravnane v višini 21% letnega plana 1985. Pri tem ugotavljamo, da je bil del obveznosti za splošne družbene, skupne potrebe, za določene namene, druge obveznosti in kredite odveden na ravni doseženih poslovnih rezultatov, da pa je bilo manjše financiranje programov svobodne menjave dela. Čisti dohodek je bil dosežen z indeksom 18 v primerjavi z letnim planom 1985, del čistega dohodka za OD pa z indeksom 21. Ostanek ČD je bil razdeljen na sklade, ki razen dela ČD za druge sklade, ki je bil formiran v nadplanski višini, ne dosegajo planiranih višin. Skupno beležimo v SOZD 207.279.000 din izgube, in sicer v:

— DO RRPS	134.463.000 din
— DO RGD	69.816.000 din

Izpolnjevanje fizičnega obsega proizvodnje in storitev

Proizvodnja premoga

Pri izpolnjevanju fizičnega obsega proizvodnje premoga je bil letni plan dosežen z indeksom 27,5, kar pomeni, 2,5% nad planirano količino za to obdobje, da pa je bila proizvodnja višja tudi v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 za 3,8%.

Razen dnevnega kopa Lakonca in rudnika Laško vsi rudniki presegajo planirane količine glede na letni plan 1985.

Proizvodnja električne energije

V DO TET so od letne planirane proizvodnje v višini 410.000 MWh že dosegli 206.260 MWh, kar predstavlja 50,3% letnega plana. V primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 pa je proizvodnja za 17,2% višja.

DO RGD — proizvodnja in storitve

V DO RGD noben TOZD ne dosega planirane proizvodnje in storitev. TOZD RIG dosega 18,4% letnega plana, od tega predstavlja realizacija v tujini 16.958.467 din neto deviznega priliva 4% doseženega CP.

TOZD IMD dosega 21,5% po letnem planu 1985, TOZD Avtoprevoz pa ima 15% manjše storitve kot v enakem obdobju lanskega leta. TOZD GRAMAT dosega v opekarni 2,6% letnega plana in v kamnolomu 16,2%. V primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 dosega opekarna proizvodnja z indeksom 15, kamnolom pa z indeksom 96,5.

Proizvodnja gramoza in toplotne energije

Zap. št.	ELEMENTI	DO	5. SOZD REK—EK		
			PLAN 1985	DOSEŽENO 1—3/85	INDEKS 14:13
			13	14	15
1.	CELOTNI PRIHODEK		22.613.289	4.669.488	21
2.	POSLOVNI STROŠKI		11.885.324	2.593.225	22
3.	DOHODEK		10.727.965	2.076.263	19
4.	OBVEZNOSTI		3.267.893	700.094	21
5.	ČISTI DOHODEK		7.460.072	1.376.169	18
5.1	Del ČD za OD		6.200.396	1.272.539	21
5.2	Del ČD za stan. grad.		489.467	37.819	8
5.3	Del ČD za SSP		245.331	24.760	10
5.4	Del ČD za RS		404.551	55.867	14
5.5	Del ČD za dr. sklade		120.327	192.463	160
6.	IZGUBA		—	207.279	—

Toplarna v RRP Hrastnik je dosegla v prvem četrtletju leta 1985 29,6% letnega plana proizvodnje toplotne energije oziroma 86,2% proizvodnje v enakem obdobju leta 1984. Kamnolom pri RRP Zagorje pa je dosegel 22,8% letnega plana proizvodnje gramoza oziroma 94,5% proizvodnje v enakem obdobju leta 1984.

Dosežene storitve v premogovnikih

Pri analizi doseženih storitev (odkopnih, jamskih in rudniških) opazimo sledeče stanje:

— **odkopne storitve:** v premogovnikih v Zasavju so se odkopne storitve v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 povečale od 11—19%, medtem ko so se v Senovem, Kanižarici in Laškem poslabšale za 11—40%.

— **jamske storitve:** enako kot pri odkopnih storitvah, vendar so odstotki povišanja v premogovnikih v Zasavju od 9—12%, odstotki zmanjšanja v ostalih pa od 8—14%.

— **rudniške storitve:** z izjemo rudnika Laško, kjer so storitve v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 za 6% manjše, so se rudniške storitve v vseh ostalih premogovnikih povečale od 1—15%.

Prodaja premoga po količini in kvaliteti ter doseganje cen

DO RRPS je v prvih treh mesecih leta 1985 prodala 468.640 ton rjavega premoga. Od tega je bilo 149.925 ton ali 32% komercialnega premoga in 318.715 ton energetskega.

Povprečna kvaliteta je bila 11,46 GJ/tono — 15,23 GJ/tono za komercialni premog in 9,69 GJ/tono za energetske premog. Skupno je bilo 5.372.816 GJ premoga — od tega 2.283.370 GJ komercialnega in 3.089.446 GJ energetskega.

Povprečna dosežena prodajna cena premoga v skupnem prihodku in na do-

mačem trgu je bila 458,26 din/GJ, kar je za 129,51 din/GJ manj od planirane cene premoga za leto 1985 (587,77 din/GJ). Pri komercialnem premogu je bila dosežena prodajna cena 391,24 din/GJ, pri energetskega pa 507,79 din/GJ. Zaradi nedoseganja cen premoga je bil izdaj prihodka, in sicer pri energetskega premogu 247.093.891 din in pri komercialnem 448.750.706,10 din, kar znese 695.844.597,10 din skupnega izpada prihodka.

Stanje zaposlenih in odsotnost z dela

V prvem četrtletju 1985 dosegamo v SOZD REK — EK 91% števila zaposlenih glede na plan 1985. Od planiranega števila v višini 7.010 delavcev dosegamo 6.406 delavcev in v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 138 delavcev ali 2% več. Kot je že običajno, je največji primanjkljaj do planiranega števila zaposlenih v DO RRPS — 471 delavcev, v DO TET — 34 delavcev, v DO RGD — 76 delavcev in v DS SS SOZD — 23 delavcev. V nobeni TOZD ali DS ne beležimo nadplanskega števila zaposlenih. Izjema je TOZD Avtoprevoz, kjer je zaposlenost 100%. Za izpolnitev letnega plana števila zaposlenih bi tako v SOZD potrebovali še 604 delavce.

Skupna odsotnost z dela je bila v prvem četrtletju 1985 18,4%. V primerjavi z enakim obdobjem 1984, ko je bila 18,9%, vidimo, da je sedaj odsotnost za 3% manjša. Po vzrokih odsotnosti je na prvem mestu odsotnost zaradi letnih dopustov (8,1%). Sledi odsotnost zaradi bolezni (7,6%). Precej je tudi odsotnosti zaradi nezgod (1,5%). Ostalo so odsotnosti iz drugih vzrokov (porodniški dopusti, izredni dopusti, neupravičeni, ostalo), kjer so procenti majhni.

Največjo odsotnost zaradi bolezni beležimo v TOZD GRAMAT (13,2%),

najmanjšo pa v TOZD Vzdrževanje naprav (1,6%). Nezgod je največ (relativno gledano) v TOZD RIG (2,5%). Največ neopravičenih izostankov je v TOZD IMD (1,3%) in v TOZD RRP Hrastnik (1,1%). Skupno odsotnost so uspeli najbolj znižati v DS SS SOZD (indeks 66), v TOZD PEE (indeks 71) in v TOZD RRP Senovo (indeks 73), največ pa se je povečala v TOZD Avtoprevoz (indeks 175) — vse v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984.

BOD na zaposlenega delavca in nadurno delo

V SOZD REK — EK smo v prvih treh mesecih leta 1985 dosegli povprečni mesečni bruto OD na zaposlenega delavca iz

ur dela v višini 64.050 din, kar pomeni v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 63,8% več. V primerjavi s povprečjem leta 1984 so v prvem trimesečju leta 1985 povprečni BOD iz ur dela za 28,9% višji. Rasti po DO v primerjavi z letom 1984 so sledeče: DO RRPS 29,4%, DO TET 27%, DO RGD 27,2%.

V prvih treh mesecih leta 1985 imamo v SOZD 4,1 izvršenih naddelavnikov na enega zaposlenega delavca oziroma 7,5% nadurnega dela. To pomeni v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 0,5 manj izvršenih naddelavnikov na enega zaposlenega delavca in 11,8% manj nadurnega dela. Procent nadurnega dela je najvišji v TOZD Separacija Trbovlje (13%), sledi

TOZD Avtoprevoz (12,2%), TOZD RRP Kanižarica (11,1%), najmanj pa ga je v DO TET (0,7%).

V naslednjih obdobjih leta 1985 lahko še naprej pričakujemo težke pogoje gospodarjenja (od politike cen, storitev, stopnje inflacije, pomanjkanja reprodukcijskega materiala in podobno), ki bodo od vseh nas zahtevali veliko truda, kajti le z dobrim delom bomo lahko uspešno zaključili poslovno leto 1985 in uspeli doseči planirane rezultate dela ob čim manjših stroških poslovanja, zmanjšani odsotnosti z dela, večji kvaliteti in izrabi delovnega časa in delovnih sredstev.

Miloš DOLINAR

Zaostajanje proizvodnje premoga

Po podatkih Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije so rudarji v jugoslovanskih premogovnikih nakopali v maju 5,37 milijona ton premoga — črnega in rjavega ter lignita. Rezultat je bil za 19,2 % večji kot v maju preteklega leta. Kljub temu pa rudarji ne dosegajo letošnjega načrta, predvidenega z energetske bilanco Jugoslavije.

V razdobju januar — maj letos so ru-

darji nakopali nekaj nad 27 milijonov ton premoga. Tako so v petih mesecih nakopali za 1,575 milijona ton oziroma za 6,1 % premoga več kot lani v tem razdobju, medtem ko načrta po omenjeni bilanci

ne dosegajo. V Splošnem združenju premogovnikov Jugoslavije so mnenja, da bo možno letos nakopati v najboljšem primeru le 69, namesto 70 milijonov ton. V nekaterih premogovnikih bodo morda

letos še nadoknadili zamujeno zaradi hude zime in s tem povezan izpad proizvodnje, kar pa je seveda odvisno od hidroloških razmer oziroma potreb termoelektrarn v Kolubari, Kostolcu na Kosovem in drugod. Ti površinski kopi z lignitom so v glavnem odvisni od obratovanja termoelektrarn. Druga značilnost petmesečnega proizvodnega rezultata pa je, da ima izkopani premog le manjšo rast večje toplotne vrednosti.

Stanje onesnaženosti ozračja v Zasavju

Reliefna razgibanost tal v Zasavju je s stališča varstva zraka zelo problematična. Zaprtost doline Save in njenih pritokov s hribinami povzroča pogoste toplotne inverzije in emisije. V tako zaprtem volumnu zraka hitro povzročijo prekomerno onesnaženost ozračja. Po onesnaženosti zraka so področja v revirjih razvrščena v IV. stopnjo onesnaženosti, kar predstavlja najslabši kakovostni razred. Hidrometeorološki zavod SRS že dalj časa spremlja in izvaja meritve fizikalno kemičnih lastnosti zraka, predvsem koncentracije SO_2 in dima.

Prikaz teh meritev je podan v tabeli 1 in 2 za sezono 84/85.

Meritve 24-urnih koncentracij niso najboljši pokazatelj za maksimalne obremenitve ozračja, so pa dovolj natančne za ugotavljanje nivojev onesnaževanja. Iz tabel je razvidno, da je v Zasavju ozračje najbolj obremenjeno v kurilni sezoni, kjer so dovoljene koncentracije SO_2 v posameznih dnevih tudi petkrat prekoračene. Na to vplivajo predvsem individualna kurilna (večje kotlovnice, kurilnice v blokih

Zdravstveni center v Trbovljah. Spredaj zdravstveni dom, levo zadaj objekti Splošne bolnišnice. Splošna bolnišnica bo novembra letos praznovala 60-letnico svojega dela, oziroma odkar je bil zgrajen osrednji objekt bolnišnice.

(Foto: B. Klančar)

Tabela 1:

Razvrstitev krajev v SR Sloveniji po povprečnih koncentracijah SO_2 v kurilni sezoni (oktober 1984 — marec 1985), maksimalne 24-urne koncentracije in povprečne koncentracije SO_2 v nekurilni sezoni (april 1984 — september 1984)

Merilno mesto	Ck (mg/m ³)	C _{max} (mg/m ³)	Cnk (mg/m ³)
1. TRBOVLJE	0,33	1,46	0,09
2. HRASTNIK	0,25	1,33	0,05
3. ČRNA	0,25	0,85	0,07
4. LJUBLJANA	0,23	0,88	0,05
5. MARIBOR	0,22	0,75	0,03
6. KRŠKO	0,21	0,78	0,05
7. CELJE	0,20	1,08	0,05
8. KAMNIK	0,16	0,73	0,03
9. ŽERJAV	0,15	0,98	0,08
10. ZAGORJE	0,15	0,89	0,05

Tabela 2:

Razporeditev krajev v SR Sloveniji po povprečnih koncentracijah dima v kurilni sezoni (oktober 1984 — marec 1985), maksimalne 24-urne koncentracije in povprečne koncentracije v nekurilni sezoni (april 1984 — september 1984)

Merilno mesto	Ck (mg/m ³)	C _{max} (mg/m ³)	Cnk (mg/m ³)
1. ZAGORJE	0,10	0,35	0,09
2. MARIBOR	0,08	0,25	0,02
3. TRBOVLJE	0,07	0,37	0,02
4. LJUBLJANA	0,07	0,27	0,02
5. VRHNIKA	0,07	0,26	0,02
6. CELJE	0,06	0,25	0,02
7. DOMŽALE	0,06	0,20	0,01
8. SLOVENJ GRADEC	0,06	0,19	0,02
9. ŽALEC	0,05	0,27	0,02
10. ŠKOFJA LOKA	0,05	0,23	0,02

Tabela 3:

Mesec februar 1985:

razred mg SO_2 /m ³	Dobovec		Kovk		Ravenska vas		Prapretno	
	število	%	število	%	število	%	število	%
	meritev		meritev		meritev		meritev	
0,00 — 0,30	1338	100	1286	96	966	100	1317	100
0,31 — 0,75			31	2				
0,76 — 1,50			8	1				
1,51 — 2,50								
2,51 — 4,00								
4,01 — 6,00			8	1				

Mesec marec 1985:

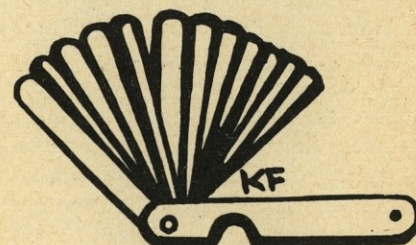
razred mg SO_2 /m ³	Dobovec		Kovk		Ravenska vas		Prapretno	
	število	%	število	%	število	%	število	%
	meritev		meritev		meritev		meritev	
0,01 — 0,30	1394	91	1478	99	640	100	633	96
0,31 — 0,75	61	4	10	1			5	1
0,76 — 1,50	31	2					3	0
1,51 — 2,50	14	1					10	2
2,51 — 4,00	10	1					5	1
4,01 — 6,00	13	1						

in kulturnih ustanovah itd.) in pa seveda pogostnost nastopanja toplotnih inverzij, ki so pogojene s specifično konfiguracijo tal. V nekurilni sezoni pa so koncentracije SO_2 pod dovoljenimi normativi. Pri koncentracijah dima je ta razlika med kurilno sezono in nekurilno sezono manj evedentirana, kar pomeni, da industrija prispeva večji delež zapašenosti ozračja.

V TET imamo tudi svojo merilno mrežo z merilnimi mesti, ki so bila izbrana na podlagi sanacijskega programa pri izgradnji 360 m visokega dimnika. Takoj po pričetku obratovanja tega dimnika je HMZ SRS izvajal meritve koncentracij SO_2 na ogroženih mestih in ugotovil, da emisija SO_2 skozi tako visok dimnik ne vpliva bistveno na nižje ležeče kraje v Zasavju, to je Trbovlje, Hrastnik in Zagorje, ampak se ta vpliv kaže na višjih nadmorskih višinah. Te ugotovitve se nekako ujemajo tudi z meritvami v letošnjem letu, ko je stekla avtomatska računalniška obdelava meritev alarmnega sistema TET.

Podatki niso popolni, ker zaradi okvar na merilnikih za koncentracije SO_2 meritve niso potekale. Iz razpoložljivih podatkov pa je moč sklepati, da pol urne koncentracije v večini primerov niso presegale dovoljenih mej. V ekstremno neugodnih vremenskih pogojih toplotnih inverzij pa so kritične vrednosti prekoračene. Pri tem lahko smatramo, da so imisijske koncentracije z disperzijo skozi 360 m visok dimnik v zadovoljivi meri rešene v lokalnem smislu. Ni pa to dokončna rešitev, saj so se v ekstremnem mrazu letos pokazale poškodbe tudi na vegetaciji tam, kjer so bili iglavci dalj časa izpostavljeni nizkim koncentracijam SO_2 (pod dopustno mero), to predvsem v okolici Šoštanja in v manjši meri tudi v Zasavju.

Z meritvami v Zasavju mora HMZ SRS nadaljevati, prav tako bo deloval alarmni sistem TET, predvsem pa morajo na občinskih skupščinah vseh mest resno pristopiti k izdelavam sanacijskih programov v smislu daljinskega ogrevanja vseh revirskih mest in tako preprečiti daleč prekoračeno onesnaževanje mest v kurilnih sezonah.

Mesec april 1985:

razred mg SO ₂ /m ³	Dobovec		Kovk		Ravenska vas		Prapretno	
	število meritev	%	število meritev	%	število meritev	%	število meritev	%
0,00 — 0,30	797	71	969	100	80	100	43	98
0,31 — 0,75	119	11						
0,76 — 1,50	177	16					1	2
1,51 — 2,50	6	1						
2,51 — 4,00	4	0						
4,01 — 6,00	19	2						

Miloš VENGUST

Skok čez kožo v Zagorju

DO RRPS — tozd Rudarski šolski center je tudi letos pripravil in izpeljal tradicionalno rudarsko prireditev "Skok čez kožo". Pripravili so jo v Zagorju.

Letos so se prvič pojavili učenci 3. in 4. letnika Srednje šole rudarske usmeritve v dopoldanskih urah tudi v Hrastniku in Trbovljah. Po glavnih cestah v Hrastniku ob 8.30, v Trbovljah pa ob 10. uri so ob spremstvu domačih pihalnih godb s povorko manifestirali, oblečeni v rudarske uniforme, svojo pripadnost rudarskemu stanu. Povsod, kjerkoli so se pojavili, so vzbujali splošno zanimanje in pozornost.

Prava, tradicionalna prireditev pa se je razvila v večernih urah v Zagorju. Ob 20.30 so se učenci zbrali pri spomeniku

Rudarskim rodovom, nato pa so šli na čelu s pihalno godbo iz Zagorja in prižganimi rudarskimi svetilkami v povorki do Delavskega doma Zagorje. Tu se je ob 21. uri pričel kulturni program Skok čez kožo, potem pa družabno srečanje v stekleni dvorani tega doma. Kot vsa leta doslej je tudi letošnji Skok čez kožo potekal organizirano, uspešno, družabno in veselo, vse pa v znamenju zvestobe rudarskemu stanu.

Letošnjo prireditev so pripravili samoupravni organi, poslovodni in strokovni delavci ter družbenopolitične organizacije DO RRPS — tozd RŠC in Zasavski srednješolski center Mihe Marinka — tozd Srednja šola rudarske usmeritve.

Kako bo potekalo praznovanje dneva rudarjev v Kanižarici

Približuje se 3. julij, praznik slovenskih rudarjev. Da bi praznovanje potekalo slovesno in v prijetnem vzdušju, smo začeli s pripravami že ob koncu maja. Delavski svet Rudnika rjavega premoga Kanižarica je določil, da bo praznovanje na sam dan rudarjev 3. julija ob 17.00 uri na prostem ob obratu družbene prehrane v Kanižarici, če nam vreme ne bo naklonjeno, pa se bomo preselili v prostore obrata družbene prehrane.

Odbor za pripravo in izvedbo proslave je pripravil okviren program. V počastitev stanovskega praznika bomo organizirali kegljaški turnir v prenovaljenem kegljišču v Kanižarici. Zmagovalna ekipa bo prejela prehodni pokal, vse udeležene ekipe pa priznanje za sodelovanje. Na sam dan praznovanja v dopoldanskem času bo v Kanižarici tekmovanje v rudarskih veščinah. Svoje moči in znanje bodo pomerili aktivni delavci rudnika in upokojeni rudarji. Pobudo za to tekmovanje so dali naši upokojeanci, organizirani v klubu upokojencev Rudnika Kanižarica. S tem so prav gotovo izpričali svojo veliko ljubezen do

poklica, ki so ga opravljali toliko let, in privrženost rudarskemu stanu.

Na proslavi bodo poleg slavnostnega govora podeljena priznanja jamskim reševalcem in zaslužnim delavcem ter pokal in priznanja udeležencem tekmovanj. V kulturnem programu bodo sodelovali učenci Srednje šole družboslovne in kovinarske usmeritve Edvarda Kardelja iz Črnomlja in godba na pihala.

Kot vsako leto bomo tudi letos naš stanovski praznik počastili skupaj z našimi upokojenimi delavci. V družabnem srečanju, ki bo sledilo proslavi, bomo obudili spomin na čase, ko so si rudarji morali še kako prizadevati, da bi pridobili položaj, ki jim pripada v naši družbi, seveda pa ne bo manjkalo tudi lepih in prijetnih spominov.

Najlepši prispevek stanovskemu prazniku pa so dobri delovni rezultati, saj smo v vseh petih mesecih letošnjega leta planirano proizvodnjo kljub sorazmerno težjim odkopnim pogojem, kot so bili v preteklem letu, presegli.

Nevenka IPAVEC

Kako bomo praznovali letos

Niso še zbledeli spomini na tovariško srečanje ob lanskem praznovanju 3. julija — dneva rudarjev, ki je potekalo v znamenju združitve rudnikov rjavega premoga v DO RRPS in teh v SOZD REK EK Trbovlje, pa se zopet bliža naš dan, ki ga bomo seveda praznično obeležili.

Na razširjeni seji IO sindikata s predstavniki družbeno-političnih organizacij TOZD Rudnik Laško smo se dogovorili, da bomo letošnji 3. julij — praznik rudarjev praznovali zopet v Hudi jami na prostem, če bo slabo vreme, pa se bomo preselili v Sindikalni dom Huda jama.

Za pripravo proslave smo imenovali poseben odbor, ki bo skrbel za celotno organizacijo, ureditev prostora in potek proslave.

V programu bodo poleg govornikov sodelovali tudi pevci Moškega pevskega zbora Rudnik Laško iz Sedraža in Godba na pihala Laško. K sodelovanju pa bomo poskusili pritegniti še koga, da bi bil program čim pestrejši.

Ob prazniku rudarjev 3. juliju bomo tudi na najbolj svečan način podelili več pismenih priznanj našim najzaslužnejšim dolgoletnim sodelavcem, katerih spisek smo pripravili že na razširjeni seji IO OOS.

V kolikor bo ugodno vreme, se bodo tudi naši športniki izkazali in se pomerili v raznih športnih disciplinah. Verjetno bo na programu vlečenje vrvi, skakanje v vrečah in podobne discipline, tako da bo poskrbljeno še za nekaj smeha.

Na praznovanje bomo povabili tudi predstavnike SOZD REK EK, DO RRPS in druge predstavnike družbeno-političnih organizacij v občini.

Kot običajno pa bomo povabili tudi rudarje, ki so se upokojili v 1985. letu.

Za zabavni del se bomo verjetno dogovorili z domačim ansamblom, v katerem sodelujejo tudi naši rudarji.

Želimo si le lepega vremena, če bo organizacija tekla, kot smo si zamislili, potem mora praznovanje uspeti, kot se "knapovskemu stanu" spodobi.

Avgust OGRINEC

Z dela zveznega zbora zvezne skupščine

USPEŠNOST PRI DELEGATSKEM ODLOČANJU

V delegatskem delu zvezne skupščine si delegati z delovnim programom predvidevamo naloge, ki so po vsebini razdeljene na tematski in normativni del. Zvezni zbor skupščine SFRJ je pri sprejemanju predloga dajal prednost in težišče vprašanjem nadaljnega razvoja družbenoekonomskega in družbeno-političnega sistema, zlasti pa vprašanjem, ki so strateško pomembna za uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije.

Vendar pa moram pripomniti, da je tudi tako sprejet delovni program orientacijski in odprt za zahteve in pobude iz neposredne družbene prakse delegatov oziroma delegatske baze.

Poleg tega pa je naše delo usmerjeno tudi na določena vprašanja in posamezne zakonske projekte z delovnega področja zbora republik in pokrajin, da bi dali mnenje delegati zveznega zbora, predvsem gre tu za zakonske projekte, ki se nanašajo na pripravo srednjeročnega plana razvoja in ekonomske politike ter tudi devizne politike.

Če analiziram triletno delo v zveznem zboru, to je v tretjem sklicu delegatskega odločanja, ugotavljam, da smo delegati sicer uspešno uresničevali delovni program, predvsem naloge pri izvajanju prve faze dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije.

To so bile naloge prioriteta značaja. Vse to je pogojevalo, da smo sprejeli več zakonov v skrajšanih rokih, prav tako pa smo izvajali politiko nadzorstva nad delom ZIS in zveznih upravnih organov.

Pri slednjem zmeraj nismo bili uspešni, kljub temu, da so bile naše odločitve, to je odločitve delegatov, jasne in argumentirane.

V delegatskem delu zvezne skupščine je zelo pomembno, kako v zveznem zboru prihajajo do izraza interesi in stališča delegatske baze. Ko smo obravnavali zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, ki je bil končno sprejet na seji zveznega zbora dne 9. in 10.10.1984 pod predsedstvom Stojana

Delegati smo se izrekli z več amandmani, o katerih prej nismo dosegli soglasja. Na koncu so bile sprejete ponujene rešitve, med katerimi sta najpomembnejši naslednji: da se v celotni prihodek lahko vtevajo samo tista devizna sredstva, ki so prodana banki ter da vse obresti bremenijo poslovne stroške razen obresti na kre-

dite za osnovna sredstva.

Ta rešitev je bila v nasprotju z rešitvijo, ki je bila dana v amandmaju ZIS, po kateri naj bi vse obresti bremenile dohodek. Tako je odločitev ostala na strani delegatov zveznega zbora. To je bilo še tembolj pomembno, ker so morali vzporedno s sprejemom tega predloga zakona v proceduro tudi drugi zakoni: zakon o knjigovodstvu, kontnem planu, amortizaciji, sanaciji in drugi.

Zelo pomembne so bile tudi ugotovitve o izvajanju zveznih zakonov in drugih zveznih predpisov, ki ni zadovoljivo.

Za tako stanje je tudi pomemben način in postopek njihovega sprejemanja.

Več važnejših zakonov je bilo sprejetih po skrajšanem postopku, kar je onemogočilo predlagane rešitve bolje in temeljiteje preveriti. Tudi ukrepi za njihovo uporabo so bili sprejeti z zamudo.

Pred izdajo določenih predpisov ni bila dovolj ocenjena potreba po takih rešitvah, niti ni bilo možno oceniti, ali so sprejemljive in zasnovane na najširši podpori združenega dela.

Ker teži osnovno delo delegatov na razreševanju sistemskih vprašanj, je bil poleg zakona o celotnem prihodku eden poglavitnih zakonov projektov — zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, izhajajoč iz tega, da bi bil sistem planiranja enostavnejši in učinkovitejši. Vendar pa je ta zakonski akt povzročil veliko različnih in celo nasprotnih mnenj. Vsekakor gre za pomembne razlike. Zaradi potrebnih uskladiitev bo trajalo še nekaj časa, da bo izdelan dober in kvalitetnejši zakonski akt o planiranju.

V naslednjem letu do konca mandata tretjega sklica nas čaka še veliko dela. Nesporo pa je tudi to, da med spremnimi gradivi, ki jih delegati dobivamo za točke dnevnega reda, premalokrat zasledimo pripombe in sugestije delavcev in vse prevečkrat so posredi mnenja republiških in pokrajinskih skupščin, ne pa delegatske baze.

Mnenja sem, da bi morala biti politična akcija v državi usmerjena v to, kaj mislijo delavci v združenem delu o posameznih vprašanih tako planske kot ekonomske politike ter da bi se najprej izoblikovala trdna stališča v delegatski bazi, kar pa bi se smatralo kot kažipot za uspešno delegatsko odločanje.

Občani Hrastnika praznujejo

Občani Hrastnika praznujejo vsako leto 3. julija svoj občinski praznik v spomin na gladovno stavko rudarjev v letu 1934. Tudi letos so pripravili številne prireditve v počastitev tega praznika.

V petek, 28. junija, ob 13. uri je otvoritev razstave Steklarne — Sijaj in TKI v obnovljenem steklarskem gradu.

V soboto, 29. junija, bo ob 9. uri na Logu kegljaški turnir domačih in nekaterih drugih kegljačev iz Ljubljane.

Ob 10. uri bo odkritje obeležja v spomin na vpad partizanov v jamo Ojstro na Ani. Ob 11. uri pa otvoritev novih proizvodnih prostorov Tozd Proizvodnja svetil do Steklarna — Sijaj. Ob 12. uri bo proslava ob 125-letnici tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik na Nasipih. Slavnostni govornik bo predsednik Republiškega sveta sindikatov Marjan Orožen.

V nedeljo, 30.6., bo ob 8. uri odprti hitropotezni šahovski turnir Zasavja v hotelu Jelka, ob 9. uri kolesarska dirka s startom in ciljem pred hotelom Jelka, istočasno ob 9. uri bo strelsko tekmovanje na strelišču SD Steklar, ob 10. uri medobčinski kegljaški turnir invalidskih ekip na Logu, ob 17. uri namizno-teniško srečanje ženskih ekip Kemičar in Kras iz Zgonika, ob 18. uri pa bo odprta v zdravstvenem domu foto razstava na temo: Pokrajina.

V ponedeljek, 1. julija, bo ob 17. uri odprta likovna razstava del Vinka Hrovatiča "Obeležja NOB v Zasavju", hkrati pa bo odprta knjižna razstava "40 let v svobodi" v knjižnici v dijaškem domu; ob 18. uri pa bo nogometno srečanje veteranov Rudar — Hrastnik na Logu.

V torek, 2.7., bo ob 15. uri na Logu poimenovanje ulice po pobrateni občini Montigny—en—Gohelle iz Francije, ob 16. uri bo promenadni koncert Rudarske godbe Hrastnik pred Delavskim domom, ob 17. uri slavnostna seja občinske skupščine Hrastnik v Delavskem domu, ob 20.30 pa bo nočni tek po ulicah Hrastnika s startom in ciljem pred hotelom Jelka. Sledila bo družabna prireditev na Nasipih.

Na slavnostni seji občinske skupščine bodo podelili letošnja občinska priznanja, po seji pa bo izvajal kulturni program zabavni orkester Hrastnik.

V sredo, 3.7., je predvidena udeležba občanov Hrastnika na osrednji proslavi dneva rudarjev in praznika kombinata sozd REK EK v Zagorju, v Kisovcu.

V četrtek, 4. julija — dan borca, bo ob 7. uri množični pohod "100 družin po poteh spominov NOB" na Kal in Gore.

Ana KLENOVŠEK

Upravna zgradba tozd Rudnik Hrastnik, zadaj je čakalnica in pa kopalnica za rudarje. (Foto: A. Bregant)

Zvišani zajamčeni osebni dohodki

Po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko so se poprečni mesečni čisti dohodki vseh zaposlenih delavcev na območju SR Slovenije v obdobju januar — marec 1985 v primerjavi s povprečjem leta 1984 povečali za 40,7 %. Poprečni čisti osebni dohodki vseh zaposlenih delavcev na območju SR Slovenije so bili v marcu 1985 za 1,7 % večji kot v februarju 1985 v primerjavi s poprečno rastjo

čistih osebnih dohodkov vseh zaposlenih na območju naše republike v letu 1984.

Stopnja rasti izplačanih akontacij čistih OD na delavca v gospodarstvu SR Slovenije za obdobje od 1. januarja do 31. marca 1985 v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 pa znaša 72,5 %. Podatke so izračunali na SDK Slovenije na podlagi periodičnih obračunov za prvo trimesečje letošnjega leta.

Rast osebnih dohodkov v Sloveniji

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je 23. maja letos sprejel odlok o določitvi najnižjega zneska, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca. Na temelju določil zakona o zajamčenem osebnem

dohodku in izplačevanju osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo, znaša od 1. junija 1985 dalje najnižji znesek 21.500,00 din mesečno na delavca.

Občina Krško je praznovala

Ob letošnjem občinskem prazniku občine Krško so pripravili vrsto prireditev:

2. junija popoldan je bila na stadionu Matije Gubca v Krškem mednarodna spladmay dirka za zlati znak občine Krško.

2. junija zvečer so odprli razstavo Jožeta Marinca, ak. slikarja, v galeriji Krško.

7. junija ob 17. uri je bila v DKD Edvarda Kardelja občinska revija šolskih pevskih zborov; ob 19. uri pa je bila v DKD Edvarda Kardelja slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine in vodstev DPO s podelitvijo občinskih priznanj za leto 1985.

8. junija ob 11. uri je bila na gradu v Brestanici osrednja republiška proslava

40-letnice osvoboditve in vrnitve izgnancev, internirancev ter političnih zapornikov. Sodelovali so MePZ V. Parma iz Krškega, MPZ DKD Svobode Brestanica, sindikalni pihalni orkester Tovarne Djuro Salaj, Krško in recitatorji.

Istega dne ob 17. uri je bilo v plavalnem bazenu TCP Djuro Salaj odprto prvenstvo Krškega v plavanju.

9. junija dopoldan so proslavili 30-letnico občinske Gasilske zveze Krško z gasilsko parado, nato pa so prikazali strokovno in tehnično usposobljenost gasilstva v Krški občini.

Občanom občine Krško tople čestitke ob njihovem prazniku!

Občanom občine Hrastnik čestitamo k njihovem stanovskemu prazniku in doseženim uspehom!

Priznanja so prejeli

Predsedstvo občinskega komiteja ZKS Krško je za 30-letno zvestobo in predanost Zvezi komunistov ter za revolucionarno in požrtvovalno delo pri graditvi in utrjevanju naše samoupravne socialistične družbe podelilo spominska priznanja. Prejeli so jih:

- Anton Arnšek iz Tovarne Djuro Salaj,
- Anton Pleterski iz rudnika Senovo,
- Slavko Šribar iz OO ZK Krško, desni breg.

Dne 7. junija je občina Krško ob svojem občinskem prazniku podelila priznanja, ki so jih prejeli naslednji občani:

- a) veliki znak občine Krško
 - skupščina občine Bajina Bašta,
 - Vital Kovačič, dipl. ing.,
 - Milan Štajner;

- b) znak občine Krško
 - Špela Valentinčič — Jurkovič,
 - Franc Žabkar;

- c) priznanje občine Krško
 - Plavalni klub "Celuloza",
 - IGMP Sava Krško — Tozd Sava projekt.

Dne 1. junija so na slavnostni seji vseh treh zborov občinske skupščine Trbovlje ob občinskem prazniku podelili Prvojunjska priznanja. Prejeli so jih naslednji občani:

- Herman Kolar iz STT, tozd Tovarna orodja, za področje gospodarstva;
- Jože Turk, upokojeni prosvetni delavec, bivši ravnatelj gimnazije v Trbovljah, za prosvetno in kulturno dejavnost;
- Tine Lenarčič iz REK EK, DSSS, za prosvetno in kulturno dejavnost;
- Franja Šprogar iz Osnovne šole PE Tončke Čec za družbenopolitično dejavnost;

— dr. Olga Škerbic — Kerstein, iz Zsavskega zdravstvenega centra — tozd Splošna bolnišnica, za druga področja dela.

Čestitamo!

Občinska tekmovanja „Sindikati v SLO“ so mimo

V soboto, 8. junija, so občinski sveti Zveze sindikatov v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju tudi letos organizirali in izpeljali akcijo "sindikati v SLO". V Trbovljah je sodila ta akcija v širši okvir proslav ob letošnjem prazniku občine Trbovlje.

Ekipe so se v Trbovljah zbrale pri gasilskem domu na Savinjski cesti ob 6,30 uri. Od tu so krenile po okoliških hribih in spotoma reševale različne naloge. Udeleženci — tekmovalci so reševali naloge o vlogi sindikatov v SLO in DS, iz topografije, pomerili so se v streljanju, uporabi zaščitne maske, metali pa so tudi ročne bombe.

Med potjo jih je neurje dobro namočilo,

padala je tudi toča, hud veter pa je tu in tam podiral drevje. Ob 13. uri so se zbrali vsi tekmovalci pred domom Svobode Dobrna, kjer so razglasili rezultate in udeležencem postregli s partizanskim kosilom. Najboljša je bila ekipa Cementarne — tozd Proizvodnja cementa, druga ekipa DS SS REK EK, tretja pa ekipa Cementarne — tozd Blagovni promet. Med ženskami je bila prva ekipa iz Vzgojno varstvene ustanove.

V Hrastniku je na podobnem tekmovanju zmagala ekipa Jutranjka, druga je bila ekipa občinske skupščine, tretja pa ekipa Steklarne — Sijaj, tozd 3.

V Zagorju je bila najboljša ekipa IGM,

druga ekipa DS SS Deloze in tretja ekipa Osnovne šole Toneta Okrogarja. Med ženskami je bila najboljša druga ekipa OS Toneta Okrogarja.

Tekmovanj se je udeležilo nad sto tričlanskih ekip, torej preko tristo tekmovalcev iz osnovnih sindikalnih organizacij. Akcija je dobila "tla pod nogami", postala je tradicionalna in tekmovalci se je radi udeležujejo.

V oktobru bo medobčinski svet Zveze sindikatov revirskih občin organiziral tekmovanje na isto temo na medobčinski — revirski ravni. Tega se bodo udeležile najboljše ekipe iz vseh treh občin.

(tl.)

Snidenje borcev III. brigade vojske državne varnosti narodne obrambe z interniranci iz Revirjev

V počastitev letošnjih pomembnih jubilejev in praznika domicilne občine Trbovlje so se v nedeljo, dne 2. junija 1985, zbrali na skupnem srečanju borci III. brigade VDV—NO (ob 41. obletnici ustanovitve) in interniranci iz Revirjev.

Zbor borcev III. VDV brigade po bata-ljonih se je po napovedi pričel že ob deveti uri. Na zboru so borcev podelili "spominske kolajne" III. VDV brigade, skupščina občine Trbovlje pa je vsakemu izročila knjigo "Trbovlje - Pomniki našega boja". Zboru se je priključila še mladinska pohodna brigada. Po raportu komandantu brigade je prebral poročilo predsednik skupnosti borcev te proslavljene enote (Milana Kožuha). Raport je prevzel NH, rezervni polkovnik JLA, Anton Vratinar — Antonesko.

Slavnostni del zбора se je pričel ob enajsti uri v gledališki dvorani Delavskega doma. Pred domom je Delavska godba izvedla promenadni koncert, borci in drugi udeleženci SREČANJA pa so si v Muzeju ljudske revolucije medtem ogledali spominski kotiček VOS in VDV, pomnik v spomin na osvoboditev Trbovelj po borcih NOV, in Čebine, kjer je hiša ustanovnega kongresa KPS z zgodovinsko razstavo.

Slavnostni govornik je bil Henrik Pušnik, predsednik MS SZDL Revirskih občin. O vsem, kar so interniranci prestali pa je ganljivo spregovorila upokojena profesorica Slava Gulič iz Trbovelj, preživela jetnica koncentracijskega taborišča Ravensbruck in podtaborišča Oranienburg v predmestju Berlina.

V kulturnem programu so sodelovali: Delavska godba Trbovlje — dirigent prof. Miha Gunzek, Harmonikarski orkester Glasbene šole Trbovlje — dirigent Tine Jelen, Moški pevski zbor DU — zborovodja Albert Ivančič. Ženski tercet in tamburaški zbor pod vodstvom Ivana Gračnerja, solist Riko Majcen in Jože Bernot, ki je program povezoval. Program je bil skenjen s pristnim tovariškim srečanjem v veži Delavskega doma.

Rudi MATKO

Odpravljene programske letne seje občinskih konferenc ZRVS revirskih občin

S programsko letno sejo OK ZRVS Hrastnik, ki je bila v četrtek, dne 30. maja 1985, (v Zagorju so jo imeli 16. maja, v Trbovljah pa 11. aprila) so v tej regiji pravočasno in uspešno opravili pomembne naloge na področju organizacijsko kadrovskih zadev. Pomembna je tudi splošna

ugotovitev, da so pred občinskimi konferencami ZRVS tudi vse KO oziroma KK ZRVS (brez izjeme) opravile svoje redne letne seje, ki so prav tako obravnavale pomembna in aktualna vprašanja s področij svojih dejavnosti in še posebej na področjih SLO in DS.

Na vseh letnih sejah OK ZRVS v revirjih so delegati obravnavali poročila o delu v letu 1984 ter načrte dela za leto 1985, ki jih delno že realizirajo.

Na vseh treh konferencah v Zasavju so bili sprejeti pomembni sklepi in usmeritve za nadaljnje delo. Težave oziroma poma-

Občinska konferenca ZRVS Trbovlje. Delegati pozorno spremljajo podajanje uvodnega referata predsednika Josipa Cestnika.
(Foto: Trbovlje)

njkljivosti, ki se porajajo v delu organizacij ZRVS, so več ali manj enake in jih bodo po dogovoru reševali enotno in ob sodelovanju vseh prizadetih in zainteresiranih.

Organizacije ZRVS v vseh treh revirskih (Zasavskih) občinah zaključujejo letni strokovni program, intenzivno pa se že pripravljajo na organizacijo in izvedbo tradicionalnega regijskega pohoda "Po poteh revirskih revolucionarjev", ki bo tokrat pod geslom "Po poteh delegatov ustanovnega kongresa KPS" in usmerjen na Čebine, kjer je bil ta kongres. V poletnem času bodo precej pozornosti posvetili srednjeročnemu načrtovanju, o čemer so tudi govorili na predmetnih sejah.

Na vseh treh konferencah (letnih sejah) so prisostvovali tudi predstavniki (člani predsedstva) RK ZRVS Slovenije, da so se seznanili s stanjem in problematiko organizacij ZRVS na območju revirjev.

Rudi MATKO

Program dela KK OO ZSMS SOZD REK EK od maja 1985 — aprila 1986

Mladi v našem kombinatu si v naslednjem mandatnem obdobju postavljamo naslednje stalne naloge:

- akcije za ocenjevanje najboljših mladincev — samoupravljalcev,
- povezovanje in organiziranje vseh mladincev SOZD REK EK,
- vključevanje v izvajanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije,
- reševanje stanovanjske problematike (ugodnejši pogoji pri sodelovanju za pridobitev stanovanja, ustanavljanja stanovanjskih združenj,
- družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje, evidentiranje mladih za sprejem v članstvo ZK itd.,
- sodelovanje pri aktivnostih v zvezi s spremembami samoupravne organiziranosti in dohodkovnih odnosov v kombinatu.

AKCIJSKI PROGRAM

MAJ 1985

- Vključevanje in sodelovanje na prireditvah ob dnevu mladosti,
- obravnavanje rezultatov gospodarjenja I — III/85,
- evidentiranje mladih za MDB.

JUNIJ 1985

- Priprave na sodelovanje na MDB,
- sodelovanje pri pripravah za proslavo dneva rudarjev.

JULIJ — AVGUST

- Sodelovanje na proslavi ob dnevu rudarjev,

- udeležba na republiških in zveznih MDA,
- obravnavanje rezultatov gospodarjenja za obdobje I — VI/85,
- planinski izlet.

SEPTEMBER

- Srečanje s štipendisti SOZD REK EK,
- obravnavanje in ocena mladih komunistov,
- športna srečanja mladih SOZD REK EK (turnir v nogometu itd.),
- organiziranje rekreacije ob sobotah (od 18 do 20).

OKTOBER 1985

- Priprave za evidentiranje mladih za volitve 1986,
- obravnavanje ocene dela mladih komunistov OO ZSMS,
- organiziranje rekreacije.

NOVEMBER 1985

- Počastitev 40-letnice nastanka OZN,
- okrogla miza na temo stanovanjska problematika mladih v kombinatu,

- obravnavanje delovanja koordinacijske konference za obdobje maj — oktober 1985,
- obravnavanje rezultatov gospodarjenja za obdobje I — IX/85.

DECEMBER 1985

- Okrogla miza o preživljanju prostega

- časa mladih v kombinatu iz drugih republik,

- organiziranje rekreacije,
- sodelovanje na oblikah idejnopolitičnega usposabljanja.

JANUAR 1986

- Krvodajalska akcija mladih REK EK,
- sodelovanje na oblikah idejnopolitičnega usposabljanja.

FEBRUAR 1986

- Počastitev spomina smrti Edvarda Kardelja
- organiziranje razstave ob 8. februarju,
- akcija izbire najboljšega delavca v kombinatu,
- obravnavanje štipendijske politike.

MAREC 1986

- sodelovanje na tekmovanju Tito — revolucija,
- smučarski izlet,
- priprave na letno sejo koordinacijske konference OO ZSMS.

APRIL 1986

- Evidentiranje OO ZSMS in posameznikov za priznanje RK ZSMS,
- sodelovanje na lokalnih delovnih akcijah,
- volilno programska seja koordinacijske konference OO ZSMS SOZD.

Predsedstvo KK OO ZSMS

Spominski dom samoupravljalcev v Solinu

Dne 29. decembra 1949 so ustanovili v Solinu prvi delavski svet v Jugoslaviji. Da bi ta zgodovinski dogodek trajno zabeležili, so leta 1979 ob praznovanju 30-letnice tega dogodka v Solinu imenovali odbor za zgraditev spominskega doma "Prvi delavski svet v Jugoslaviji." Ta naj bi stal v Solinu. Odbor je pričel z delom. Objekt gradijo kot objekt posebnega družbenega pomena in ima naslednje namene: negovanje in razvijanje revolucionarnih tradicij delavskega gibanja in narodnoosvobodilne vojne; kontinuirano obeleževanje in negovanje zgodovinskega datuma ustanovitve prvega delavskega sveta v Jugoslaviji, organiziranje znanstvenih srečanj, tematskih razprav in posvetovanj o dosežkih v razvoju socialističnega samoupravljanja, organiziranje političnih šol v socialističnem samoupravljanju in drugih oblik izobraževanja na temeljih marksizma, narodnoosvobodilnega boja in revolucionarnega de-

lavskega gibanja, razvijanje delavskega ustvarjanja; zadovoljevanje kulturnih potreb itd.

Začetna sredstva so zbrali delavci in občani Solina s samopriskom in drugimi oblikami denarne pomoči, vendar sredstev zmanjkuje za realizacijo celotnega projekta.

Svet Zveze sindikatov Jugoslavije je v zvezi z gradnjo tega spominskega doma v Solinu sklenil priporočiti vsem delavskim svetom v Jugoslaviji, da do konca leta 1985 z zneskom po 10.000,00 din pomagajo izpeljati akcijo in s tem pokažejo svojo delavsko in razredno solidarnost z delovnimi ljudmi Solina in vse Jugoslavije. Prav tako priporoča sindikalnim organizacijam, da podprejo to akcijo. Vsem, ki bodo s svojim prispevkom pomagali h gradnji, bodo organizatorji podelili posebno listino z zahvalo.

(t. l.)

Ana in Jože Zelenšek sta praznovala

Sredi junija letos sta praznovala Ana in Jože Zelenšek šestdeset let skupnega zakonskega življenja.

Jože je bil ves čas zaposlen pri rudniku v Trbovljah večinoma kot strojevodja, žena Ana pa gospodinja. Že nad petdeset let živita v rudniškem stanovanju na Tereziji, v Koloniji 1. maja. Jože je dosegel 87, žena Ana pa 82 let. Po upokojitvi je Jože dolga leta sodeloval kot glavni biljeter v takrat novo zgrajenem Delavskem domu v Trbovljah, poznamo pa ga tudi kot dolgoletnega pevca Zarje. Bil je med ustanovitelji tega priznanega moškega pevskega zbora v Trbovljah in kakor pravijo, je predlagal tudi ime tega zbora.

Kot bivšemu dolgoletnemu članu kolektiva rudnika Trbovlje in prizadevnemu kulturnemu delavcu čestitamo Jožetu Zelenšku kakor tudi ženi Ani k temu visokemu jubileju. Želimo jima v nadaljnjih letih njunega skupnega življenja vso srečo ter zvrhan koš zdravja in dobre volje!

(t. l.)

Jože in Ana Zelenšek ob praznovanju 60-letnice skupnega življenja.

Naš sodelavec je odšel v pokoj

Kolektiv strojne službe DE ESD Hrastnik je 31.5.1985 zapustil sodelavec Viki Dolanc, ki je opravljal dela strojnega nadzornika v jami. Ob slovesu, na katerem

smo se zbrali vsi njegovi sodelavci, ga nismo spraševali, kdaj je začel delati in koliko let je delal pri Rudniku Hrastnik, temveč smo prisluhnili njegovi pripovedi

o delu in težavah, ki so ga spremljale vsa ta leta. Bilo je veliko težkih situacij, posebno ob vodnih vdorih, ko je bilo treba kar se da hitro urejati cevovode in črpalke in reševati elektro opremo transporterjev. Bilo pa je tudi veliko lepih trenutkov, ko so transporterji in ostale strojne naprave v jami delovale brezhibno in je premog kot vodni slap letel v presepe.

Zaradi njegovega odnosa do dela, do materiala in podrejenih smo ga vsa ta leta, ko je bil med nami, spoštovali. Nas, mlajše sodelavce, je vpeljal v nadzorniški poklic in nam bil že od vsega začetka vzor skromnega, poštenega in v svoji stroki izredno iznajdljivega delavca, ki se ni nikoli ustrašil nobenih, še tako zahtevnih del. Izmed mnogih del, ki jih je nadziral in pri njih sodeloval, je transportna pot z gumi transporterji v jami Hrastnik. Pri delih je sodeloval od začetka montaže in vse do odhoda v pokoj.

Ob odhodu iz naše sredine mu želimo obilo zdravja in sončnih dni, ki jih zlasti tako rad preživlja ob bazenih in morju. Nam pa bo ostal v spominu kot vzoren in požrtvovalen sodelavec. Ko nas bo obiskal, ali pa ga bomo srečevali, bomo vedno pomislili, da je bil "kovač" v pravem smislu besede.

V imenu sodelavcev
Bine POTISEK

Pred petintridesetimi leti

V začetku leta 1950 je bil v reviji Naša žena objavljen prispevek Zvoneta Kržišnika pod naslovom: "Trboveljska zmaga". Prispevek govori o izrednih prizadevanjih rudarjev za izpolnitev nalog, pa tudi za doseganje najboljših proizvodnih rezultatov v evropskem in svetovnem merilu. Zato smo se odločili za vnovično objavo na predlog rudarja Antona Imperla iz Zagorja.

Uredništvo

Rudnik Trbovlje je 8. decembra izpolnil svoj letni plan

Vsakemu zavednemu državljanu je ob tem velikem dogodku zaigralo srce od sreče. Saj je trboveljski rudnik poleg jeseniške železarne naš največji delovni kolektiv, pa tudi po važnosti ne zaostaja mnogo za Jesenicami.

V Trbovljah namreč izkopljejo v vsej Sloveniji največ premoga. Brez premoga si življenja v sodobnem svetu sploh ne moremo predstavljati: v pečeh kurimo premog, da dobivamo toploto zase in da s parami,

ki jih daje premog, poganjamo stroje, vlake in parnike. Danes, ko smo šele začeli jemati rekam njihovo električno moč, nam je premog še poglavitni vir svetlobe—poleg sonca seveda. Tuje dežele, ki tega naravnega bogastva nimajo, rade kupujejo premog in nam zanj pošiljajo stroje, gumi, kavo, volno in kar še potrebujemo. Brez vseh teh reči, ki jih dolgujemo premogu, sploh ne bi mogli živeti. Ni torej vseeno, koliko premoga nakopljemo — nakopati ga je treba čim več, saj lahko rečemo, da je prav od te rude v precejšnji meri odvisen naš razvoj in napredek.

Trboveljski rudnik je izpolnil 23 dni pred rokom svoj letni plan v tretjem letu petletke. Katera neznana moč je storila, da so v Trbovljah nakopali toliko vagončkov premoga, kot ga je terjal plan, in da vagončki, ki od začetka decembra vozijo črno rudo iz jame, vozijo premog že za četrto leto petletke? To so storili trboveljski junaki dela, 637 trboveljskih udarnikov, borcev za večjo delovno storilnost po zgledu Alije Airotanovića!

Sredi poletja je bilo, ko je Petkova mladinska brigada nakopala v vzhodnem obratu trboveljskega rudnika 518 ton premoga.

Dvanajst mladih fantov je ponosno stopalo ob koncu šihta iz jame. Pričakovali so jih rudarji, otroci, žene in predstavniki oblasti. Fantje niso mislili, da bodo tako slovesno sprejeti — v resnici, dobro se jim je zdelo. Zastave, godba, šopki cvetic in nasmejani obrazi — prav res, kdo ne bi bil vesel takega sprejema. Oni sami so se veselili z vsemi Trboveljčani velike zmage, ki so jo dosegli. Delali so tisto nedeljsko dopoldne, kot še vse svoje življenje niso delali. Na udar so se ves prejšnji teden temeljito pripravljali. Na proizvodnih sestankih so se menili o Timotijeviću, Sirotnoviću in o drugih velikih borcih ter na teh sestankih sklenili, da bodo njihove uspehe še presegli. S sestankov so hodili v jamo in se preizkušali v kopanju premoga ter v organizaciji dela. V nedeljo pa so se zagnali na premog premišljeno, po že vnaprej pripravljenem razporedu dela.

Ko so drugi rudarji zvedeli za uspeh Petkove brigade, se je našlo še več takih, ki so tudi hoteli tekmovati. Največ so o tem premišljevali v zapadnem obratu trboveljskega rudnika. Erjavce, ki se je nedavno tega vrnil s svojo skupino iz Raše, kjer je dosegel pomembne uspehe, se je pridružil, da bo ta rekord potolkel.

Anton Zagorišek je bil ta čas na dopustu nekje na Dolenjskem in se je pripravljal, da bi šel za nekaj dni v Opatijo. Toda žilica mu ni dala miru. Vrnil se je v Trbovlje in se pomenil z Erjavcem, Magistrom in Lebarjem. Domenili so se za tisoč vagončkov. Vsi so mislili, da bodo naslednjo nedeljo nakopali toliko premoga, kot še nihče na svetu, če bo tehnično vodstvo

pristalo na posebno organizirano delo.

Seveda, uprava je pritrdila vsem njihovim predlogom.

Od tega dne dalje so v zapadnem obratu govorili samo o tem nedeljskem tekmovanju. Škrinjar, Pirnat, Skobe, Vozel, Hvala, Bačnik in še nekaj drugih vodij skupin je bilo v petek in soboto noč in dan v jami. Tudi trinajst najboljših kopačev, ki so se pripravili na nedeljsko tekmovanje, ni mirovalo. Doseči je bilo treba največjo storilnost, obenem pa poskrbeti za varnost.

V soboto popoldne je Zagorišek govoril še z dežurnim inženirjem in se napotil v sindikalni dom, kjer se je pogovoril še enkrat o vseh pripravah. No, menda niso prav ničesar pozabili, na vse so mislili. V zgodnjem nedeljskem jutru so se zbirali rudarji pred zapadnim obratom. V notranjosti hriba pa je nočna izmena pravkar končala s pripravami. Vse je bilo pregledano: mehanizirani žleb, tekoči trak, motorji, kompresorji, celo ventili, telefon, skratka, vse je bilo tako, kot mora biti, tudi lesa dovolj, lopat, krampov in vagončkov. Vse je čakalo na trinajstoročje.

Prišli so že pred šesto uro. Porazdelili so se: šest jih je odšlo v južnosavski steber, šest pa v južno globoko. Ob šestih so začeli peti kompresorji, lopate; tekoči trak je bil v trenutku v pogonu. Telesa kopačev so se potegnili v premogovo vdolbino, krampali in vrtali so v vseh oknih, ki so jih pripravili za tekmovanje. Premog se je lomil od stene, kar vidno izginjal v drčo in po njej na tekoči trak ter v vozičke. Tesarji so pripravljali vrhače, krajnike, stropnike. Čez deset minut je lokomotiva že odpeljala prvo verigo vozičkov na separacijo!

Do osmih zjutraj je šlo iz jame že 400 vozičkov, kar znaša približno 300 ton!

Do devetih so nakopali 580 vozičkov premoga!

V Globokem so kopali tovariši: Vili Ručman, Jože Strmelc, Ivan Bibič, Franc Magister, Anton Zagorišek, Ernest Molan, Jože Klemen. Zagorišek je kopal na petem oknu, kjer je bilo najtežje.

V južnosavskem stebru so kopali: Lebar, Erjavce, Škrinjar, Tomažin, Podreberšek in Dolinšek. Do tričetrt na deset so izkopali 690 vagončkov premoga!

Niti trenutka odmora! Vsak je svojo malico pojedel kar med delom. Le pijače ni bilo nikoli dovolj: pili so sodo in pivo.

Do konca pete delovne ure so nakopali v južnosavskem stebru že 347, v južno globokem pa 360, torej skupno 707 vozičkov!

Do dvanajste ure je brigada Toneta Zagoriška nakopala 723 ton premoga! Zmaga trboveljskih rudarjev je bila zagotovljena!

Nihče si ne more predstavljati, koliko naporov in odpovedi jih je veljala ta zmaga! Znoj jim je tekel v potokih: vročina v jami 26 do 28 stopinj, zrak zadušljiv, prostor ozek in tesen. Izrabiti je bilo treba vsako ped prostora za kar najbolj enakomerne gibe in obrate. Strop je bil slab, na nekaterih mestih se je sesipalo. Morali so zelo pazljivo tesariti. Vsekovsod šum stesalk, zamolklo vrtanje kompresorjev, kopanje, udarci sekir, pritrdjevanje opažev, vsak trenutek je pomenil največji napor rudarjev...

Čeprav si je izbral najtežje mesto, kjer je bil pritisk najhujši, je Tone Zagorišek, vodja brigade, že pred enajsto izkopal 50 ton premoga.

Okrog pol tretje ure so prišli junaki iz jame.

Izkopali so 862 ton premoga — 1073 vagončkov.

To je bil do tistega dne največji uspeh jugoslovanskih rudarjev.

Spet sta bila potolčena prvi in drugi rekord sovjetskega rudnika Stahanova!

Pozneje je večji uspeh dosegel Abduraman Babaić.

Zadnjo nedeljo je izkopala Šentjurčeva brigada petih mož 550 ton premoga. Tudi to so bili trboveljski rudarji: niso hoteli, da bi bil kdo boljši od njih! 110 ton premoga na kopača — to je dandanes rekord jugoslovanskih rudarjev!

Kje so zajemali trboveljski rudarji pogum za tolikšne napore, samozatajevanja in odpovedi?

Svoj pogum so zajemali iz globoke podesode, ki ji pravimo: ljubezen do ljudstva, do Partije, do domovine, ki si gradi srečnejšo prihodnost.

Pred nekaj dnevi so sporočili iz Trbovelj: Enajst naših rudarjev je izpolnilo svoj petletni plan. To so tovariši: Anton Zagorišek — devetkratni udarnik, Martin Tomažič — sedemkratni udarnik, Martin Pavlin — petkratni udarnik, France Magister — šestkratni udarnik, Jože Klemen — sedemkratni udarnik, Ernest Molan — osemkratni udarnik, France Škrinjar — sedemkratni udarnik, France Erjavce — večkratni udarnik, Karel Koritnik...

Vsekovsod so se začeli v trboveljskih revirjih boriti po novih zgledih. Vsi ti že prej proslavljeni udarniki so v zadnjih mesecih še stopnjevali svoje napore in pred nekaj dnevi je normirec ugotovil, da so že več kot dve leti pred rokom izpolnili svoje petletne plane. In kot vihar se je razlegel njihov delovni klic po Zasavju. Kot

mogočen odmev so se začuli glasovi iz Hrastnika in Zagorja: Martin Kmet, Peter Golouh, Peter Pust že tudi delajo za drugo petletko. Jože Čretnik, Vinko Garantini, Ferdo Burkeljc, Jože Urbančič bodo dosegli svoje petletne plane.

Še dalje je odmeval ta glas. Čuli so ga zidarji, delavci v gozdovih in tovarnah. Povsod so krenili za vzgledom trboveljskih rudarjev.

To je resnica o Trbovljah. Kako pritlikava je laž informbirojevskih obrekovalcev, ki trobentajo v svet, da po zasavskih rudnikih štrajkajo. Junaki zasavskih rudnikov, na katere je ponosna vsa naša do-

movina, jim odgovarjajo z izpolnitvijo prve petletke. Trboveljski rudnik pa je kljub težkočam izpolnil svoj letni plan 23 dni pred rokom.

To je zmaga vsega kolektiva, zlasti pa še 637 trboveljskih udarnikov, ki vsak dan presegajo svoj plan za 20%. Le pogledmo Karla Koritnika, ki je naložil od osvoboditve pa do oktobra lanskega leta

12.016 ton premoga. Vlak, ki bi štel 1210 tonskih vagonov in ki bi bil dolg približno 18 kilometrov . . . Velikansko delo, ki ga je opravil en san trboveljski rudar. Delo, ki je tako veličastno, da morajo ob njem obnemeti informbirojevski obrekovalci.

Zlate in srebrne plakete SOZD REK EK so doslej prejeli

Na predlog komisij za priznanja in odlikovanja pri posameznih tozdih in delovnih skupnostih v delovnih organizacijah in sestavljeni organizaciji in komisije na ravni kombinata je delavski svet sozd REK EK doslej podelil zlate in srebrne plakete sozd REK EK. Na vsakoletnih proslavah ob dnevu slovenskih rudarjev in prazniku kombinata so jih prejele naslednje tovarišice in tovariši ter organizacije združenega dela:

a) dne 30.6.1979

— zlata plaketa
Edvard Kardelj (posmrtno)
Miha Marinko, član sveta federacije

— srebrna plaketa
Ivan Strmšek, DO ZPT — tozd Premogovnik Hrastnik
Adolf Jermol, REK EK — DS Tehnično strokovnih opravil
Franc Šipek, DO ZPT — tozd RESD Trbovlje
Ivan Kobav, DO ZPT — tozd Separacija Trbovlje
Jani Seme, DO TET — tozd Vzdrževanje naprav

b) dne 3.7.1980

— zlata plaketa
Josip Broz — Tito (posmrtno)

— srebrna plaketa
Marko Podkoritnik, DO ZPT — TOZD RESD Hrastnik
Andrej Radej, DO ZPT — tozd Premogovnik Kotredež
Milan Zorko, DO TET — DSSS
Ivan Vovk, DO RGD — tozd RIG
Rajko Medvešek, DO IMD — tozd EIMD

c) dne 3.7.1981

— zlata plaketa
—
— srebrna plaketa
Milan Lenič, DO RGD — tozd RIG
Edvard Blatnik, DO TET — DSSS
Leopold Železnik, DO ZPT — tozd Premogovnik Kotredež
Joža Farčnik — Cukjati, DO ZPT — DSSS
Jože Majcen, DO IMD — tozd SIMD

č) dne 3.7.1982

— zlata plaketa
—
— srebrna plaketa
DO Rudarska gradbena dejavnost
DO ZPT — tozd RESD Zagorje
Štefan Podgoršek, DO ZPT — tozd Premogovnik Trbovlje
Ivan Gunzek, DO TET — tozd PEE
Franc Podbevšek, DO IMD
Jože Matek, DO ZPT — tozd Premogovnik Ojstro
Franc Pušnik, Rudnik Senovo

d) dne 2.7.1983

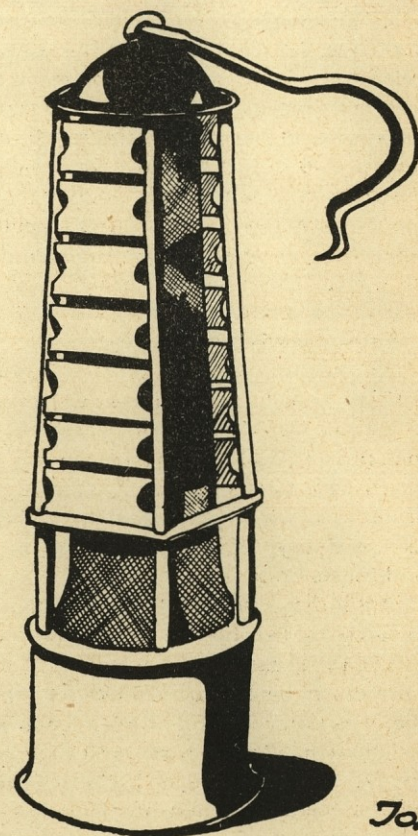
— zlata plaketa
Rudarska godba Hrastnik
DO ZPT — Tozd Premogovnik Trbovlje
— srebrna plaketa
Jože Žitnik, DO ZPT — tozd Premogovnik Kotredež
Vili Lukančič, DO TET
Alojz Franc, DO RGD — tozd Avtoprevoz
Anton Kreže, DO ZPT — tozd Separacija Trbovlje
Dušan Avbelj, REK EK, DS Tehnično strokovnih opravil
Emil Žvegljč, Rudnik Senovo
Jusuf Čabrič, Rudnik Kanižarica

e) dne 3.7.1984

— zlata plaketa
Sergej Kraigher, član sveta federacije
— srebrna plaketa
DO Industrijske montažne delavnice
Jamsko reševalno moštvo rudnika Hrastnik
Mirko Klobučar, DO RRPS — tozd Rudnik Kanižarica
Stane Trupi, DO RGD — tozd RIG
Vinko Štern, DO RRPS — tozd Separacija Trbovlje
Marjan Lebič, DO RRPS — tozd Rudnik Trbovlje
Pavle Čizmek, DO RRPS — tozd Rudnik Senovo
Ana Klenovšek, DO RGD — tozd GRAMAT

Številčni pregled doslej podeljenih zlatih in srebrnih plaket z zlatim oziroma srebrnim znakom je naslednji:

Leto	zlate	srebrne	skupaj
1979	2	5	7
1980	1	5	6
1981	—	5	5
1982	—	6	6
1983	2	7	9
1984	1	8	9
SKUPAJ:	6	36	42

Ob dvajsetletnici glasila Srečno

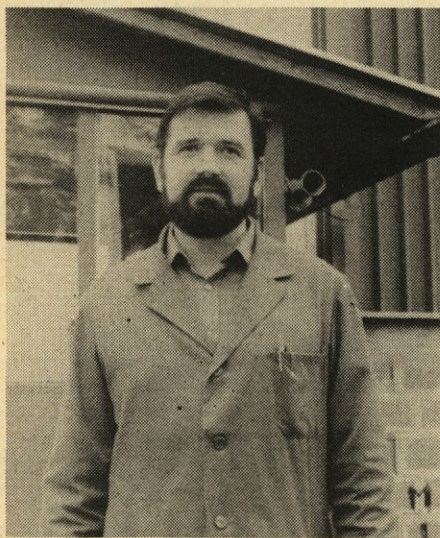
Mnenja naših bralcev

Marjan Zupan, tozd IMD, vodja kalkulačjskega oddelka, zaposlen petnajst let.

— V glasilu Srečno preberem predvsem tisto, kar se dogaja v naši delovni organizaciji. Ker sem po naravi optimist, pa ga obrnem naprej na zadnjo, veselo stran.

Menim, da je zastavljeni koncept pri izhajanju glasila pravilen. Veliko objavljanih člankov je na strokovni višini, ker so tudi poročevalci strokovnjaki. Tudi prispevki, ki prinašajo novice iz posameznih tozdov, so vedno boljši. Glasilo s svojimi sestavki veliko pripomore k povezavi in kontaktiranju posameznih tozdov v okviru sozda, je tudi posrednik, ki pomaga, da se rešijo nekateri problemi. Rad prebiram statistične podatke, potek in uspešnost poslovanja v kombinatu in premogovnikih v Jugoslaviji, zanimive so tudi novice iz domačih krajev.

Menim, da je takšna oblika pisanja in sodelovanja primerna, zato jo ohranimo. Predlogi za nadaljnje delo niso potrebni, saj ste vsakega novega pisca veseli. Torej lahko pišemo o tistem, kar se nam zdi pomembno, seveda pa je pravilno, da članke korigirate, predvsem tistih piscev, ki niso večji pisani.

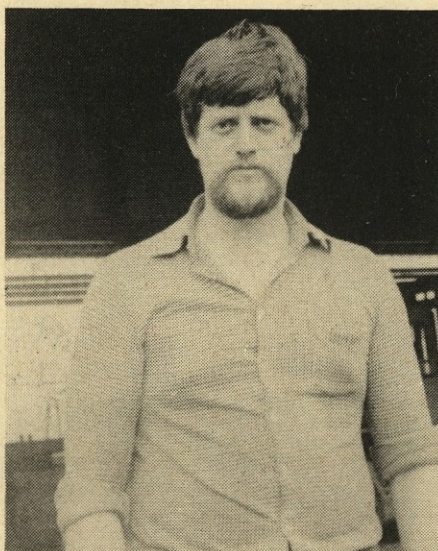
Marjan Zupan iz tozd IMD.
(Foto D. Bregant)

Milan Koncilja, strugar, zaposlen enajst let v delovni enoti SIMD.

— Naše glasilo dovolj obširno objavlja problematiko v sozdu. Mislim, da bi lahko s takšno obliko in vsebino nadaljevali. Najprej pogledam zadnje strani, predvsem

kadar priložite križanko. Zanimajo me tudi informacije o rudarstvu doma in po svetu.

Delavci v proizvodnji menimo, da je naše delo premalo vrednoteno. Pri novi organiziranosti opažamo, da so posamezni tozdi med seboj še manj povezani, kot so bili. Najbolj pa nas moti, da nekateri vodilni delavci, ki niso delali v proizvodnji in opravljajo sedaj manj odgovorno delo, prejemajo enak osebni dohodek kot prej. Želimo, da bi v eni prihodnjih števil glasila pisali o teh zadevah.

Milan Koncilja
(Foto: D. Bregant)

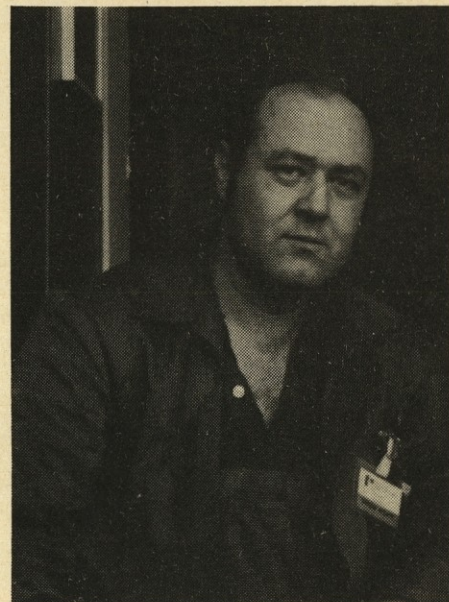
Marjan Plevnik, zaposlen enaindvajset let v DO TET kot turbinski strojnik.

— Srečno preberem od prve do zadnje strani. Veliko zanimivega najdem, predvsem rad berem vtise s potovanj naših delavcev po inozemstvu, kot na primer opis potovanja po Ameriki.

Najbolj pa pogrešam kratko, jedrnat in predvsem preprosto razlago najrazličnejših samoupravnih sporazumov. Delegati smo največkrat postavljeni pred dejstvo — odločati se moramo za nekaj, s čimer nismo dobro seznanjeni. Zaključni računi so preveč suhoparno in v glavnem le statistično obdelani. Namesto kadrovskih vestij — odhodi, prihodi — bi bila lahko kakšna koristnejša rubrika. Opozoril bi tudi, da mladinci v našem sozdu v glavnem spijo, vsaj iz njihovih skromnih prispevkov ni razvidno, da aktivno delajo.

Predlagam pa, da objavljate še več sestavkov o problemih posameznih tozdov v sestavljeni organizaciji. Strokovni delavci ali delavci v proizvodnji bi lahko več pi-

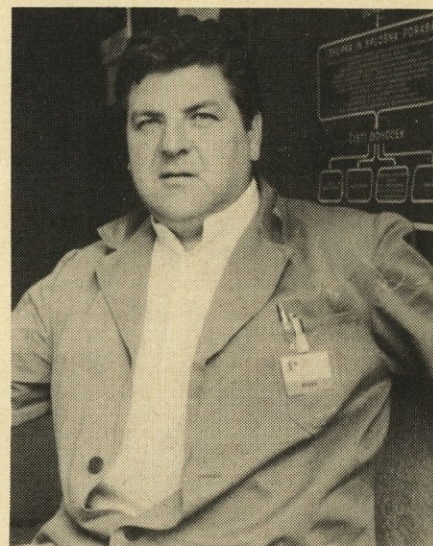
sali o težavah pri delu in samoupravljanju v ostalih tozdih, ne samo v tozdih proizvodnje premoga.

Marjan Plevnik
(Foto: D. Bregant)

Franc Vozel — vodja DS SS v DO TET

— V glasilu Srečno marsikdaj berem sestavke, s katerimi se seznanim že v drugih časopisih. Menim, da je to naše glasilo, v njem bi morale biti informacije, ki so tipične za naš kombinat. Na prvem mestu bi morale biti aktivnosti samoupravnih organov. Delavci kombinata bi morali biti seznanjeni s težavami pri usklajevanju skupnih interesov v elektrogospodarstvu in premogovništvu. V kolikor bi se razpi-

Franc Vozelj iz do TET.
(Foto: D. Bregant)

sali o takih problemih, bi lažje prišli do rešitev. Bistva teh problemov delavcem v glasilu ne prikazemo, mogoče jih ne upamo.

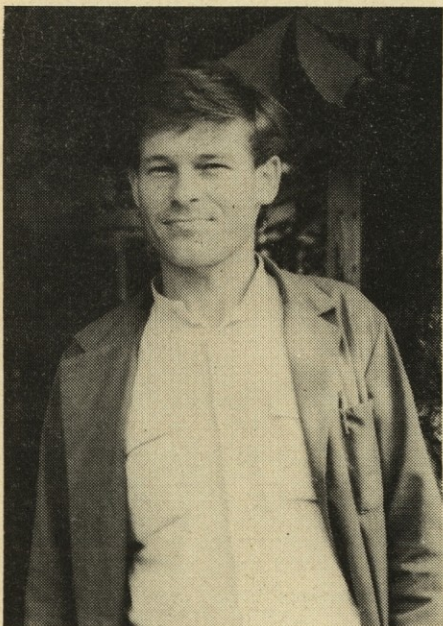
Predlagam, da več pišemo o delovnih razmerjih, o uspehih in problemih posameznih sredin, predvsem o nagrajevanju po delu in prav sedaj, ko usklajujemo SaS o ČD in OD, ki je že dvainosemdeset dni v razpravi, bi bilo potrebno akt predstaviti tudi v glasilu.

Glasilo Srečno si predstavljam v takšni obliki, da bo manj obletnic ter vtisov s službenih potovanj in raznih strokovnih ekskurzij, večji del naj bo namenjen skupnemu delovanju, razreševanju problemov znotraj kolektiva, delu na naših gradbiščih, poslovanju, delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Z obsegom glasila se strinjam, čeprav menim, da so nekateri sestavki preveč razvlečeni.

Hajrudin Ibrakić, rudarski tehnik na Rudniku Trbovlje, zaposlen okoli deset let.

— Na naše glasilo nimam negativnih pripomb, ker je njegova vsebina zelo zanimiva. Zanimajo me rezultati poslovanja v okviru sozda, premogovništvo v Jugoslaviji, najprej in najraje pa preberem trenutke resnice.

Zelo rad preberem tudi poezijo — pesmi. Prepričan sem, da bi prav naše glasilo lahko prebilo led med domačini in nami, ki smo prišli z juga. Tako rad bi prebral kakšno pesem v srbohrvaščini. Toliko je delavcev z juga, ki bi vam radi poslali svoje pesmi. Ob selekciji bi bilo gotovo nekaj kvalitetnih. Na sestanku smo se ob navzočnosti članov OO ZK, OO ZSMS in tovarišev iz SIS pogovarjali o preživljanju prostega časa delavcev, zaposlenih iz dru-

Hajrudin Ibrakić
(Foto: D. Bregant)

gih republik. Predlagali so ustanovitev sekcije, ki bi naštudirala igre v srbohrvatskem jeziku in folklorne ples. K uspešnemu delovanju bi veliko pripomoglo tudi glasilo Srečno. Če bi to dosegli, bi zavladala med nami drugačna atmosfera.

Fani Rebernak, zaposlena pri Rudniku Zagorje šestindvajset let.

— Najprej prosim, da napišeta, da sem s svojim delom in sodelavci zadovoljna. Še nikoli ni prišlo do najmanjšega konflikta,

Večkrat slišimo, da mladinci nismo aktivni. V teh besedah je precej resnice. Dosegamo pa kar lepe uspehe na športnem področju. Rezultate objavljate navadno le ob raznih praznikih in obletnicah. Menim pa, da bi jih lahko objavljali v določenih terminih.

med nama s sodelavko in rudarji. Šivamo, sortiramo in izdajamo rudarske obleke, pravi simpatična Fani Rebernakova.

Ljudmila Grabnar in Fani Rebernak
(Foto: D. Bregant)

— Z našo revijo Srečno sem zadovoljna. Najraje preberem reportaže z raznih potovanj, pa kadrovske novice in zadnjo stran. Moram pa povedati, da sem bila zelo razočarana. Januarja letos ste objavili zahvalo, ki sem jo poslala ob smrti očeta.

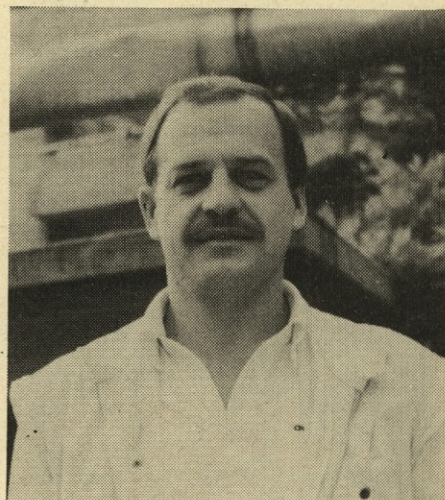
Objavljena je bila brez podpisa. V naslednji številki ste to popravili in objavili tudi opravičilo tozda Tike za ostale spodrsiljaje.

Menim, da v glasilu vsak delavec sozda najde kaj zanimivega.

Bojan Stradar, zaposlen v DO RGD v komercialnem sektorju sedemnajst let.

Srečno redno prebiram vsa leta. Edina stvar, ki se mi zdi zelo suhoparna, so proizvodni rezultati. Vseč pa so mi vtisi s potovanj, predvsem po Ameriki in Poljski, rad prebiram pesmi pa intervjuje, kadrovske vesti — odhode, prihode, razlago tujk, rubriko rekli so, zanimivosti v svetu, šport in seveda strokovne članke.

Opažam, da je Srečno zadnja leta vedno boljši, bolj kvaliteten. Imam možnost, da prebiram tudi ostala tovarniška glasila, pa so veliko skromnejša v vseh pogledih.

Bojan Stradar iz do RGD.
(Foto D. Bregant)

Janko Šmit, zaposlen dvajset let pri Rudniku Hrastnik — tajnik samoupravnih organov.

Naše glasilo spada k najboljšim tovarniškim glasilom. Je kvalitetnejše in bogatejše od ostalih tovarniških glasil v Zasavju. Vsečina člankov, ki jih pišejo strokovni delavci o razvoju kombinata, je zelo zanimiva. Zanimivi so tudi prispevki iz tozdov. Premalo pa je prispevkov družbenopolitičnih organizacij, predvsem mladine. Ta ima v nekaterih časopisih celo svojo rubriko, kot na primer — Glas mladine. Pogrešam tudi več prispevkov delavcev iz proizvodnje. Glasilo je na visokem nivoju in upam, da bo takšno tudi v bodoče. Fotografski posnetki so lepi in zelo popestrijo glasilo — teh lahko objavljate še več.

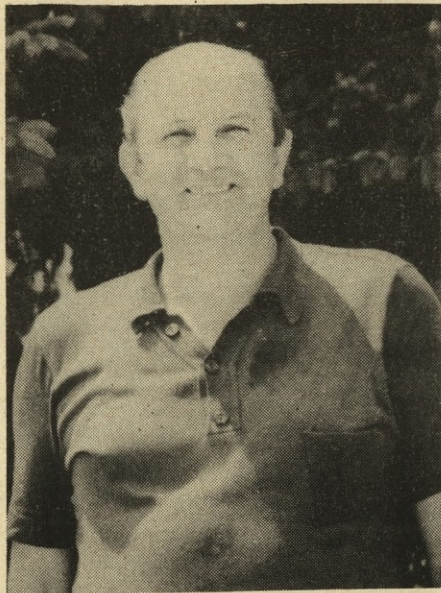
Vinko Trstenjak, rudar, zaradi invalidnosti zaposlen kot evidentičar osnovnih sredstev na Rudniku Hrastnik.

Srečno redno prebiram in ugotavljam, da je vsebina vedno boljša, vedno več je aktualnih prispevkov. Nekateri članki so zelo strokovni, jaz pa rad berem, če je napisano bolj po domače. Zelo vesel sem objavljenih pesmi, ki jih sestavljajo rudarji. S tem pokažejo, da so duhovno in kulturno bogati, čeprav nimajo fakultete. Všeč so mi tudi anekdote iz knapovskega življenja, kadrovske novice — odhodi, prihodi.

Opozoril pa bi, da podatki niso vedno točni. Na primer rudar Kolar, ki je šel v pokoj, ni bil, kot je napisano, strežaj mehanizacije, pač pa petnajst let gospodar čela. Veliko podatkov najdemo tudi o sami organizaciji rudnika, izpolnjevanju planov, pogrešam pa prispevke ljudi iz proizvodnje. Tudi o nagrajevanju po delu, ki je eden bistvenih problemov, malo pišemo. Pred dvajsetimi leti smo bili pravilneje nagrajevani. Plačan si bil za tisto, kar si naredil, na akord, od kubika ali metra. Vedel si, da boš več zaslužil, če boš več delal. Danes pa smo preveč solidarni

in so enako plačani tisti, ki delajo kot tisti, ki lenarijo. Predvsem pa smo pri nagrajevanju prizadeti invalidi.

Všeč pa mi je, da se spomnite ljudi ob nesrečah in smrti. Lahko bi objavili kakšen razgovor z otroki smrtno ponesrečenih rudarjev. Vemo, da pri rudniku skrbi jo zanje. Zanima nas, kako živijo — nekateri že odrasli.

Vinko Trstenjak, tozd Rudnik Hrastnik
(Foto: D. Bregant)

V našem sozdu je zaposlenih preko 6480 različnih ljudi. Različnih po spolu, starosti, izobrazbi, narodnosti, interesih. Iz razgovorov ugotavljam, da smo vso to "pisano množico" dokaj zadovoljili. Da pa bomo lahko uresničili, kar so sogovorniki predlagali, pa je odvisno od nas vseh, saj je to naše glasilo. Pričakujemo prispevke ...

Dragica BREGANT

Tretji julij

Junij devetnajst sto štiriintrideset. Knap delajo dva do tri šihete na teden. Nočna tretjina počiva ves teden in drugega pol.

Trgovci pišejo dolgove in skrivajo blago, če pride knapovska žena.

V knapovskih kuhinjah se sprehaja lakota in ščurki.

Omare so prazne, izložbe polne blaga. Nizke cene, kupci brez denarja.

Knap so raztrgani in lačni kruha, delničarji imajo vsega dovolj in so lačni

denarja.

Kriza.

Nad njo bedijo čuvarji ustave in varujejo bedo in dobiček.

Lakota se zajeda v knapovske ljudi kakor razlita kislina. Peče v želodcu, v srcu, sili v možgane.

V možganih se razkroja ponižnost in pridnost, značilni lastnosti slovenskih ljudi. V možganih raste odpor in zavest: knapovski otroci so tudi otroci! Knapov-

ske žene so tudi žene! Knap so tudi ljudje! Delničarji imajo bolne želodce od čezmerno užitih jedi, knapi imajo bolne želodce od gladi.

Delničarji se sončijo na rivierah in umirajo od dolgega časa v samotnih, slabo zasadenih zdraviliščih, knapovski otroci umirajo za jetiko na razkopanih, smetiščih.

Trboveljska premogokopna družba izkazuje v letu triintrideset sedemtrideset milijonov dobička. Premalo!

Na cesti je mnogo ljudi, ki hočejo delo. Dela za vsako ceno. Družba računa z lakoto in brezposelnimi.

Knapom je treba znižati zaslužek, zmanjšati deputat! To bo prihranek! Čisti dobiček na račun požrtne zveri, ki ji pravijo kriza!

Družba računa z zaslužki, z deputatom, s krizo.

Toda knapi so ljudje! Ljudje z želodcem, s srcem, z razumom. Tudi brezposelni.

S tem Trboveljska družba ne računa.

Zgodilo se je nekaj nezaslišanega.

Čez noč se je porodila skrivnostna beseda.

Tiha, da je ni slišati, kdor ni čutil lakote v želodcu in biča na hrbtu, kdor ni znal držati gobca.

Razločna, da je našla pot v še tako gluha ušesa.

Močna, ko heruš.

Velika, ko Peter Klepec.

Razlila se je čez zasavske revirje kakor utrgan oblak in preplavila sajaste bajte.

Stavka! Gladovna stavka!

Knapom so mišice trznile v mračnih, zgaranih obrazih, oči zažarele.

Bolje crkniti v jami, kakor crkavati na cesti in v sajastih luknjah, ki nosijo lepo ime: domovi.

Stavka!

Beseda se je uresničila.

Tretjega julija je ostalo kosilo mrzlo na mrzlih pečeh.

Zvečer so ga pomlatili otroci.

Knap so ostali v rovu.

V Trbovljah, Zagorju in Hrastniku so ustja rovov zasedle črne straže.

Skoro so straže na sončni strani dobile nezaželeno pomoč:

žandarje.

Žandarji morajo biti na soncu. V senci se bajoneti ne svetlikajo.

Doline je preplavila mora, policija in vojaki.

Ti so imeli kruha dovolj in tudi nabojev.

Senzacija! Časniki polnijo stolpce. Še iz obupnih korakov ljudi moreš kovati denar!

Zapeli so telefoni: vprašanja, pojasnila, navodila, grožnje.

Pripeljal se je minister. Konference.
Sledijo pogajanja. Knapi hočejo kruha,
delničarji hočejo profitov.

V jami tečejo ure počasi. V jami je
slab zrak in glad. Čas se je ustavil.

V Kotredeškem rovu sta zrak in lakota
starega Toneta strla.

Zrušil se je. Možje so ga obstopili in
ukrepali: V bolnišnico mora, da enajstim
otrokom ne zmanjka očeta!

Dve mrki postavi dvigneta težka nosila
s prelahkim bremenom in odtavata med
tiri proti izhodu.

Nad njim je napis: "Aleksandrov rov".
Njegovo veličanstvo — kralj je dal zanj
svoje ime.

V njem crkujejo njegovi podaniki.

Pred rovom je množica. Lačna, obupa-
na. S kriki upora sprejme nosila, ki se
pomikajo proti bolnišnici. Ob strani stoje
žandarji. Njihove puške in torbe so polne
nabojev. Množica ima prazne trebuhe in
svoje rednike globoko pod zemljo. Med
njo in njimi so puške in bajoneti. Mno-
žica čaka. Maje se, kolne in joka, sovraži
in ljubi. Množica ima možgane in srce.

Delavski zastopniki so v Ljubljani.
Pogajajo se. Besede, same besede. Nepre-
pričljive, prisiljene, iščo lastnih koristi, a
množica čaka in v rove se plazi glad in
izčrpanost.

Nad Aleksandrovim rovom plapola
črna zastava.

Zastopniki se vračajo.

Zmaga!

Iz kuhinj in ceste vre masa pred rove,
otroci vise na vozičkih, žene silijo pred
bajonete.

Avto.

Čobal izstopi in gre do ustja Aleksan-
drovega rova: "Za nedoločen čas prekli-
cuje Družba svoje zahteve."

Iz množice se oglasi človek, slučajno
kovač:

"To je lahko za pol ure!"

Čobal si popravlja očala in išče s pog-
ledi govornika:

"Za tebe bo Družba izdelala posebno
izjavo!"

Rudarji zapuščajo jame. Ljudje se vra-
čajo domov. Otroci imajo svoje očete,
žene so sprejele svoje može, knapi imajo
svoje družine.

Trboveljska premogokopna družba je
zadovoljna. Čobal tudi.

Knapi — teh ne vpraša nihče.

Domovi so tihi, vrata zaprta.

Nad Aleksandrovim rovom visi v brez-
vetrju pozabljena črna zastava.

Pozabljena?

Janez Mohor

Mladost je minila
in zdravje je šlo,
ne bo se vrnila,
a kaj bi za to.

Dolgo sem kopal
to črno zlato,
dolgo sem stopal
v to črno temo.

Zdaj sem preslab,
da bi premog kopal,
nazadnje le jamski
cevar sem postal.

Prizadeti invalidi

"Ponleger" bi tudi
lahko še postal,
če bi pretežkih
se tračnic ne zbal.

Tega ne zmore več,
trdi moj križ,
nazadnje rudarju,
le vse gre navzkriž

Lepo je bit zdrav,
žilav in krepak,
a gorje, ko postaneš
invalid — siromak.

Marica Grešak — Jakopič

Nova pesniška zbirka Resje

Zveza kulturnih organizacij Trbovlje je
sklenila na predlog svoje literarne komisi-
je, da bo izdala letos samostojno pesniško
zbirko Franca Princa (Pif-a) pod naslo-
vom Resje.

Založnica je imenovala uredniški od-
bor, ki je pregledal in uredil zbirko pred
izidom.

Franco Princ je vsem dobro znan kultur-
ni delavec, pred leti tudi naš sodelavec.
Dolga leta se že ukvarja s pesnikovanjem.
Verze je zlagal sprva za humoristične nas-
tope, predvsem za Veseli teater v Trbov-
ljah, nato pa se je preizkusil v verzih o
naravi in otrokih. Pesmi je objavljali v raz-
nih mladinskih in pionirskih listih in revijah,
objavljene pa so bile tudi v zbirkah

Šarabanka in Slovenske rudarske pesmi.

Resje, tako se imenuje Prinčeva pes-
niška zbirka, vsebuje pesmi za otroke v
štirih letnih časih — pomladi, poletju,
jeseni in zimi.

Izšla bo v nakladi tisoč izvodov. Ilus-
tracije in opremo zbirke ima na skrbi ak.
slikar Jože Ciuha, spremno besedo pa je
napisal pesnik Jože Šmit. Pesniška zbirka
bo izšla predvidoma julija letos, naročila
zanjo pa sprejema Zveza kulturnih organi-
zаций Trbovlje, Trg svobode 11 a (Delavski
dom). Naročimo jo čimprej zase, za svo-
ce, znance in prijatelje, predvsem pa za
"ta mlade".

(tl.)

Tam zemlja je naša zakipela, zahrepenela, v nebo je hotela

Ali je kaj lepšega kot to, da se zgodaj
zjutraj odpraviš v sveže poletno jutro,
stran od hrupa avtomobilov, sivih sten in
cest, nečistega zraka v visoke slovenske
planine. Vedno sem si želel iti v višje pla-
nine, ne planine, gore! Triglav! Zaželel
sem si, da bi prehodil dolgo pot in stopil
na najvišji vrh Jugoslavije. Te moje želje
pa so se začele uresničevati.

Vse je bilo pripravljeno za odhod na
Triglav, a kadar smo določili dan, je ravno
tisti dan deževalo kot iz škafo, kot nalašč.
Čez nekaj dni pa se je zjasnilo, nebo je
imelo lepo sinjmodro barvo. "Gremo!"
smo rekli vsi v en glas. Z avtobusom smo
se odpeljali do nekega hotela, ki je bil že

precej oddaljen od Trbovelj in kar visoko
je bilo tam. Zaradi spremembe pritiska
sem slabše slišal, to se mi vedno dogaja.
Pred nami je bila naporna pot. Reš je bilo
utrudljivo, a utrujenost so premagovali
lepi občutki. Zdelo se mi je, da bom kma-
lu z rokami dosegel oblake. Končno smo
zagledali Vodnikovo kočjo. Spili smo čaj
in odšli dalje proti koči Planika. Moja
mama je tik pod vrhom omagala, vendar
je brez naše pomoči prišla na vrh in bila je
zelo zadovoljna. V koči smo prespali in
smo se zgodaj zjutraj, ko se sonce še ni
pokazalo, odpravili na Triglav. Bližje Tri-
glavu sem bil, močnejše mi je bilo srce,
čelo je postajalo potnejše. Med plezanjem

sem gledal naravo in gore. Strme skale, veliko snega in velika višina so v meni vzbujali strah. Moral sem se čvrsto držati, kajti drugače bi . . .

. . . "Poglejte, Triglav !" je vzkliknila mama. Srce mi je razbijalo v prsih, hodil sem hitreje, kot bi se bal, da mi bo Triglav ušel. A prišel sem. Stal sem na najvišjem vrhu Jugoslavije. Bil je enkrat razgled. Sonce, ki je s svojimi žarki že odganjalo oblake, se je trudilo, da bi obsijalo Triglav. Oblaki so kot čreda ovčic bežali pred soncem iz goste megle, ki je bila pod nami, se je rodila koča na Planiki. Nekaj časa je sivina neba vzbujala žalost, vendar je sonce kmalu izgnalo ta občutek in nebo je postalo sinjemodro, brez ovčic, sijalo je sonce. Premagal sem se, da nisem pred vsemi začel vriskati in peti najlepše in najglasneje, kar zmorem. Veliko smeja je bilo, ko me je nato moj stari oče, ki je bil na Triglavu že sedemindajsetič, krstil z vrvjo po zadnji plati. Redek zrak in lepi občutki so povzročili, da sem hitreje dihal. Dolgo bi lahko ostal na vrhu in gledal okolico, a čas nas je preganjal. Prišli smo

do največje zgradbe v Triglavskem narodnem parku — Kredarice. Takrat so jo ravno obnavljali. V topli sobi smo v planinske knjižnice natisnili žig Kredarice in odšli nazaj proti Planiki in od tam proti koči na Doliču, kjer smo imeli kosilo, prav prileglo se je. "Gremo, lakotniki, danes moramo priti še do sedmerih Triglavskih jezer !" sta rekla oče in stari oče. Ta pot od Doliča do Triglavskih sedmerih jezer se mi je zdela najdaljša. Nič ni bilo plezanja ali spuščanja, le dolga, enolična hoja. Vendar bliže sedmerim jezerom smo bili, lepše je bilo. Velika in majhna jezera so bila kot otočki med razburkanim morjem planin in gora. Mikalo me je, da bi čofnil v eno od jezer, vendar voda je imela le nekaj stopinj nad ničlo. V koči pri sedmerih jezerih smo prespali, kar na tleh, ker je bilo vse polno ljudi. Drugi dan pa veselo na Komno, kjer so pekli čudovit zavitek. Mm, še zdaj se mi slina cedijo, če se spomnim nanj. Dobili smo žig in odkorakali naprej proti prelepemu slapu Savica. Tam je mrgolelo turistov iz vseh držav, tako da smo pri slapu ostali le malo časa.

Čakala nas je še zadnja postaja pred odhodom z avtobusom — hotel Zlatorog. Pot je bila kratka in zanimiva, Bohinjsko jezero, lepi gozdovi, počitniške hiše. — znak, da se vračamo v civilizacijo, hm, res smešno. Končno smo prišli do hotela. Tam smo tudi kosili. Med kosilom sem gledal bližnje hribe in v njih videl Triglav, kar sanjal sem. "Gremo, sanjač, jutri je služba, treba se bo dobro naspiti !" je rekel oče. "Mm?" sem vprašujoče zamomljal in z okornimi koraki odšel za drugimi.

Vem, da tega ne bom nikdar pozabil in kadar hočem obujati spomine, mi v srcu zapoje: "O Triglav, moj dom, kako si krasan !"

Tim TOMAŽIN, 7.b
Osnovna šola Trbovlje,
PE Revirski borci

Delavska godba Trbovlje — najboljša v Sloveniji

V prejšnji številki našega glasila, to je št. 5/85, smo poročali o osmem tekmovalnem pihalnih orkestru Slovenije, ki se ga je udeležilo skupno 48 godb oziroma pihalnih orkestru iz vse Slovenije. Tekmovali so v treh skupinah. V zadnji, tretji skupini, ki je nastopila 26. maja v veliki

dvorani Cankarjevega doma, je bilo osem pihalnih godb. Med temi so bile tudi:

— Delavski pihalni orkester Svobode iz Senovega p. v. dirigenta Janeza Ceglarija,

— Delavski pihalni orkester Zagorje ob Savi p. v. dirigenta Edvarda Eberla,

— Delavska godba Trbovlje p. v. dirigenta Mihaela Gunzka.

Senovčani so zaigrali pred poslušalci in ocenjevalno komisijo tri skladbe: Bojana Adamiča: Soldaški bobni in Sprenevedanje (obvezna za vse nastopajoče ansamble) in Jakova Gotovca: Simfonično kolo. Zagorjani so se predstavili s skladbami: František Manas: Slovacky tanec, Bojan Adamič: Sprenevedanje in Miroslav Kmetič: Kaleidoskop 804.

Trboveljčani pa so predvajali naslednja dela: Vinko Štruel — Hora Staccato, Bojan Adamič: Sprenevedanje in Haydn Wood — Pomorščak.

Tekmovalna komisija je nastope posameznih godb v prvi težavnostni skupini ocenila takole (po podatkih, ki so na voljo):

1. Delavska godba Trbovlje	346,5 točk
2. Papirniški pihalni orkester Vevče	339,5 točk
3. Pihalni orkester ravnstvarjev železarjev	329,5 točk
4. Delavski pihalni orkester Svoboda, Senovo	324,0 točk
5. Rudarska godba Titovo Velenje	321,5 točk

6. Delavski pihalni orkester Zagorje 298,5 točk

7. Pihalni orkester KUD Pošta, Maribor 280,0 točk

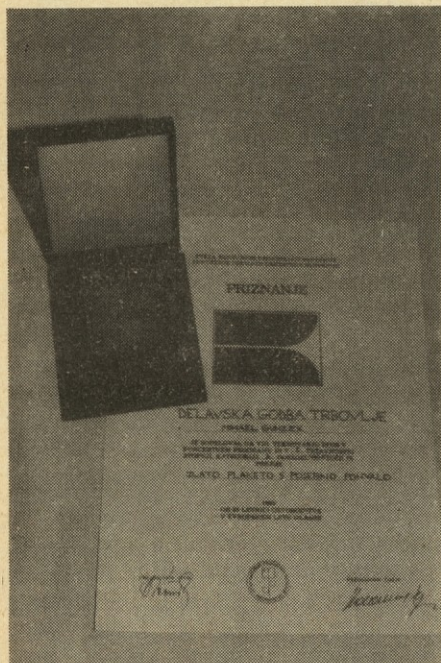
8. Pihalni orkester Svoboda Tezno 264,0 točk

Največje možno število točk je bilo 360. Zlato plaketo s posebno pohvalo je lahko dosegla godba, ki je imela nad 95% možnih točk; zlato plaketo z nad 85% možnih točk, srebrno plaketo godba z nad 75% možnih točk, bronasto godba z nad 65% možnih točk, do 65% možnih točk pa prejme godba posebno priznanje za sodelovanje.

Na temelju podanih ocen je dobila Delavska godba Trbovlje zlato plaketo s posebno pohvalo. Zlato plaketo so prejele godbe iz Vevče, Raven, Senovega in Titovega Velenja, Zagorje srebrno plaketo, Pošta Maribor srebrno plaketo, Tezno pa bronasto plaketo.

Člani ocenjevalne komisije so bili skladatelji in dirigenti Bojan Adamič, Uroš Lajovic in Stane Jurgec.

Delavska godba Trbovlje je tudi tokrat potrdila svojo nesporno kvaliteto in prvo mesto, s tem pa tudi status najboljšje godbe v Sloveniji. Ta primat ima v glavnem že vsa povojna leta. Velik napredek pa je dosegla godba iz Senovega. Lahko bi rekli, da je njena uvrstitev presenečenje pravkar minulega prvenstva. Sicer pa so vse nastopajoče godbe oziroma orkestri pokazali visoko izvajalsko in zavidljivo raven. (t. l.)

Delavska godba Trbovlje je prejela maja letos na tekmovalnem slovenskih pihalnih godb zlato plaketo s posebno pohvalo za najboljši rezultat.

Panorama kulturnih prireditev

V zadnjem obdobju smo bili priče številnim kulturnim prireditvam na našem območju. Kot običajno jih tudi tokrat želimo zabeležiti, saj je na tem področju naša ustvarjalnost zelo bogata in pestra.

Gledališke prireditve

Dne 11. junija je bila v Delavskem domu v Hrastniku zadnja abonmajska predstava. Gostovalo je Mestno gledališče ljubljansko z delom Alenke Goljevšček: Pod Prešernovo glavo.

Dne 14. junija pa je v istem domu v Hrastniku gostovala gledališka skupina srednje tehnične šole maršala Tita iz Celja, in to z delom Toneta Partljiča — Na snidenje nad zvezdami.

1. junija so na Marnem nastopili z dvema lutkovnima predstavama člani lutkovne skupine Svobode I. iz Hrastnika.

Koncerti

Dne 3. junija zvečer je bil v Delavskem domu v Trbovljah mednarodni mladinski koncert. Izvedla sta ga mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt ter Šumberški detski zbor iz ČSSR pod vodstvom zborovodij Aloisa in Tomasa Motyl-a. Oba zbora sta nastopila s programom pesmi, ki sta jih pripravila na zveznem in mednarodnem tekmovanju mladinskih pevskih zborov na festivalu v Celju koncem maja letos.

Mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt je nastopil s krajšim koncertom dne 1. junija na slavnostni seji občinske skupščine Trbovlje ob občinskem prazniku občine Trbovlje, in to v Delavskem domu.

Na mladinskem pevskem festivalu v Celju v dneh 31.5. in 1.6. je dobil mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt na zveznem tekmovanju v A kategoriji srebrno plaketo (87 točk od 100 možnih), bronasto plaketo pa je dobil Mladinski pevski zbor Vesna iz Zagorja pod vodstvom Dimitrija Beuermanna. Dne 8.6. je bilo 12. srečanje lovskih pevskih zborov in registov v Dekanih pri Koprju. Udeležil se ga je tudi pevski zbor Zveze lovskih druženj iz Zasavja pod vodstvom Jožeta Skrinarja ter zasavski registi iz Litije. Vseh zborov in registov je bilo 21, udeležencev pa preko 200.

Aleksander Jež iz Trbovelj je izdal v začetku junija letos pri Dokumentarni — Ljubljana, kaseto "Ob tebi bom pozabil njo" z desetimi pesmimi zabavne glasbe. Jež je avtor besedila in glasbe ter izvajalec — kantautor.

V soboto, 15. junija, zvečer je v domu Svobode II v Trbovljah gostoval moški pevski zbor Franc Zgonik iz Branika. Pod vodstvom Gvida Filipčiča je nastopil s celovečernim koncertom partizanskih, narodnih in umetnih pesmi. Gostujoči zbor praznuje letos 25-letnico svojega obstoja. V goste jih je povabil MePZ Svoboda II Trbovlje.

MePZ Svoboda II Trbovlje je sodelovalo 26. maja letos v Braniku na reviji pevskih zborov iz Slovenije in zamejstva pod geslom: Pesem ne pozna meja. Na reviji je sodelovalo sedem zborov iz Slovenije, Trsta, Doberdoba in Pliberka.

Maja so v Crnomlju izpeljali že sedmič glasbeni prireditvi: Glas mladih Bele Krajine in Glas mladih Slovenije, (ki pa je bila tretjič). Na prvi prireditvi sta zmagala pevca — rudarja iz Kanižarice — Bojan Dalič in Darko Blažič. Nastopilo je precej mladih pevcev in ansamblov.

V dneh od 15. do 16. junija je gostoval Delavski pihalni orkester Svoboda iz Senovega v mestu Burgan v ZR Nemčiji. Sodeloval je v okviru že 12 let trajajočih medsebojnih izmenjav — na tekmovanju bavarskih pihalnih godb, ki so ga pripravili ob 130-letnem jubileju tamošnje godbe. Senovčani so dosegli izreden uspeh, zasedli so 1. mesto in bili ocenjeni z najvišjim možnim številom točk — 120. Za svoj nastop so dobili še dodatno priznanje — pohvalo. Pod vodstvom Janeza Ceglarja so izvedli v mestu tudi celovečerni koncert.

31. maja so se v Podkraju predstavili mladi iz Svobode I. Hrastnik — folklorna skupina, moški pevski zbor in godba Svobode. 2. junija pa so na promenade koncertu na Dolu pri Hrastniku nastopili ženski in moški pevski zbor Svobode I. ter upokojenski pevski zbor iz Hrastnika.

Likovne razstave

Od 30. maja do 30. junija je v knjižnici Toneta Seliškarja razstavljala Jani Vozelj, študent arhitekture in član RELIKA, svoja dela na temo: Razmišljanja o arhitekturi. Razstavljena dela so se nanašala na arhitekturo, urbanizem, pa tudi likovna dela. Ob otvoritvi se je zbralo precejšnje število ljubiteljev.

Od 24. maja do 10. junija je v prostorih Splošne bolnišnice v Trbovljah razstavljala svoja likovna dela Ivanka Uršič, članica RELIK-a iz Trbovelj. Za to razstavo je pripravila dvanajst del z motivi iz Istre in revirjev, in sicer keramične izdelke (vaze, krožnike ipd.), poslikane z narodnimi motivi.

Od 31. maja do 10. junija je bila v likovni galeriji Trbovlje likovna razstava del

članov DOLIK-a z Jesenic in trboveljskega RELIK-a v počastitev praznika občine Trbovlje. Občini Jesenice in Trbovlje sta pobrateni, enako pa tudi oba likovna kolektiva. Skupno je bilo razstavljenih preko sedemdeset del v raznih slikarskih tehnikah, lesu in steklu. Pri otvoritvi je nastopil MePZ Svoboda II s krajšim programom pod vodstvom Helge Briner.

Od 2. do 9. junija je bila v avli Delavskega doma v Trbovljah likovna razstava del, ki jih je izdelalo 23 udeležencev slikarskega 2ex tempore 85" v organizaciji RELIK-a in v počastitev občinskega praznika občine Trbovlje. Razstavljenih je bilo 37 del v raznih tehnikah. Ex tempore 85 je trajal 1. in 2. junija v Trbovljah. Ob otvoritvi so nastopili gojenci Glasbene šole Trbovlje.

Od 15. maja do 15. junija sta v spodnjih prostorih trgovske Name pri Tromostovju razstavljala svoja dela Janez Knez, ak. slikar iz Trbovelj, in Mišo Knez, ak. slikar iz Ljubljane. Oče Janez je razstavljal osem akvarelov iz zadnjega obdobja, sin Mišo pa več malih plastik iz siporexa.

Dne 4. junija so odprli na Dunaju razstavo tridesetih del ak. kiparja Stojana Batiča. Umetnik se je predstavil s ciklusom plastik in risb Tragos — liki iz starogrške zgodovine.

Razstava je sodila v okvir dunajskega festivala.

Od 27. do 31. maja je bila v knjižnici v Hrastniku foto razstava del Rolanda Kodruna.

Likovniki RELIK-a so pripravili dve skupinski razstavi. Od 25. maja do 12. junija so razstavili dvanajst del v tovarni Mehanika, od 13. do 25. junija pa devet del v domu Tončke Čec v KS Klek.

Ostale prireditve

V dneh 8. in 9. junija so organizirali v Crnomlju 23. jurjevanje, zelo znano, tradicionalno folklorno prireditev. Za uvod je bil v Jurjevski Dragi koncert tamburaških orkestrrov.

Zvečer so pripravili kresovanje, naslednji dan pa je bil pohod Zelenega Jurija po Crnomlju.

Dne 8. junija je bila na gradu v Brestanici osrednja republiška prireditev ob 40-letnici vrnitve izgnancev na svoje domove. Prireditev je sodila v okvir praznovanja občinskega praznika občine Krško.

V dneh od 23. do 26. maja je potekalo v Trbovljah "Majsko srečanje" osnovnošolcev (skupno 230) iz Čuprije, Novega Sada, Srba in Zagreba v okviru petega srečanja. Sodelovali so tudi šolarji iz pobratenega Lazarevca. V teh dneh je bila iz-

peljana vrsta prireditve. Glavna je bila 25. maja ob dnevu mladosti pred Delavskim

domom. Tu so nastopili ansambli in recitatorji vseh naštetih šol. (t. l.)

Izposojeni trenutki resnice

Nihče ne ve za težo tujega bremena.
Herbert

Ljudje niso vedno to, za kar se imajo,
vendar so redko kaj boljšega.

Lessig

Domovina je kot družina, njenó vred-
nost spoznamo šele, ko jo izgubimo.

Flaubert

Kdor je povsod, ni nikjer.

Seneka

Humor ni nikakršen dar duha, temveč
srca.

Börne

Skromen je lažje tisti, ki je nekaj
naredil, kot tisti, ki ni nikoli ničesar
naredil.

Graf

Ne izgublaj časa vedno se ukvarjaj s
koristno stvarjo. Opusti vsa nepotrebna
dejanja.

B. Franklin

Naravna lepota je lepa stvar, umetniška
lepota je lepa predstavitev stvari.

Kant

Nerazumljeni ostajajo le tisti, ki sami
ne vedo, kaj hočejo, ali pa niso vredni, da
jih razumemo.

Turgenjev

Na srečo prenese človek samo neko
mero nesreče. Več od tega uniči ali ga
naredi ravnodušnega.

Goethe

Značaj človeka spoznaš šele, ko posta-
ne tvoj šef.

Remarque

Žena vidi globoko, moški daleč.

Grabbe

V vsakem slučaju spoštujte ženo, ker
je to bila tudi vaša mati.

Guerazzi

Kaj je, kaj pomeni . . .

AVANS — je predujem za blago, ki še
ni poslano, ali za storitve, ki še niso izve-
dene. V praksi se avansi plačujejo za pot-
ne stroške, selitvene stroške, pogodbeno
dogovorjena dela in nabave, za davek, po-
računske prispevke itd.

BUDŽET — je proračun, enoletni fi-
nančno pravni akt družbeno-politične
skupnosti (občine, republike, federacije) s
katerim se določajo dohodki in izdatki za
splošno porabo. Sestavljen je po določe-
nih načelih, kot so načelo proračunskega
ravnatežja, ehotnosti, univerzalnosti, pre-
glednosti ter podobno.

ETATIZACIJA — pomeni poddržavlja-
nje ali postopno večanje vloge države v
družbenem in gospodarskem življenju.

OSEBNI DOHODEK — je tisti del či-
stega dohodka v OZD, ki ga prejme dela-
vec za zadovoljevanje osebnih potreb. Os-

nova za delitev je samoupravni sporazum
o delitvi sredstev za osebne dohodke. Med
letom se delavcem izplačujejo akontacije.
Ob zaključnem računu se napravi dokon-
čni obračun osebnih dohodkov. Delavec
ima tudi zajamčen osebni dohodek, ki mu
zagotavlja materialno in socialno varnost.

SOZD — sestavljena organizacija zdru-
ženega dela — je oblika združevanja toz-
dov preko delovnih organizacij, v sestavi
katere so. Združitev v SOZD je prostovo-
ljna. Delavci sprejemajo z referendumom
samoupravni sporazum o združitvi. Poz-
namo tri glavne oblike združevanja v
SOZD: združujejo se OZD, ki proizvajajo
vse od surovin do gotovega izdelka (verti-
kalna); OZD, ki proizvajajo iste vrste pro-
izvodov in jih združitev pripelje do višje
stopnje delitve dela (horizontalna); OZD,
ki proizvajajo različne proizvode, se zdru-
žijo, da bi smotrno in ekonomično ustvar-
jale skupni dohodek.

RAZVID DEL — in nalog je organiza-
cijsko—kadrovski akt, v katerem so našte-
ta oziroma navedena dela in naloge, ki jih
morajo izpolnjevati delavci pri opravljanju
dejavnosti temeljne organizacije oziroma
delavci delovne skupnosti.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Rudnik Jasenovac — rekonstrukcija

V premogovniku Jasenovac pri Krepo-
ljinu bodo začeli prebijati rov, da bi lahko
do leta 1987 omogočili proizvodnjo
70.000 ton premoga letno. Sedanja proiz-
vodnja znaša namreč 40.000 ton. Za grad-
njo bodo vložili 650 milijonov dinarjev,
od tega bodo 150 milijonov združili pora-
bniki, ostala sredstva pa bo dala na voljo
banka. Z rekonstrukcijo rudnika Jaseno-
vac se ustvarjajo nove možnosti za pove-
čanje proizvodnje premoga. Do konca
tega desetletja naj bi znašala letna proiz-
vodnja že 150.000 ton.

EGS — apel za večjo porabo trdih goriv

Komisija Evropske gospodarske skup-
nosti — EGS je sprejela pred nedavnim
sklep, na podlagi katerega apelira na vse
države, članice svoje skupnosti, da pove-
čajo porabo trdih goriv, kot je na primer
premog, nadalje zemeljskega plina v nas-
lednjih desetih letih, da bi na ta način
zmanjšali odvisnost EGS od uvožene naf-
te.

Iz tega poročila lahko povzamemo, da
bi bilo do leta 1995 možno delež plina in
premoga v skupni porabi energije v EGS
povečati, uvoz nafte pa zmanjšati tako,
da bi uvožena nafta predstavljala manj
kot 1/3 porabljene energije. V poročilu,
ki so ga pripravili za sestanek ministrov za
energetiko, ki je bil 20. junija letos, pou-
darjajo, da je bil od prvega naftnega šoka
v letu 1973 storjen napredek do leta
1983. Delež nafte v skupni porabi energi-
je v EGS se je zmanjšal od prejšnjih
62 na sedanjih 48%. Prav tako pa je v tem
obdobju proizvodnja nafte v tej skupnosti
večja za desetkrat in znaša preko 130 mi-
lijonov ton letno. Do konca tega stoletja
računajo tudi na večjo porabo plina v dr-
žavah EGS ob porastu porabe premoga,
lignita in šote. Pomembno mesto v ener-
getski strategiji EGS v naslednjih desetih
letih pa naj bi imeli poleg jedrske tudi
obnovljivi viri energije. Jedrska energija
naj bi do leta 1995 predstavljala 40%
skupne proizvodnje električne energije v
tej skupnosti, medtem ko bi delež nafte
in plina za proizvodnjo električne energije
znašal le 10% napram sedanjim 22.

Poraba energije v Franciji

V gospodarskem letu, ki se je končalo v Franciji z aprilom 1985, je poraba energije v Franciji znašala 187,4 milijonov ton ekvivalenta nafte, kar je za 0,9% manj kakor v 12-mesečnem obdobju ob upoštevanju letošnjega marca. Povečala se je poraba električne energije za 5% in plina za 4,8%, medtem ko je poraba nafte padla za 5,5%, za nekaj odstotkov pa tudi poraba premoga.

Veliko nahajališče premoga v Indoneziji

Uprava za mineralna bogastva Indonezije je našla veliko nahajališče premoga v okraju Meulabah. Začetne raziskave na globini 2.140 m so pokazale, da znašajo potencialne rezerve premoga na tem območju 1,280 milijarde ton. Tudi v sosednjem okraju Rokan so našli precejšnje zaloge premoga.

Italija eksploatira premog na Kitajskem

Italija in Kitajska sta sklenili pogodbo v vrednosti 150 milijonov dolarjev, po kateri se predvideva udeležba Italije z eksploatacijo premoga na jugozapadu Kitajske. Po tej pogodbi bo Italija zagotovila material in opremo Kitajski energetski kooperaciji. Vrednost po pogodbi bi lahko dosegla tudi višino 500 milijonov dolarjev.

Elektroenergetska situacija zadovoljiva

Po podatkih skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva je znašala proizvodnja električne energije od začetka januarja pa do 20. maja toliko, kolikor je bilo predvideno po načrtu. V nopolnih petih mesecih so proizvedle elektrarne 28,297 milijarde kWh električne energije, kar je 9% več kot v istem obdobju preteklega leta. Od te količine je bilo 10,928 milijarde toka iz hidroelektrarn, 14,211 milijarde iz termoelektrarn na premog, 278 milijonov iz termoelektrarn na tekoča goriva in plin, 1,881 milijarde kWh pa je proizvedla jedrska elektrarna Krško. V tem trenutku kažejo določene težave premogovniki, ki ne uspejo dosegati načrtane proizvodnje, v določeni meri pa zaradi visokega vodostaja, kar povzroča, da so večji remont v termoelektrarnah, kot je bilo predvideno za to razdobje.

Štavalj povečuje proizvodnjo premoga

Premogovnik Štavalj pri Sjenici, ki posluje v sestavu Goše iz Smederovske Palanke, bo letos proizvedel 1,5 milijona ton lignita. Proizvodnjo bodo povečali zaradi uvedbe mehanizirane eksploatacije na novem površinskem kopu. Glede na proizvodnjo, doseženo v prvih mesecih letos, so prepričani, da bodo letni načrt v celoti izpolnili.

V EGS zmanjšujejo zmogljivosti

Zmogljivosti za eksploatacijo črnega premoga so bile v državah zahodne Evrope v preteklem letu zmanjšane za 6,5%, na 222,079 milijonov ton. V štirih državah, članicah EGS, ZR Nemčiji, Veliki

Britaniji, Franciji in Belgiji, so v preteklih letih pridobivali premog v 234 rudnikih, kar je za 13 manj kot leto poprej. Samo v Veliki Britaniji je lani obratovalo 169 premogovnikov napram 181 v letu 1983. Premogovna industrija v tej državi je bila precej prizadeta zaradi rudarske stavke, ki je trajala leto dni, od marca 1984 do marca 1985. Zaradi posledic stavke britanskih rudarjev se je proizvodnja premoga zmanjšala za 57,6%, in to na 49,356 milijona ton od predlanskih 116,448 milijona ton.

Rekordna proizvodnja v rudniku Zenica

V Zeniških rudnikih rjavega premoga so v prvem trimesečju letos nakopali blizu 20.000 ton premoga več kot je bilo predvideno. Največ premoga so nakopali v jamah Bila, Stranjani in Stara jama. Če bodo tudi v naslednjih mesecih izpolnjevali svoje naloge, bodo nakopali letos rekordnih 1,130.000 ton premoga. Da bi lahko to dosegli, pa bodo pričeli eksploatirati tudi površinske kope z novo mehanizacijo. Prve tone premoga bodo naslednje leto nakopali tudi na površinskem kopu v Moščanici. Predvideno je, da bi letos vložili v nabavo mehanizacije in za druga rudarska dela okoli 350 milijonov dinarjev. Nakopani premog bodo zeniški rudarji v glavnem prodajali domačim kupcem, okoli 30.000 ton rjavega premoga pa bodo izvozili na Madžarsko. Računajo pa na to, da bodo istemu naročniku dobavili še nadaljnjih 10.000 ton.

Jubilej Djerdapa

Koncem maja letos je hidroelektrarna Djerdap zabeležila 15-letnico, odkar so pričeli proizvodnjo in 13 let, odkar sta ta skupni jugoslovansko-romunski energetski objekt spustila v pogon predsednika Tito in Caucesco. 16. maja letos so dosegli že letošnji polletni plan proizvodnje, in to 2,5 milijarde kWh električne energije. Doslej je HE Djerdap I proizvedla v vseh letih, od kar obratuje, 82 milijard kWh električne energije. Če bi to količino izrazili v nafti, bi znašalo to 22 milijonov ton nafte, v dinarjih pa je enako vrednosti 4,4 milijarde dolarjev, kar je desetkrat več od vloženih sredstev v zgraditev HE Djerdap.

Hkrati so ob prazniku dela na hidroelektrarni Djerdap II spustili v obratovanje drugi agregat. V teku so tudi priprave za projektiranje tretje donavske elektrarne Djerdap III z močjo 2.400 MW, s čimer bi do konca tega ali začetka prihodnjega stoletja zaokrožili Djerdapski hidrosistem.

Smotrnejše izkoriščanje domačih virov energije

S smotrnejšim izkoriščanjem domačih virov energije bi v naši državi do konca stoletja lahko zagotovili dvakrat več premoga in električnega toka, trikrat več zemeljskega plina, pa tudi več nafte. Dolgoročni razvoj naj bi temeljil predvsem na skupnih programih in vlaganjih proizvajalcev in porabnikov na podlagi dohodkovnih odnosov. 12. junija t. l. je namreč v dolgoročnem razvoju energetike razprav-

ljal Zvezni komite za energetiko in industrijo. Gre za dogovarjanje o razvoju energetike do leta 2000. Temelj za izdelavo razvojnih načrtov je povečanje izkopa premoga od sedanjih 70 milijonov v letošnjem letu na 140 milijonov ton v letu 2000. Potrebe električne energije naj bi se povečala od sedanjih 77,2 milijarde na okoli 160 milijard kWh. Da bi lahko zadostili vsem tem potrebam, bi morali imeti elektrarne s skupno zmogljivostjo okoli 20.000 MW, kar je dvakrat več kot sedaj. Nove elektrarne naj bi temeljile predvsem na premogu in vodi. Tako na primer naj bi v porečju Drine in Morače predvideli gradnjo 27 HE. TE, pa tudi hidroelektrarne, naj bi gradili s skupnimi močmi. Pri gradnji naj bi sodelovala domača strojegradnja.

Sovjetska zveza ima dovolj energetskih virov

Sovjetska zveza je ena redkih industrijsko razvitih držav, ki ima zadostne zaloge vseh energetskih virov za lastne potrebe. Doslej znane zaloge zemeljskega plina ocenjujejo na 31 bilijonov m³, zaloge črnega premoga na 240 milijard ton in rjavega premoga na 89 milijard ton, medtem ko o znanih zalogah nafte v tej državi ni na voljo podatkov. Najbrž pa zaloge niso tolikšne, kot so predvidevali. To dokazuje previdnejše črpanje v zadnjih letih in pogosta opozorila porabnikov bodisi doma bodisi v tujini, naj zmanjšajo porabo nafte in jo nadomeščajo z večjo porabo zemeljskega plina, premoga in jedrske energije. Vzhodnoevropske države so v veliki meri odvisne od vseh vrst dobav iz Sovjetske zveze. Vse te države pokrivajo 80% potreb nafte iz Sovjetske zveze, potrebe z zemeljskim plinom pa celo 99%. V načrtu imajo povečanje izkopa premoga, predvsem v azijskem delu Sovjetske zveze, kjer nameravajo zgraditi precej termoelektrarn na premog.

Visoka izkoriščenost toplotne

V Duisburgu v ZR Nemčiji so zgradili najmodernejšo toplotarno, ki hkrati neznatno onesnažuje okolico. Prvikrat se v njej primarna energija iz premoga izkorišča kombinirano za proizvodnjo električne energije in toplote z energetsko izkorišče-

nostjo preko 90%. Pri maksimalni predaji toplote 140 MW hkrati proizvedejo električno energijo z močjo 70 MW. Poleti, ko porabijo manj toplotne energije, pa lahko povečajo proizvodnjo elektrike. Visoka zaščita človekovega okolja in ustrezno zmanjšana poraba premoga je omogočila uporaba cirkulacije atmosferskega izgoravanja. V tem postopku z dodajanjem razmeroma majhnih količin apnenca se nastajajoči žveplov dioksid v samem procesu izniči oziroma izgori. Poleg tega je dušikovih oksidov zaradi posebnega načina izgoravanja najmanj, kar je mogoče. Temeljni del naprav, ki so bile vredne 200 milijonov DM, je kotel, v katerem nastaja cirkulirajoče izgoravanje. Opremo je dobavila firma UWO.

V premogovništvo naj bi vlagali več

V Splošnem združenju premogovnikov Jugoslavije so mnenja, da bi potrebovali za proizvodnjo 90 milijonov ton premoga letno naložbe v višini 200 milijard din. To bi lahko bilo že leta 1990. Že sedaj pa je znano, da bo ta količina pridobljenega premoga premajhna za kritje vseh potreb industrije, energetike in prebivalstva. Že čez pet let bomo namreč v naši državi potrebovali 100 milijonov ton premoga.

Kolubara začenja z gradnjo TE — TO

Največji proizvajalec lignita v naši državi REIK Kolubara bo v vasi Kalenič pri Ugu začela z gradnjo TE — TO z močjo 600 MW z dvema blokoma po 300 MW električne energije in 760 MW /dvakrat po 380 MW/ toplotne moči. Računajo, da bodo z deli končali do leta 1991. Nov objekt bo dal 3,6 milijarde kWh električne energije in 700 milijonov kWh toplotne energije. REIK Kolubara, ki ima sedaj termoelektrarne s skupno močjo 270 MW bo tako postal velik elektroenergetski sistem, ker bo TE — TO v Kaleniču le prva, ne pa edina velika moč. Termoelektrarno — toplarno Kolubara pa grade na severnem delu površinskega kopa Tamnava. Ta kop ima namreč dovolj premoga za vso življenjsko dobo nove TE. Prednost lokacije je v tem, da lahko gorivo direktno transportirajo v bodoče elektrarne in da pepel odlagajo na samem opuščenem kopu. Prav tako reka Kolubara zadosti s količinami vode potrebam elektrarne. V načrtu pa imajo, da bodo zgradili vodno akumulacijo pri vasi Ljuga, da bi lahko tako zagotovili dovolj vode tudi ob suši. Skupne investicije za toplarno in rudnik so ocenjene na 224 milijard dinarjev, pri čemer so upoštevali povprečno letno inflacijo v višini 30%. Najpomembnejše naprave, to je kotel in gorivo, bodo dobavile inozemske firme.

Rembas — pomanjkanje rudarjev

V štirih premogovnikih, ki poslujejo v sestavu delovne organizacije Rembas — Zastava v Resavici, so v prvih štirih mesecih letos nakopali 155.000 ton rjavega premoga. Najboljše rezultate so dosegli rudarji Resavice, ko so za 18% prekoračili svoj načrt, čeprav delajo v izredno težkih pogojih. Napram lanskem letu so povečali proizvodnjo premoga v enakem obdobju za 8.500 ton. V ostalih treh rudnikih te delovne organizacije, pa je letošnja proizvodnja manjša od lanske. Eden razlogov za manjšo proizvodnjo je pomanjkanje rudarjev. Razpisi so stalno, objavljeni, vendar težki pogoji dela in slabi pogoji za izboljšanje standarda rudarjev ne privlačijo mladih ljudi, da bi se opredelili za delo v jami pri tem rudniku. Zavoljo tega ostali rudarji delajo tudi ob sobotah in nedeljah. Poleg tega še niso v celoti odpravljene posledice lanske letne havarije in požara v jami Strmosten v Vodni in voda v Jasenovcu v Krepoljinu. Zaradi odpiranih del je redna proizvodnja otežkočena tudi v Senjskem rudniku. Računajo, da se bo proizvodnja v drugi polovici bistveno popravila. Rudnik Jasenovac se bo s 1. julijem letos izločil iz Rembasa in se združil v Zastavino Energetiko, kar naj bi pomenilo hitrejši razvoj tega rudnika in boljše oskrbovanje zavoda Crvena zastava.

Zaščita v jamah ni najboljša

Strokovnjaki na podlagi raziskav ugotavljajo, da zaradi pomanjkanja ali neustreznosti posebne zaščitne opreme okoli 70 % vseh smrtno ponesrečenih rudarjev izgubi življenje zaradi požarov in strupenih plinov. Zavoljo tega se venomer poraja vprašanje hitrejša modernizacije osnovne opreme, še hitreje pa modernizacije zaščitne opreme, urejevanje ventilacije ter izobraževanje kadrov. Pred nedavnim je potekal v Beogradu jugoslovanski simpozij o "stanju ventilacije in varstva v rudarstvu in metalurgiji Jugoslavije in smeri nadaljnjega razvoja". Ugotovili so, da jugoslovanski premogovniki ne razpolagajo niti približno s potrebno zaščitno opremo in napravami za ventilacijo ter kontrolo plinov in temperature v njih, tako kot bi bilo potrebno in kot bi bilo nujno, da bi preprečili številne množične nesreče, ki so se pojavile posebno v tem srednjeročnem obdobju. V letih od 1981 — 1984 so se dogodile tri težke kolektivne nesreče v premogovnikih Raspotočje, Morava in Strmosten. V njih je izgubilo življenje 108 rudarjev, težje in lažje poškodovanih pa je bilo 36 rudarjev. Da ne govorimo o ogromni materialni škodi, ki jo še sedaj odpravljajo oziroma sanirajo. Udeleženci simpozija so ugotovili, da so pogoji dela v naših premogovnikih s podzemeljsko eksploatacijo zelo težki,

medtem ko so mnogo boljši na površinskih kopih. Zavoljo tega je uporaba naj sodobnejše opreme pri jamskem pridobivanju premoga zelo otežkočena, medtem ko je možno na površinskih kopih uporabljati sodobno kontinuirano tehnologijo z opremo velikih zmogljivosti. Jugoslovanski premogovniki naj bi letos proizvedli po planu 70 milijonov ton premoga, od tega naj bi ga pridobili z jamsko eksploatacijo okoli 33 %, vendar pa je pri vseh delih zaposlenih 2/3 rudarjev. To pomeni, da je največje število od okoli 62.000 rudarjev izpostavljenih stalnim naravnim nevarnostim in težkim pogojem dela, zato je nujno in potrebno, da jih tudi najboljše zaščitijo. Izkušnje iz dosedanjih nesreč kažejo, da so največji vzroki nesreč delovanje jamskega pritiska, nenadno zruševanje premoga in jalovine iz stropa in bokov, nezadostna opreznost delavcev, nepravilni način dela, slabo orodje in naprave, pa tudi slaba organizacija dela. Veliko število smrtnih nesreč je povzročila eksplozija metana in premogovega prahu. Dolgoletna zapostavljenost razvoja premogovnikov zaradi "vlade nafte" kot energetskega goriva številka 1, je pustila globoke sledove v premogovnikih. Do kdaj bo tako, je odvisno od družbene skrbi, razumevanja in usposabljanja premogovnikov, da uspešneje obratujejo in gospodarijo. Naj sodobnejšo kompleksno opremo imajo v dvajsetih jamah z 42 mehaniziranimi odkopi. Na njih pridobijo okoli 50 % premoga iz jamske eksploatacije. S klasično tehnologijo, ob uporabi običajnega takomenovanega širokega čela s podporjem, pridobijo 82 % lignita v bosanskohercegovskih premogovnikih. Rudniki so opremljeni z avtomatskimi napravami za kontrolo le v slabi polovici. Uvedena je le v 17 jamah, medtem ko bi morali to avtomatsko kontrolo uvesti še v 22 jamah. Opremo nabavljajo iz različnih držav, kar otežkoča nujno vzdrževanje. Včasih tudi zataji in to, kadar bi bilo najpotrebnejše.

REK Bitol dobil kredit

Skupščina Stopanjske banke v Skopju je pred kratkim odobrila Rudarsko energetskega kombinata Bitola v Bitolju kredit v znesku 23,37 milijarde dinarjev za zgraditev III. bloka TE z močjo 210 MW in za razširitev rudnika Suvodol, od sedanjih 4 na bodočih 6 milijonov ton lignita letno. Odobrena sredstva naj bi izčrpali in dela dokončali do konca leta 1988. Odobreni kredit bi investitor lahko koristil potem, ko bo zagotovil sredstva za pokrivanje izgube v letu 1984 v znesku 3,5 milijarde dinarjev in zagotovil svoje obveznosti napram Stopanjski banki iz prej dobljenih kreditov v višini 2 milijard dinarjev ter zagoto-

vi devizna sredstva za odplačilo obveznosti za že izkoriščene inozemske kredite.

Stanari povečujejo proizvodnjo

Raziskovalna dela, ki so temelj sedanje investicije na odkopu Raškovac v rudniku lignita Stanari v Stanarih pri Doboju, računajo z eksploatacijo okoli 35 milijonov ton premoga. S ciljem, da bi eksploitali premog ter uredili okolje, se je pokazalo, da je potrebno izdelati regulacijski načrt, ki bi obsegal eksploatacijsko polje s površino 1,5 tisoč ha in predstavlja osnovo za nadaljnje raziskave ter izdelavo projektov. Letos bo rudnik Stanari ustvaril pogoje za proizvodnjo 450.000 ton premoga, s celotno realizacijo programov pa naj bi znašala celoletna proizvodnja 600.000 ton premoga.

Rekord Tamnave

Površinski kop Tamnava — vzhodno polje, ki deluje v okviru REIK Kolubara, bo letos dobavil industriji in široki porabi preko 10 milijonov ton lignita. Lansko leto so ga nakopali blizu 8 milijonov ton. Letošnja proizvodnja bo za 20 % večja od dosežene v preteklem letu, kar bo pomenilo svojevrsten rekord najmlajšega rudnika, ki deluje v okviru Kolubare. Tudi odkrivanje lignita poteka v skladu s programom. Letos bodo odkopali in transportirali 6,8 milijona m³ jalovine, kar je za 550.000 m³ več od lanskega plana.

V Tamnavi računajo na to, da bodo proizvodne naloge brez dvoma izvedene, ne izključujejo pa možnosti, da presežejo svoje obveznosti. Kljub težkim vremenskim pogojem v januarju in februarju letos, se proizvodnja premoga in odkopavanje jalovine odvijata v okviru načrtovanih opredelitev. Površinski kop Tamnava je sposoben letno nakopati 11,4 milijona ton premoga. Da bi lahko dosegli to proizvodnjo, bodo nabavili med ostalim še kompleten sistem bager — transportni trak — odlagalec.

Gospodarska zbornica Jugoslavije o premogu

Proizvodnja premoga v prvih mesecih letošnjega leta zaostaja za več kot 2 milijona ton napram načrtu za letošnje leto. Večje proizvodnje ni mogoče doseči, to dokazujejo letošnji rezultati, brez predhodnega uresničenja sprejetih ukrepov za hitrejši razvoj premogovnikov. Na seji izvršnega odbora skupščine Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije ugotavljajo, da tudi v primeru, če bi proizvodni plan dosegali v letošnjem letu, ne bo v nekaterih mestih Jugoslavije dovolj premoga za naslednje zimsko obdobje. Proizvodnja premoga najbolj stagnira v premogovnikih z jamsko eksploatacijo. Na površinskih kopih poteka proizvodnja v skladu s potrebami TE, v kolikor seveda

tega ne omejujejo nekatere vremenske neprilike (sneg, mraz, voda itd.). Doslej je bilo sprejetih ukrepov realiziranih le malo in so zato dajali le manjše rezultate. Primer, ki govori zelo nazorno, je delež sredstev, pridobljenih iz prodajne cene nafte in naftnih derivatov namensko za razvoj premogovnikov. Pridobljena sredstva z "naftnim dinarjem" so predstavljala okoli 45 % vseh potrebnih investicijskih sredstev. Tu pa je inflacija opravila svoje. Delež naftnega oziroma bencinskega dinarja je padel pod 30 %, pri tem pa niso ukrenili ničesar, da bi to nadomestili in uskladili z načrtovanimi investicijami. Rudarji zato terjajo, da za naslednje srednjeročno obdobje predvidijo nadomestilo enega dinarja ali valorizirajo ceno po litru naftnih derivatov, usklajeno z inflacijo. Tudi razmere z domačo Strojgradnjo ne potekajo v takšnem okviru, kot je bilo dogovorjeno. Nekateri premogovniki sprejemajo kratkoročne in drage kredite, elektro in strojgradnja pa potrebuje dve do tri leta, da izdobavita naročeno opremo, čeprav so pogodbe podpisane. Rudarji zavoljo tega smatrajo, da skupščina Gospodarske zbornice Jugoslavije in Zvezni komite za energetiko, pa tudi drugi višji organi še do junija letos proučijo vprašanje stagnacije proizvodnje premoga.

Za dan mladosti udarniško delo

Okoli 600 rudarjev iz rudnika rjavega premoga Abid Lolić v Bili pri Travniku se je pridružilo proslavljanju dneva mladosti s tem, da so proglasili štiri dni za udarniške. Prvega dne tega napovedanega tekmovanja so izkopali za 108 % več od plana, naslednji dan 66 % več, kot je bilo planirano, na sam praznik dneva mladosti pa so nakopali 1.330 ton ali 114 % več kot je določal načrt. To je tudi hkrati rekordna dnevna proizvodnja v zgodovini tega rudnika od nastanka v letu 1947. Zadnji dan so nakopali 74 % več, kot so predvideli. Skupno s 25. majem so dosegli mesečno proizvodnjo 18.050 ton.

Rudnik Mostar — združevanje sredstev

Rjavi premog bodo v naslednjem stoletju eksploitali v mostarskem premogovnem bazenu, ker so tu rezerve največje. Tako se dolgoletna tradicija rudarjenja na tem področju, katero so začeli v začetku tega stoletja, ne bo prekinila. Rudnik rjavega premoga Mostar posluje v sestavi sozd Titovi Rudniki v Tuzli. Vsi načrti so povezani z odpiranjem novega premogovnika, ker so rezerve premoga na sedanji lokaciji siromašnejše. Proizvodnjo nameravajo povečati na okoli 240.000 ton premoga letno. O odpiranju novega rudnika v mostarski kotlini razmišljajo že več kot 10 let, ker so tu ugotovili rezerve rjavega premoga v količini preko 100

milijonov ton, kar pomeni okoli 11 % skupnih rezerv tega premoga v državi. Za raziskave so v zadnjih 35 letih porabili preko 100 milijonov dinarjev, valorizirano na sedanjo vrednost. Popolnoma so raziskali srednji del mostarske kotline, kjer bodo odprli nov rudnik, deloma pa tudi severni del na področju vasi Lišani in Podrava. Neraziskana pa je južna cona Bišča polja. Čeprav domnevajo, da se v globini tudi tu nahaja premog. Rudnik bodo zgradili v bližini starega pri Cimu, kjer so našli geološke rezerve premoga v količini okoli 20 milijonov ton. Od te količine bodo eksploitali četrtno z letno proizvodnjo 350.000 ton. Skupno bodo vložili 1,8 milijarde dinarjev. Izkoristili bodo obstoječo infrastrukturo in bo zato rok za odpiranje rudnika precej krajši. Sredstva za izgradnjo bodo deloma zagotovili tudi porabniki premoga, splitske organizacije, pa tudi trgovska podjetja iz vse države. Pripravili so poseben samoupravní sporazum, katerega cilj je, da proizvajalci in porabniki premoga združujejo dela in sredstva zaradi zagotovitve kontinuitete v proizvodnji premoga. Sicer pa je rudnik zagotovil 60 % lastnih sredstev od vrednosti skupne investicije, pri financiranju pa sodelujejo tudi sredstva sklada federacije za razvoj nerazvitih področij, SISEOT, banke ter dobavitelji opreme s komercialnimi krediti.

Bajovac — eden največjih potencialov v Srbiji

Rudnik premoga Bajovac pri Kraljevu posluje sedaj v okviru ibarskih rudnikov v Baljevcu na lgu kot temeljna organizacija združenega dela z letno proizvodnjo 25.000 ton. V Ibarskih rudnikih so mnjenja, da to ležišče spada v največje rudarske potenciale v Srbiji. Rezerve premoga namreč cenijo na preko 100 milijonov ton. Možno bi bilo postaviti elektrarno, ki bi s proizvedeno električno in toplotno energijo zamenjala dosedanje vrste goriva, s katerimi ogrevajo industrijske in stanovanjske objekte v Čačku, Kraljevu, Kragujevcu, Trsteniku in Kruševcu. Premog iz Bajevca je po trditvah strokovnjakov med najkvalitetnejšimi za široko porabo. Vsebuje 12.000 joulov.

Pojavlja pa se vprašanje denarja, ker rudnik sam nima dovolj lastnih sredstev. Potrebne bodo intervencije širše družbene skupnosti. V tem rudniku bi lahko kmalu zagotovili proizvodnjo tudi 100.000 ton lignita letno z združevanjem sredstev. Obstajajo pa možnosti, da bi dvignili proizvodnjo kasneje tudi na 300.000 ton letno.

(t. l.)

Premogovno bogastvo Jugoslavije

Iz podatkov, ki jih je objavila Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva v poročilu: Energija kot faktor razvoja gospodarstva, april 1985, lahko povzame-

mo, s kolikšnimi rezervami premoga razpolaga naša država po doslej znanih podatkih.

Rezerve so naslednje:

Vrsta rezerve	v milijonih ton				%
	črni	rjavi	lignit	skupaj	
bilančne	61	1.278	13.273	14.612	65,9
izven bilančne	17	335	1.378	1.730	7,8
potencialne	37	1.845	4.939	5.821	26,3
Skupaj:	115	2.458	19.590	22.163	100,0
Delež	0,5	11,1	88,4	100,0	

Iz gornjega pregleda je razvidno, da črni premog predstavlja le pol odstotka, rjavi premog 11,1%, lignit pa 88,4% skupnih jugoslovanskih rezerv premoga. To kaže na nezadovoljivo strukturo premoga v naši državi. Z eksploatacijo površinskih kopov je možno izkoristiti od skupnih bilančnih rezerv 90% ter okoli 60% s podzemeljsko eksploatacijo.

Hidropotencial v naši državi je izkoriščen po oceni okoli 50%. Skupni hidropotencial v naši državi je med najbogatejšimi v Evropi. Bilančne rezerve urana znašajo okoli 2.700 ton, kar predstavlja okoli 4% izven bilančnih in potencialnih rezerv.

Smer nadaljnega razvoja energetike je k povečanju proizvodnje primarne energije iz lastnih virov (premog, nafta, zemeljski plin in hidropotencial) in razvoju novih in alternativnih virov (oljni škrljavci, biomasa, sončna in geotermalna energija). Premog bo v bodoče do konca stoletja kot največji energetski potencial države temeljni energetski vir, posebno za proizvodnjo električne energije.

kov vrste Comodore in Sinclair spektrum, vsakih pol, nadalje deset zaslonov in kasetofonov, printer in druga pomožna sredstva. Za opremo učilnice so zbrali 1,2 milijona dinarjev. Opremo pa je financiralo revirsko združeno delo in obrtniki. Novo urejena učilnica za računalniški pouk bo vsekakor koristen pripomoček za modernejši način predavanja in poučevanja ter sprejemanja znanja.

V Hrastniku so preimenovali nekatera naselja

Skupščina občine Hrastnik je junija t. l. sprejela odlok o preimenovanju nekaterih naselij v Hrastniku. Na Logu se imenuje del tega naselja Trg mladinskih delovnih brigad, del Veličkove ceste nad Sijajem se imenuje odslej Naselje Šlandrove brigade. Ulice, ki povezujejo naselje Novi Log — Novi dom in del Novega Loga pa so preimenovali v ulico Montiny en Gohell, in to po pobrateni občini. Ulico bodo uradno odprli ob letošnjem prazniku občine Hrastnik 3. julija. Predvidoma se bodo otvoritve udeležili tudi gostje iz pobratene francoske občine.

Razprava o kulturi

Dne 6. junija t. l. je potekala v domu družbeno-političnih organizacij v Trbovljah ragijska razprava o kulturi in kulturni dejavnosti v revirskih občinah. V razpravi so sodelovali številni vabljeni kulturni in družbeno-politični delavci. Udeležil se je tudi predsednik republiškega komiteja za kulturo dr. Matjaž Kmecl. Na posvetu je bil poudarek na večji skrbi za družabno in družbeno življenje, na policentrični razvoj in policentrično financiranje kulturnih dejavnosti, zgraditvi komunikacijskega sistema, ki bi omogočal obiskovanje pomebnostnih prireditev v osrednjih centrih, nujnem tesnejšem sodelovanju med zasavskimi kulturnimi društvi in društvi iz pobratenih občin, zamejstva itd., težavah ljudi, ki se priseljujejo v Zasavje o njihovem vključevanju v življenje v revirjih itd. O problematiki kulture in kulturnih dejavnosti je govorila Franja Šprogar dne 17. junija na seji CK ZKS, ko so razpravljali o perečih nalogah kulturne politike in kulturnih vprašanj.

V Hrastniku zbirajo denar za telovadnico

Na Logu je v načrtu zgraditev nove telovadnice, ker je sedanja premajhna in nefunkcionalna. Zato so se že pred leti odločili, da bodo zbirali 0,4 % od dohodka tozgov v sklad za negospodarske investicije. Sicer pa zbirajo denar za zgraditev tega prepotrebnega objekta tudi s samoprispevkom. Lani so zbrali 19 milijonov din, občinska izobraževalna skupnost je dala 10 milijonov, tozdi pa so prispevali

Proizvodnja premoga v Jugoslaviji

Iz podatkov Rudarskega instituta Beograd in Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije povzemamo, da je znašala proizvodnja premoga vseh vrst v aprilu letos 5.669.085 ton, od tega je bilo 39.310 ton črnega, 946.526 ton rjavega premoga in 4.683.249 ton lignita. Lansko leto je bilo v aprilu nakopanega skupno 5.525.000 ton.

Celokupna proizvodnja premoga v razdobju januar — april pa je znašala v Jugoslaviji 21.963.000 ton. Od tega pa je bilo 127.000 ton črnega in 3.786.000 rjavega premoga ter 18.050.000 ton lignita. V lanskoletnem istem razdobju je znašala proizvodnja vseh vrst premoga skupno 21.254.000 ton.

V nekaj vrstah

Čebine — zahvala za uresničen sklep

V aprilu je potekalo na Čebinah slavlje ob obletnici ustanovnega kongresa KPS v noči med 17. in 18. aprilom 1937 v Barličevi domačiji na Čebinah. Predsednik CK ZKS Andrej Marinc se je vsem sodelavcem, ki so pomagali uresničiti sklep o preureditvi Barličeve domačije v spominski objekt zahvalil in dal priznanje. To velja predvsem za tovariše: Franca Grešaka, Karla Vukoviča, Milana Kožuha, Jureta Kolenca, Milana Hernausa, Andreja Vrbnika, Janeza Ocepka, Hinka

Dobrška, delavce Revirskega muzeja, organizacije združenega dela, druge organizacije, SIS-e ter vse ostale, ki so kakorkoli pripomogli k načrtni ureditvi tega pomembnega slovenskega zgodovinskega objekta.

Računalniki v srednjih šolah

Zasavski srednješolski center Miha Marinko tozod Srednja šola za naravoslovno — matematično ter ekonomsko usmeritev je junija t. l. končal urejanje računalniške učilnice. Na voljo je deset računalni-

(t. l.)

nekoliko manj zaradi težav v gospodarjenju, in to le en milijon. Letos naj bi se zbralo 53 milijonov dinarjev. Sicer pa računajo na sredstva še iz ostalih virov, predvsem iz samoprispevka tozgov, SKIS in SSS.

V Črnomlju so za tretji samoprispevek

Koncem maja so se občani v občini Črnomelj na referendumu odločali za ali proti tretjemu samoprispevku za financiranje družbenih dejavnosti. Referendum je uspel. 95 % vpisanih občanov se je udeležilo referendumu, s 75 % vseh vpisanih občanov pa so se odločili za tretji prispevek. Iz sredstev, pridobljenih iz III. samoprispevka, bodo dogradili osnovno šolo v Semiču, prenovili šolo v Starem trgu ob Kolpi, kjer bodo zgradili tudi manjšo telovadnico, v osnovni šoli na Vinici bodo zgradili nekaj novih učilnic in opravili dvoizmenski pouk, v osnovni šoli v Črnomlju pa zgradili osem novih učilnic, kabinete in večnamenski prostor. Preselili bodo tudi knjižnico ter uredili vrtec v Semiču, v Črnomlju pa zgradili dom za starejše občane. Iz samoprispevka bodo zbrali 250 milijonov dinarjev. Vse predvidene naložbe pa so vredne 350 milijonov dinarjev. Samoprispevek v višini 1,5 % bodo občani plačevali od 1.7.1985 do 30.6.1990.

Mladi v boju z onesnaževanjem

V okviru prireditev meseca mladosti so se mladi prvič lotili tudi vprašanja, ki je v našem življenju vse bolj navzoče, to je

vprašanje onesnaženosti okolja. V Zagorju so pripravili okroglo mizo, ki jo je vodila Alenka Bizjak z medicinske fakultete Ljubljane. Zagorski mladinci so postavili stojnico ekološkega gibanja pri Delavskem domu, s čimer naj bi zainteresirali občane za izredno pereče vprašanje. Tudi v Hrastniku so odprli koncem maja dokumentarno razstavo, ki se nanaša na ekologijo. Opozorili so na potok Boben, onesnažen zrak, propadanje gozdov, zdravje oziroma bolezni občanov itd. Razstava je bila odprta od 23. do 25. maja v popoldanskih urah v Delavskem domu. Tudi v Hrastniku so postavili stojnico ekološkega gibanja.

Obnova ceste skozi Hrastnik

V maju t. l. so pričeli obnavljati cesto skozi Hrastnik od savskega mosta do Križišča. Odcep je dolg 1400 m. Odstranili so kocke in pričeli urejati kanalizacijo ter spodnji stroj ceste. Na celoten odcep pa so že oziroma še bodo položili asfalt. Predvideno je bilo, da naj bi z vsemi deli končali do 20. junija 1985. Hrastniško združeno delo je v ta namen zbralo okoli 30 milijonov din. Dela so izvedli delavci cestnega podjetja Ljubljana.

ISKRA končuje investicijo

Tovarna polprevodnikov ISKRA v Trbovljah že nekaj časa izvaja obsežne investicije. K obstoječemu tovarniškemu objektu so dozidali prizidek, ki bo v glavnem namenjen povečanju proizvodnih zmogljivosti. Sedaj je zaposlenih v tej to-

varni 720 delavcev. Računajo, da bodo po končani investiciji povečali proizvodnjo za 2,5-krat, za tretjino pa naj bi povečali tudi izvoz. Lansko leto so bili med zelo uspešnimi izvozniki, saj so izvozili za 5,3 milijona dolarjev, letos pa naj bi izvozili za 6,1 milijona dolarjev. Ko bo investicija končana, nameravajo povečati število zaposlenih za 65 sodelavcev. Predvsem gre za višje in visoko strokovno usposobljene kadre. Celotna investicija bo veljala eno milijardo dinarjev in 5 milijonov dolarjev. Sredstva so zagotovili deloma sami, deloma so jih združili drugi tozdi ISKRE, kredit pa je dala na voljo Mednarodna finančna korporacija IFC. Tu pa so bili še drugi bančni krediti. V času investicije je delo teklo nemoteno naprej.

Sodelovali smo v tednu solidarnosti

V času od 1. do 7. junija letos je po vsej Jugoslaviji potekal teden solidarnosti. V Sloveniji v okviru rednega sistema financiranja zbiramo poseben prispevek solidarnosti iz osebnih dohodkov. V preteklem letu je ta prispevek solidarnosti

znašal 832.564.000 din. Iz teh sredstev se delno financira odprava posledic nesreč v posameznih revirskih občinah, v katerih škoda presega 3 % družbenega proizvoda. Hud veter, neurja s točo in poplavi povzročajo na področju Slovenije precejšnjo škodo. Lani jo je bilo za več kot 6 milijard dinarjev. Deloma pa ta sredstva uporabljamo tudi za odpravo posledic nesreč v drugih republikah in pokrajinah. Kot vedno je tudi takrat naš kolektiv sodeloval v raznih oblikah pri zbiranju pomoči.

Rudar zbira sredstva

ABC Pomurka — do Gostinsko in slaščičarsko podjetje Rudar Trbovlje, je koncem maja razpisalo javni natečaj za združevanje sredstev za zagotovitev financiranja izgradnje in usposobitve tranzitnega turističnega centra ob turistični magistrali Valandovo — Djevdjelija — Grčija ob odcepu na Dojransko jezero, 20 km od grške meje, pri investitorju Agro kombinat Anška reka. Skupna predračunska vrednost projekta je 800 milijonov din. Rudar je pozval vse organizacije združenega dela, ki so zainteresirane za ta projekt, da sodelujejo pri združevanju sredstev. Medsebojne obveznosti bodo zajete v posebnem samoupravnem sporazumu.

Gradnja industrijske ceste in mosta

Do RRPS, tozdi Rudnik Trbovlje, je pred nedavnim sklenil zgraditi novo industrijsko cesto s področja Lakonce oziroma Bukove gore, preko Nasipov, mimo VII. in III. etaže do Sušnika. Dobršen del trase so že naredili, v teku pa je

Nova stanovanjska soseska v Trbovljah, Ulica Sallaumines v neposredni bližini Leni-novega trga.

(Foto B. Klančar)

tudi izgradnja začasnega mosta preko Trboveljščice pri Sušniku. Za gradnjo industrijske ceste so se odločili zato, da bi razbremenili promet na glavni cesti zaradi prevoza premoga in drugega materiala s površinskega kopa Lakonca oziroma Bukove gore. Povezana pa je tudi z odpiranjem novih premogovnih ležišč v Frančiška polju. Dela izvaja SGD Beton — tozd Operativa Zasavje, Trbovlje, izvedbeni projekt pa so pripravili v IBT — tozd Projektiva Trbovlje.

Peko povečuje proizvodnjo

Tovarna obutve Peko Tržič ima v Trbovljah, v sosesčini Iskre v Gabrskem svoj tozd Izdelava zgornjih delov obutve. Načrtujejo, da bodo letos povečali proizvodnjo za 40 %, in to po končani investiciji, ki so jo dokončali v lanskem letu. Postavili so namreč novo, tretjo linijo in v ta namen zgradili novo halo za delavnice, skladišče in menzo, kar je veljalo 65 milijonov dinarjev. Trboveljski tozd Peko praznuje letos 15—letnico, odkar je bila ta tovarna zgrajena in pričela delovati. Sedaj zaposluje 435 delavcev, od tega pa je 43 takšnih, ki so v tovarni že vseh 15 let. Kljub začetnim težavam se je tozd postavil na noge in dosega dobre rezultate. Okoli 60 % svoje proizvodnje tudi izvozijo. Njihova dnevna proizvodnja znaša sedaj okoli 3.000 parov zgornjih delov obutve, mesečna proizvodnja pa znaša okoli 80.000 parov. V zadnjem letu in pol so na novo zaposlili 160 delavcev, do konca leta pa jih nameravajo še okoli 60.

KS Čeče, razširitev telefonskega omrežja

Krajevna skupnost Čeče Trbovlje, je pripravila program izgradnje telefonskega omrežja za celotno območje krajevnosti, in to v okviru srednjeročnega načrta za to krajevno skupnost. Z akcijo so pričeli že leta 1981. Projekt je bil izdelan. Doslej pa so zbrali že kar precej sredstev, in to na račun samoprispevka krajanov, SISOV, OZDOV, društev, skupnosti krajevnih skupnosti in pa KS Čeče. Skupno so že zbrali 1.955.000 din. Za dokončanje del pa potrebujejo še 4 milijone din. Poleg tega so krajanje opravili veliko število prostovoljnih delovnih ur pri izkopu jam za drogove in postavljanju drogov. Po dokončanih delih bi lahko vključili 70 novih telefonskih naročnikov. Akcija za zbiranje sredstev torej še teče.

Zamenjava zdravnikov

Zdravstveni dom Trbovlje je seznanil koristnike zdravstvenih uslug našega kombinata, da sta s 1.6.1985 pričela z delom dva nova zdravnika dr. Rafael Černuta in dr. Pavla Vidič — Černuta. Za-

menjali so zdravnika v splošni ambulanti IV in VI. V ambulanti IV dela odslej dr. Rafael Černuta, v ambulanti VI pa dr. Miran Hrastel. Zaradi pomanjkanja prostorov bosta ambulantni še vedno delali v turnusu — dopoldan in popoldan.

20 let dela Grumove šole v Zagorju

V začetku junija je šola s prilagojenim poukom dr. Slavka Gruma v Zagorju praznovala 20—letnico, odkar deluje. Obiskuje jo 50 učencev, ki so moteni v razvoju. Poučuje jih deset pedagoških delavcev. V zadnjem letu deluje v šoli tudi delavnica za delo pod posebnimi pogoji kot posebna enota šole. V delavnico so vključeni duševno prizadeti polnoletni člani iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Trenutno je vključenih 25 varovancev, računajo pa, da se jih bo vključilo še pet. Ob 20—letnem jubileju šole so pripravili v stekleni dvorani Delavskega doma v Zagorju razstavo ročnih izdelkov, ki so jih izdelali učenci te šole.

Neurje s točo

Dne 8. junija je bilo v Trbovljah in okolici hudo neurje v dopoldanskem času. Padala je toča, hud veter je polomil precej drevja na lokalnih cestah in je zavoljo tega nastal tudi zastoj v prometu. Potrgana je bila električna napeljava, ponekod je nastala škoda tudi na strehah in kmetijskih posevkih, pa tudi na sadnem drevju.

20 let trboveljskega radia

Dne 14. junija t. l. je Radio Trbovlje pripravil v Delavskem domu v Trbovljah proslavo ob svojem 20—letnem obstoju. Sodelavci radia so pripravili prerez svojega delovanja te ustanove skozi dve desetletji, v zabavnem delu je nastopil zabavni ansambel Kompromis, podelili pa so tudi precej nagrad gledalcem, ki so sodelovali v raznih tekmovanjih. Sicer pa bodo v letošnjem letu sodelavci radia pripravili še več zanimivih oddaj in srečanj.

Ob svojem 20—letnem jubileju se Radio Trbovlje srečuje z raznimi težavami. Nujno bi morali obnoviti opremo, za kar potrebujejo 18 milijonov dinarjev, radi pa bi se tudi kadrovske okrepili. Program je obširen in upajmo, da jim ga bo uspelo izpeljati.

Šola v naravi na Debelem Rtiču

V začetku junija sta osnovna šola Trbovlje ter Vzgojno varstvena ustanova Trbovlje pričeli s šolo v naravi na Debelem Rtiču. Udeležili so se je predšolski otroci iz male šole, od osnovnošolcev pa učenci 4. razreda. Kadar je vreme lepo se

seveda kopajo, veselijo, pripravljajo izlete, ob deževnem vremenu pa imajo pouk in se kako drugače ukvarjajo s koristnimi zadevami. S hrano so zadovoljni in se vsi udeleženci dobro počutijo.

Zadruga avtoprevoznikov

V domu upokojencev, Ulica 1. junija 16 v Trbovljah, je pričela delovati zadruga trboveljskih obrtnikov — avtoprevoznikov. Sedaj izvaja svoje storitve preko te zadruge 14 članov, računajo pa, da se bodo postopoma vključevali tudi ostali. Opravljajo razne prevozne storitve za občane in organizacije združenega dela. Koristniki oziroma naročniki lahko naročajo prevoze preko omenjene poslovne enote. Prevoze opravljajo na temelju cenika avtoprevoznikov Jugoslavije. Pravijo, da so cene konkurenčne.

Poslovna enota deluje za območje Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in Litije.

Obisk šolarjev iz Lazarevca

Dne 8.6. so prišli na obisk k svojim sovrstnikom v osnovni šoli Trbovlje učenci iz pobratene občine Lazarevca. To je bilo že deseto srečanje šol iz Lazarevca in Trbovelj. Naslednji dan so si ogledali Slovenijo.

Študentski servis med počitnicami

Poročali smo že, da je občinska konferenca ZSMS Trbovlje ustanovila študentski servis. Ta deluje že od marca letos. Doslej so opravili preko tega servisa že dvajset različnih del. OZD-i so pokazali velik interes za sodelovanje mladih sodelavcev — dijakov in študentov, predvsem v času počitnic. Dana je torej možnost izbire in se vsak, ki je zainteresiran, lahko seznani z objavami, ki so na šolah in oglasnih deskah. Mladi so v glavnem seznanjeni s potekom dela tega servisa in načinom plačevanja. Servis pridrži za kritje manipulativnih stroškov 10 % od vrednosti opravljenega dela. Iz teh 10 %, ki jih zadrži, pa gre del tudi za financiranje svobodnega časa.

(tl)

Zahvala

Ob prerani izgubi ljubega moža in očka Karla Jamnika se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem, vsem, ki so darovali cvetje in ga spremili na njegovo zadnjo pot. Hvala Rudniku Zagorje, tozdoma Kotredež in Kisovec, Andreju Radeju za nepozabne besede, godbi in Loškemu glasu, vsem stanovskim tovarišem in sodelavcem, hvala Republišnemu sekretariatu za notranje zadeve in Postaji prometne milice Ljubljana — mesto.

Še enkrat vsem iskrena hvala — žalujča žena Vera, sin Drago z družino ter ostalo sorodstvo.

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta Milana POŽUNA iz Kisovca se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo ob njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala dr. Novakovima za trud ob lajšanju njegove bolezni. Posebna zahvala tozdu RRP Zagorje, godbi, Loškemu glasu, zastavonošem, govornikom za poslovlilne besede in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Žena Marta, sinova Milan in Matej
ter ostalo sorodstvo

Zahvala

Mimo je športno srečanje delavcev elektrogospodarstva in premogovništva

V soboto, 22. junija, je potekalo v Trbovljah XXIX. letno športno srečanje delavcev elektrogospodarstva in premogovništva Slovenije — ELEKTRA 85. Kot vedno doslej je bil tudi tokrat prireditelj tega srečanja koordinacijski odbor Osnovnih organizacij Zveze sindikata elektrogospodarstva.

Prireditelj je poveril letošnjo organizacijo in izvedbo športnih iger do Rudnik rjavega premoga Slovenije v sozd REK EK. Prireditveni odbor je vodil predsednik Ivan Berger, dipl. inž.. Odbor je štel deset članov, ki so imeli razne zadolžitve. Tekmovanje samo pa je izpeljalo tehniško vodstvo, ki je štel enajst članov in ga je vodil Boris Jerman. Tričlansko častno razsodišče pa je vodil Jože Grobeljnik.

Za tekmovalce se je prijavilo 21 ekip iz vse Slovenije s skupno 976 udeleženci. Udeležile so se ga ekipe sindikalnih organizacij domala vseh organizacij združenega dela iz elektrogospodarstva in premogovništva, pa tudi republiškega komiteja za energetiko. Prijavljene ekipe so tekmovali v malem nogometu, namiznem tenisu, odbojki, kegljanju, tekih, šahu, streljanju, ribolovu in balinanju. Z rezultati še ne moremo postreči, ker smo morali gradivo za objavo v tej številki glasila oddati, še predno so bili znani.

Tekmovanja so potekala v raznih športnih objektih in prostorih v Trbovljah, del tekmovalca v namiznem tenisu pa je potekal tudi v Hrastniku.

Udeleženci so se pričeli zbirati že v zgodnjih jutranjih urah v Trbovljah, v glavnem na športnem prostoru Partizana, deloma pa tudi na Trgu revolucije pred upravno zgradbo organizatorja. Ob 8,15 so se napotili v sprevodu na čelu z

Delavsko godbo Trbovlje in mažoretkami po glavni cesti do Partizana. Tekmovalci so se nato razporedili po posameznih ekipah na igrišču Partizana, nato pa po določenem vrstnem redu skupino z godbo in mažoretkami odšli na stadion Rudarja. Malo pred 9. uro se je pričel program. Vse navzoče je pozdravil predsednik prireditvenega odbora Ivan Berger, dipl. inž., pozdravil jih je tudi predsednik skupščine občine Trbovlje Franc Perme, igre pa je odprl Bruno Šorli, predsednik koordinacijskega odbora Zveze sindikatov sozd REK EK. Delavska godba Trbovlje je skupno z mažoretkami izvedla krajši kulturni program. Zatem so se ekipe razšle in napotile na tekmovalna mesta. Tekme so trajale ves dan do približno 17. ure. Ob 18. uri pa je organizator v avli Delavskega doma v Trbovljah objavil rezultate tekmovalca, nato pa je bilo srečanje udeležencev v istih prostorih.

Prireditveni odbor je imel v zvezi s pripravo in izvedbo precej dela, tako kot jih običajno terja organizacija vsake večje prireditve. Izdal je dva biltene. V prvi številki, ki je izšla pred športnim srečanjem, je bila objavljena pozdravna beseda predsednika prireditvenega odbora, objavljen je bil program letnih srečanj, kratek oris Trbovelj, informacija gostinskega podjetja Rudar o možnostih prehrane v Trbovljah, objavljeno je bilo častno predstvo in prireditveni odbor, vodič po Trbovljah in športnih prostorih, urnik tekmovalca, prijavljene ekipe in pa razpored tekmovalca prijavljenih ekip. Druga številka biltena pa je bila izdana po končanih tekmah.

Prepričani smo, da so se udeleženci tega letnega srečanja športnih iger dobro počutili in da so odnesli najboljše vtise.

Rezultate posameznih tekmovalca bomo objavili v naslednji številki Biltene, ki izhaja kot priloga našega glasila, ali pa v naslednji številki glasila Srečno z namenom, da se čimširši krog delavcev našega kombinata seznani z rezultati tekmovalca.

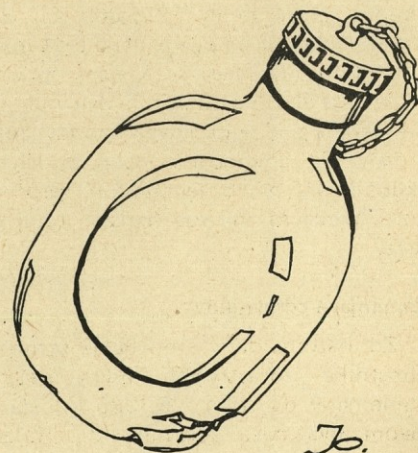
(t. l.)

Planinske novice

Dne 28. maja so pri Planinskem društvu Trbovlje ustanovili Klub planinskih vodnikov. Ta povezuje v svojih vrstah mladinske vodnike za letne in zimske razmere, mentorje, planinske vodnike in inštruktorje tega društva. Sklicatelj je po dogovoru Jože Gorišek. Klub planinskih vodnikov bo deloval po posebnem poslovniku, ki ga bodo pripravili, zajemal pa bo vse vrste njihovega udejstvovanja od izletov do taborov, pohodov, usposabljanja itd.

V dneh od 29.6. do 8.7.1985 bo Planinsko društvo Trbovlje že tretjič pripravilo mladinski planinski tabor za mlade planince. Prvi tabor je bil leta 1983 na Mrzlici, drugi leta 1984 v Logarski dolini, letošnji pa bo v Kamniški Bistrici. Udeležilo se ga bo okoli trideset udeležencev. Vodili ga bodo mentorji in vodniki tega društva. V programu imajo večje število izletov, pa tudi del planinske šole bodo izvedli. Del stroškov bodo prispevali udeleženci sami, del bo prispevalo PD Trbovlje, deloma pa bodo sredstva dobili s prostovoljnim delom, nekaj pa bodo priskrbele domače organizacije združenega dela. Nadvse si žele vsi lepega vremena, saj bo le tako bivanje pod šotori prijaznejše.

(t. l.)

Kolesarska dirka skozi Zasavje

V soboto, 8. junija, je kolesarski klub Astra organiziral svojo največjo kolesarsko prireditev — dirko za veliko nagrado Aste. Start in cilj sta bila v Dolu pri Ljubljani. Udeležilo se je 220 kolesarjev — članov, starejših in mlajših mladincev.

Na 145 km dolgi progi, ki je potekala po Zasavski cesti do Hrastnika, skozi Hrastnik, čez Ostenk (Katarina) — gorski cilj, do Gimnazijske ceste in dalje do Komunale v Trbovljah. Tu je bil pri hotelu Rudar ob cca 11. uri leteči cilj. Proga je šla čez Bevško, Slačnik, Zagorje in čez savski most po zasavski cesti nazaj do cilja. Mla-

dinci so imeli nekoliko krajšo progo v isti smeri.

Kolesarji so domala vso progo vozili v hudem nalivu. Šele na Ostenku je dež prenehal. Na gorskem cilju na Ostenku je bil prvi Stane Papež iz Novega mesta, leteči cilj pred hotelom Rudar v Trbovljah pa je prvi prevozil Robi Šebenik, Rog Ljubljana. Na dirki je zmagal med člani Robi Šebenik, drugi je bil Stane Papež, tretji pa Povirk (Rog). Povprečna hitrost prvega je znašala 43,360 km/h. Ekipno je zmagala ekipa iz Novega mesta.

35-letni jubilej PD Kum — Trbovlje

Planinsko društvo Kum — Trbovlje, je v soboto 15. junija proslavilo na Kumu svoj 35-letni obstoj. Ob napovedani enajsti uri se je zbralo v planinskem domu na Kumu precejšnje število članov, gostov in drugih planincev. Zaradi deževnega vremena proslave ni bilo mogoče izvesti zunaj, pač pa v domu. Slavje je pričel mešani pevski zbor Slavček z Aljaževu Triglav moj dom. Nato je Albin Hauptman z uvodnimi besedami obrazložil slavje, sledil pa je govor predsednika društva Janeza Brinarja. Ta je orisal ustanovitev in delo društva v 35-letnem obdobju. Bilo je bogato v vseh pogledih razen nekaterih nihanj v društveni dejavnosti bodisi na organizacijskem, kakor tudi na gospodarskem, izletniškem, markacijskem področju, varstvu narave itd. Zatem je Martina Djokič, predsednica izvršnega sveta občine Trbovlje, s poprejšnjo obrazložitvijo izročila jubilarntu državno odlikovanje z redom zaslug za narod s srebrnim vencem, s katerim je društvo odlikovalo predsedstvo SFRJ. Predsednik meddruštvenega odbora zasavskih planinskih društev Lojze Anzelc je čestital jubilarntu tudi v imenu Planinske zveze Slovenije in podelil priznanje MDO članom in nekaterim kolektivom. Priznanja pa je podelilo tudi društvo samo nekaterim posameznikom, društvom in kolektivom. Društvu so čestitali še predstavniki PD Trbovlje, PD Dol pri Hrastniku in PD Rimske Toplice. Slavček je pod vodstvom Jereb — Petauerjeve zapel nekaj pesmi, recitatorji pa so recitali nekaj planinskih pesmi in misli. Sledil pa je prost razgovor med udeleženci.

PD Kum je bilo ustanovljeno 5.7.1950 po predhodnih razgovorih na Planinski zvezi Slovenije na predlog upravnega od-

bora PD Trbovlje, ki je temeljil na sklepu občnega zbora tega društva ter na podlagi predhodnega soglasja vodstva planinske skupine PD Trbovlje v takratnih Centralnih rudarskih delavnicah —CRD. Motivi za ustanovitev PD Kum so bili velikost PD Trbovlje, vzdrževanje in oskrbovanje dveh planinskih koč — na Mrzlici in Kumu, predvsem pa želja za samostojno delovanje nekaterih članov planinske skupine PD Trbovlje v CRD. PD Trbovlje je bilo ustanovitvi novega društva vseskozi naklonjeno in mu pomagalo pri ustanovitvi. Ustanovni občni zbor je vodil Rudi Dolničar, predsednik pripravljalnega odbora. Za prvega predsednika je bil izvoljen Otmar Pečar, za tajnico Joža Arhar itd. Sporazumno je bilo razdeljeno članstvo na obe društvi. Dne 10.9.1950 je PD Trbovlje zapisniško predalo predstavnikom novoustanovljenega društva Kum vsa osnovna sredstva in inventar z vsemi nepremičninami ter obratnimi sredstvi, to je zalogo pijač, jedil, spominkov itd. Planinsko koč na Kumu je namreč v letih 1947—1948 povsem obnovilo PD Trbovlje in jo opremilo. Pri tem je sodelovalo veliko število prostovoljnih delavcev iz vrst članstva. Do brezplačne predaje koč z vsem inventarjem, sredstvi in depandanso na novoustanovljeno društvo je z domom upravljalo PD Trbovlje. Podrobnosti o tem so opisane v publikaciji "60 let planinstva v Trbovljah" iz leta 1972.

Jubilarntu veljajo najboljše želje in čestitke!

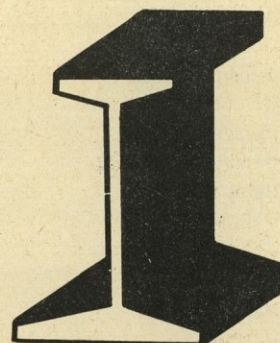
Nekaj

športnih vesti

V nedeljo, 16. junija, so nogometaši slovenske nogometne lige odigrali zadnje kolo v sezoni 1984/85. Prvak 14-članske slovenske lige je prvokrat NK Koper. Zbral je v 26 srečanjih skupno 42 točk, Trboveljski NK Rudar je bil drugi, s točko manj. Dosegel jih je 41. V zadnjem kolu je na domačem igrišču igral z ljubljansko Ilirijo. Premagal jo je s 6:2 (3:0). Veliko prednost si je domača enajsterica priborila že v prvem polčasu in vodila že kmalu nato s 5:0. Po tem rezultatu so nekoliko popustili, kar pa je nasprotnik izkoristil in dvakrat zatresel mrežo domačinom. Tekma je bila lepa in je navdušila številne navijače, posebno še zavoljo športne igre obeh moštev. Večina je mnenja, da je bila to najlepša Rudarjeva tekma v prvakar končani sezoni. NK Koper bo torej v naslednji sezoni igral v II. zvezni nogometni ligi. Nogometašem Rudarja, ki je za zmagovalcem zaostal le za eno točko, pa veljajo vsa priznanja za doseženi uspeh, borbenost in prizadevnost v zadnji nogometni sezoni.

Dne 26. maja je več kot 500 strelcev iz 173 tričlanskih ekip nastopilo na letošnjem 17. nočnem strelskem tekmovanju z vojaško puško v počastitev osvoboditve Ljubljane in dneva mladosti. Letos je prvo mesto nepričakovano osvojila ekipa strelske družine Alojza Hohkrauta iz Trbovelj. Trboveljčani so prišli v finale z devetimi rezultatom (pri desetih ekipah), na koncu pa so bili najboljši. V ekipi so bili Jani Hren, Ivan Mrak in Pavle Hauptman.

Na tretjem mednarodnem malem maratonu (10 km) v organizaciji Arena turist in AK Iskra se je v Polju uvrstil na prvo mesto med člani do 29 let Hribšek, član Rudarja iz Trbovelj, z najboljšim časom med rekreativci. Med ženskami je bila prva Trobčeva, članica Rudarja, Trbovlje.

(t.l.)

Kategorizirani in perspektivni športniki

Zveza telesno kulturnih organizacij Slovenije je koncem maja letos objavila v TK obvestilih števil. 3/85 pregled kategoriziranih in perspektivnih športnikov v Sloveniji v letnih in zimskih športnih panogah. Gre za športnike, ki so izpolnili kriterije "Jugoslovanske kategorizacije športnikov 1981 — 1985" v letu 1984 oziroma sezono 1984/1985.

Vseh kategoriziranih in perspektivnih športnikov v 33 športnih panogah je skupno 832; od tega 28 zaslužnih športnikov, 71 mednarodnega in 330 zveznega razreda, perspektivnih športnikov pa je 413.

Med športniki iz naših krajev so kategorizirani naslednji:

1. Brodarstvo

a) Kajak Kanu

— zvezni razred: Peter Kauzer iz BD Hrastnik.

2. Kegljanje

— perspektivni športnik: Tončka Škafar iz KK Krško.

3. Namizni tenis

— zvezni razred: Andreja Ojsteršek in Vesna Ojsteršek, obe NTK Kemičar, Hrastnik;

— perspektivni športnik: Polona Novak, NTK Kemičar, Hrastnik.

4. Plavanje

— mednarodni razred: Darja Alauf PK Rudar, Trbovlje,

— zvezni razred: Barbara Kus in Barbara Kmetič, obe PK Rudar, Trbovlje;

— perspektivni športniki: Andreja Dolanc, Peter Zupančič, Jani Hočevar, vsi PK Rudar, Trbovlje

Ina Govedarica in Mojca Toplak, obe iz PK Celuloza, Krško.

5. Streljanje

— zvezni razred: Bogdan Slanšek, SD Okrogar — Skvarča, Zagorje; Željko Hručič in Rajmond Cvetko, oba iz SD Rudnik Hrastnik;

— perspektivni športnik: Helena Lavrinc, SD D. Poženel, Rečica, Laško.

Razpisane so štipendije za šolsko leto 1985/86

Z namenom pridobitve lastnih, strokovno usposobljenih kadrov, ki so potrebni za izvajanje načrtanih nalog v SOZD REK Edvarda Kardelja, so posamezni tozdi in DS v sozdu razpisali za šolsko leto 1985/86 določeno število kadrovskih štipendij. Podelili jih bodo predvidoma v avgustu, najkasneje pa do 15. septembra 1985.

Razpisane kadrovske štipendije so bile že objavljene v časopisu Delo, in sicer 5. in 6. marca 1985.

Glede na to, da se približuje končni rok za vložitev zahtevkov za podelitev kadrovskih štipendij, ponovno obveščamo vse zainteresirane, da morajo prijave za razpis vložiti do 15. julija 1985, z izjemo tistih, ki se bodo naknadno vpisali v programe usmerjenega izobraževanja. Ti lahko vložijo prijave tudi še do enega meseca kasneje, kot je določen skrajni rok za sprejemanje prijav.

Kandidati za podelitev kadrovskih štipendij morajo svojo prijavo napisati na predpisanem obrazcu "DZS SPN — 1 — Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic". Vlogi pa morajo predložiti še:

- potrdilo o vpisu v šolo,
- overjen prepis oziroma fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo višješolske ali visokošolske OZD o opravljenih izpitih,
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu — navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, obrti in dohodki z dela v podaljšanem delovnem času in drugih virov. Če so starši upokojnici, priložijo odrezek od pokojnine za december 1984.

Kandidati za štipendije — otroci naših delavcev na začasnem delu v tujini, naj pošljejo vlogo za štipendijo v obliki prošnje.

Pri podeljevanju štipendij se bo poleg ostalih kriterijev, določenih v pravilniku o štipendiranju, upošteval še kriterij, da lahko zaprosijo za kadrovske štipendije udeleženci v usmerjenem izobraževanju, pri katerih dohodek na družinskega člana ne presega 85 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto (23.598.— din). Kadrovska štipendija bo izjemoma lahko podeljena tudi mimo navedene omejitve, če gre za štipendije v deficitarnem poklicu.

V šolskem letu 1985/86 so bile v SOZD REK EK razpisane naslednje kadrovske štipendije:

Poklic oziroma program	Skupin zahtev. pokl.	Štev. štipen.	T O Z D
pomočnik rudarja	II	10	DO RRPS — TOZD RRP Kanižarica
rudarski delavec	IV	30	DO RRPS — TOZD RRP Trbovlje
rudarski delavec	IV	30	DO RGD — TOZD RIG
rudarski delavec	IV	50	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
rudarski delavec	IV	50	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
rudarski delavec	IV	24	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
rudarski delavec	IV	5	DO RRPS — TOZD RRP Laško
rudarski delavec	IV	10	DO RRPS — TOZD RRP Kanižarica
rudarski delavec	IV	10	DO RRPS — TOZD RRP Trbovlje
rudarski tehnik	V	4	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
rudarski tehnik	V	10	DO RGD — TOZD RIG
rudarski tehnik	V	2	DO RRPS — Separacija pr. Trbovlje

rudarski tehnik	V	1	DO RRPS — TOZD Kanižarica
rudarski tehnik	V	2	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
rudarski tehnik	V	1	DO RRPS — TOZD RRP Laško
rudarski tehnik	V	4	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
inženir rudarstva	VI	1	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
dipl. inž. rudarstva	VII	2	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
dipl. inž. rudarstva	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Trbovlje
dipl. inž. rudarstva	VII	3	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
dipl. inž. rudarstva	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Kanižarica
dipl. inž. rudarstva	VII	5	DO RRPS — DS SS
dipl. inž. rudarstva	VII	5	DO RGd — TOZD RIG
geovrtalni tehnik	V	2	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
geološki tehnik	V	1	DO RRPS — TOZD RRP Kanižarica
rudarski mehanik	IV	4	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
mizar — tesar	IV	1	DO TET — TOZD VN
ključavničar	IV	8	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
ključavničar	IV	3	DO RGd — TOZD IMD
ključavničar	IV	6	DO RRPS — TOZD RRP Trbovlje
ključavničar	IV	2	DO TET — TOZD VN
ključavničar	IV	2	DO TET — TOZD PEE
ključavničar	IV	5	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
ključavničar	IV	2	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
strugar	IV	1	DO RGd — TOZD IMD
strugar	IV	2	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
orodjar	IV	1	DO RGd — TOZD IMD
kovač	IV	1	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
rezkalec	IV	1	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
strojni tehnik	V	2	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
strojni tehnik	V	1	DO RRPS — TOZD RRP Trbovlje
strojni tehnik	V	1	DO RRPS — TOZD sep. pre. Trb.
strojni tehnik	V	1	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
inženir strojništva	VI	1	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
inženir strojništva	VI	1	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
dipl. inž. stroj. tehnolog.	VII/1	1	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
dipl. inž. strojništva	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
dipl. inž. strojništva	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
elektrikar — energetik	IV	5	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
elektrikar — energetik	IV	2	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
elektrikar — energetik	IV	2	DO RGd — TOZD IMD
obratni elektrikar	IV	1	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
rudarski elektrikar	IV	2	DO RRPS — TOZD RRP Senovo
elektrotehnik — energetik	V	1	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
elektrotehnik — energetik	V	1	DO RRPS — TOZD RRP Trbovlje
elektrotehnik — energetik	V	2	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
elektrotehnik — elektronik	V	1	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
inž. elektrotehnike — energetik	VI	1	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
dipl. inž. elektrotehnike — energetik	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Zagorje
dipl. inž. elektrotehnike — energetik	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
dipl. ekonomist	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
dipl. ekonomist	VII	2	SOZD REK EK — DS SS
dipl. pravnik	VII	1	DO RRPS — TOZD RRP Hrastnik
dipl. inž. kemijske tehnologije	VII	1	DO RRPS — DS SS

Anton HANČIČ

Valorizirane so kadrovske štipendije

Izvršni odbor skupščine delegatov, udeležencev samoupravnega sporazuma o štipendiranju v Sloveniji, je 20. maja letos sprejel sklep o valorizaciji vrednosti točk kadrovskih štipendij. Vrednost točke se s 1. majem 1985 povečuje od dosedanjih 10,38 na 11,94 din. Tako znaša kadrovska štipendija za učence v srednjem usmerjenem izobraževanju:

Po uspehu	Št. točk	din		
zadosten	400	4.776	6,0 — 6,5	600 7.164
dober	480	5.731	6,6 — 7,2	650 7.761
prav dober	590	7.045	7,3 — 7,9	720 8.597
odličen	720	8.597	8,0 — 8,6	800 9.552
Za študente na višjih in visokih šolah:			8,7 — 9,3	900 10.746
			9,4 — 10	1080 12.895

Enotna kadrovska štipendija za učence v prvem letniku srednjega usmerjenega izobraževanja ne glede na prejšnji učni uspeh znaša za 480 točk din 5.731. Za študente v prvem letniku višjih in visokih šol ne glede na prejšnji uspeh pa znaša za 650 točk din 7.761.

Krvodajalska akcija

V času od 3. do 31. maja 1985 so darovali kri v Splošni bolnišnici Trbovlje naslednji sodelavci:

Dne 3. maja 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Božo Rožič

Dne 10. maja 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Andrej Brezovšek, Radenko Samardič, Alojz Brvar, Vid Žibert, Anton Bregar, Marjan Gantar, Olga Gantar

Tozdi s področja Hrastnika

Jože Drnovšek, Jože Razpotnik, Andrej Marinšek, Miran Dečman

Dne 17. maja 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Vlado Bešič, Iztok Šmid, Anton Tomišek, Darko Kunšič, Drago Završnik, Franc Hirselj, Zlatko Džafirovič, Niko Božič, Ivan Žavbi, Radovan Banovič, Stane Gabrijel, Gabrijel Klavs, Milan Jerman, Mato Lučič, Željko Štok, Stojan Maček, Miloš Šumer, Jože Potokar, Rasim Romanič, Boris Vrbnik, Marjan Sladič, Vlado Hauptman, Marinko Babič, Peter Cajlinger, Mirko Filipovič, Aljoša Kešlov, Milan Murko, Boris Zalaznik, Leon Pavlič, Radenko Sekulič, Anto Bobonja, Nesim Smajič, Alojz Smrekar, Lado Leskovšek, Milan Sotlar, Suad Merdanovič, Zvone Hlade, Milorad Kusič

Tozdi s področja Zagorja

Jože Glavač, Marko Brčina, Franci Uran, Igor Trošt, Ervin Dobnik, Miro Češek, Franc Medvešek, Rajko Rajner, Selim Vehabovič, Aziz Memišević, Ivan Lebničnik, Iztok Lebničnik, Rado Prelogar, Esad Joldič, Viktor Benko, Sakib Delič, Ivo Filkovič, Franc Klopčič, Jože Vičič, Karlo Vidrgar, Andrej Psarn, Nihad Hančič, Arif Beganovič, Simon Lebar

Tozdi s področja Hrastnika

Karel Matek

Dne 24. maja 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Adem Merdanovič, Stanko Mladenovič, Bojan Košir, Rudi Rabuzin, Goran

Horvat, Peter Šimenc, Milan Černivec, Srečko Lesar, Branko Gros, Damir Vučiloovski, Martin Lenart, Metod Zore, Andrej Kavčič, Andrej Bočko, Zdravko Planinc, Nesib Hrvič, Irfan Hodžič, Dušan Češek, Alojz Podmenik, Robert Fideršek, Jakob Posavec, Dušan Lavrinšek, Ivan Ramšak, Franc Kantužar, Janez Berdon, Martin Frajle, Janez Škerbinek, Ferdo Blaznik, Jože Kramar, Alojz Jokan, Mladen Jambrovič, Anton Kobal, Dušan Herman, Karel Kepa, Ernest Žunk, Janez Kmetič, Alojz Lesar, Silvo Mlinar, Franc Vozelj, Tripun Lakič, Jani Koželj, Sašo Predovnik

Tozdi s področja Hrastnika

Željko Hrnčič, Peter Gorenc, Anton Erman, Rudolf Kladnik, Franc Bezgovšek

Dne 31. maja 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Branko Arh, Jože Jan, Mirko Umek, Franc Štrovs, Franc Židanšek, Janez Zaplotnik, Jernej Kreže, Anton Zidar

Tozdi s področja Zagorja

Jani Fele, Jože Nosan, Bojan Vodenik

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J. D.

Rešitev nagradne križanke ob dnevu rudarjev — 3. juliju

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke ob dnevu rudarjev — 3. juliju, objavljene v tej izdaji glasila

Srečno, bomo razdelili tri knjižne nagrade. Izrezek iz časopisa z rešitvami poš-

ljite na naslov: SOZD REK Edvarda Kardelja, Uredniški odbor glasila Srečno, 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse prave rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do 10. julija 1985.

Kadrovske vesti od 1. 5. do 31. 5. 1985

PRIHOD:

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Vojko Ulaga - učnik, Drago Čakarič - učnik, Dušan Grm - učnik, Alfonz Marjan - učnik, Mato Marijanovič - učnik, Bajro Mehič - učnik, Azem Hasičič - učnik, Jovo Živkovič - učnik, Đino Štrukelj - učnik.

TOZD RRP Zagorje

Ciril Grabnar - učnik, Ladko Renko - učnik, Samo Krljkar - učnik, Dušan Špitalar - učnik, Šahbaz Šubašič - učnik, Iztok Vrankar - učnik, Milenko Petrič - učnik, Sulejman Hodžič - učnik, Anton Medved - stroj. nadz., Hašim Osmanovič - del. na sep., Svetozar Đurič - de. na sep., Pavao Turkalj - del. na sep., Dušan Narberger - del. na sep., Sadik Delič - del. na sep.

TOZD Separacija Trbovlje

Sašo Kink - del. na sep., Milan Časer - del. na sep., Boris Zalaznik - del. na sep., Jako Jurišič - del. na sep.

TOZD RRP Trbovlje

Mile Sušnica - vratar, Kasim Vehabovič - vozač, Samed Bajramovič - vozač, Musta-

fa Mrvoljak - kopač, Dragiša Perič - vozač, Roman Jan - vozač, Franc Kostanjšek - vozač, Franc Remar - vozač, Juro Mijatovič - vozač, Ivan Juteršek - čuvaj, Milan Radič - vozač, Marija Kutnjak - čistilka, Safet Delič - vozač, Tomo Petrovič - vozač.

TOZD RŠC Trbovlje

Mirko Topal - učnik, Milorad Jurišič - zun. del., Ivan Jakovljevič - pom. del. zun.

DS SS DO RRPS

Jože Kandolf - vod. izgr. zahtev. obj. ali pos. faz. kompl. obj., Viktorija Čebin - čistilka, Stane Bočko - izv. opr. soc. služb., Vladimira Grčar - koord. opr. za soc. zav. in obrač. hran.

DO TET

DS SS

Fehrija Palavrič - NK delavka

DO RGD

TOZD RIG

Đemal Mečević - kopač, Anto Juko - kopač, Matjaž Prnaver - pom. elekt., Džavid Mečević - kopač, Jozo Antič - kopač, Franjo Pavlovič - kopač, Suad Muratovič

- kop. pom., Izet Hodžič - kopač, Ivo Tunjič - kopač, Drago Vuletič - kopač, Ilija Mijačević - PK rudar, Sead Osmić - kopač, Ilija Mladenović - vozač, Pašan Delić - pom. kop., Hamid Krekič - kopač, Stevo Stevanović - kopač, Kojo Blagič - vozač, Marijan Miloš - kopač, Miha Sever - vozač, Franjo Kovačević - kopač, Slavko Vasiljevič - kopač, Pero Bagavac - kopač, Jozo Maračić - kopač, Anto Marčić - kopač, Marijan Marčić - kopač, Emin Hušidič - pom. kop., Franc Šantelj - vozač, Janez Kropivšek - strugar, Salko Hajdič - kopač, Ivo Stijepić - kopač, Elvedin Velispahič - kopač, Safet Čosič - kopač, Dragan Jurič - kop. pom., Omer Zukan - kopač, Ahmet Bešić - kopač, Mijo Kalfić - kopač, Muhamed Mehmedović - vozač, Samid Osmanović - kopač.

TOZD GRAMAT

Milan Juvan - voznik gradb. mehan., Mejra Ibralič - zlag. opeke, Nisveta Mujković - zlag. opeke, Brato Fačić - zlag. opeke, Janez Baš - stroj. naklad.

TOZD Avtoprevoz

Igor Javoršek - šofer, Milorad Matijević - šofer, Edvard Škoberne - avtomeh., Branko Rošelj - voz. mot. vozil.

TOZD IMD

Darko Kralj - voznik vilič., Ferdo Gumzej - kur. cent. kur.

ODHOD:

DO RRRS

TOZD RRP Hrastnik

Damjan Pepelnjak - učenik - v JLA, Zdravko Šeško - učenik - v JLA, Janez Zavšek - učenik - v JLA, Aleksander Oprešnik - učenik - v JLA, Esad Hankušić - upr. trans. in trak - v JLA, Jani Kašner - učenik-vrtalec - v JLA, Matjaž Ulaga - jam. elekt. - v JLA, Bojan Urh - lampist - v JLA, Janko Podkoritnik - učenik - discip. odp., Milovan Kojič - učenik - discip. odp., Marjan Češnovar - kopač - discip. odp., Filip Tovornik - učenik - discip. odp., Stanimir Pušić - učenik - discip. odp., Osman Isaković - učenik - discip. odp., Rudolf Ramšak - kurjač - upokojen, Žalar Franjo - učenik - pren. v času posk. dobe s str. DO, Tomaž Logar - jam. elekt. - v času posk. dobe s str. del., Franc Očepek - kopač - upokojen, Ismet Bečirovič - kop. pom. - discipl. odp., Adam Baloh - gl. posl. jame Oj. - upokojen, Marko Čarapič - učenik - v času posk. dobe s str. del., Jože Kandolf - v. d. vodja TOZD - prem. na DS SS, Ernest Zore - pom. del. zun. - samov. prek., Vlado Grujič - učenik - pren. v času posk. dobe s str. del., Rifet Šiljković - učenik - samov. prek., Milan

Laznik II. - učenik - v JLA, Milenko Ura - na - učenik - pren. v času posk. dobe s str. DO, Alojz Babič - vrtalec - spor. prek., Sejad Turanović - kop. pom. - samov. prek.

TOZD RRP Zagorje

Sašo Eberl - učenik - v JLA, Roman Strmljan - učenik - v JLA, Vinko Zidar - strelec - upokojen, Leopold Urnkar - kopač - upokojen, Konrad Krajnik - kopač - upokojen, Samo Polšak - učenik - samov. prek., Karl Jamnik - kop. pom. - umrl, Ivan Ostrožnik - kop. pom. - upokojen, Alojz šinkovec - kopač - upokojen, Janez Jereb - ključav. - v JLA, Ivan Gregorinčič - kovinar - spor. prek., Martin Marinšek - vod. in nadz. del. el. str. - inval. upok., Milan Požun - stroj. gl. izv. str. - umrl, Janko Drolc - del. na sep. - v JLA, Stanislav Drobne - del. na sep. - v JLA, Vahid Avdič - del. na sep. - v JLA, Milan Kastelec - ključav. - umrl, Hašim Osmanović - del. na sep. - podpis izj., Ladislav Bučar - del. na sep. - v JLA, Marija Klopčič - pom. kuhar. - upokojena.

TOZD Separacija Trbovlje

Leopold Tekavc - strež. trans. meh. - v JLA, Ivo Sikili - del. na sep. - v JLA, Karlota Dečman - pom. del. - upokojena, Sedija Ibrakič - odprem. prem. - za dol. čas, Franc Vidmar - kurjač - upokojen, Said Hegič - strugar - discip. odp., Bojan Cilenšek - del. na sep. - discip. odp., Janez Krstič - del. na sep. - discip. odp., Silvester Umek - del. na sep. - spor. prek.

TOZD RRP Trbovlje

Mile Sušnica - kopač - na DE OSP, Milan Zorič - vozač - v JLA, Nedelko Komlenič - kopač, - v JLA, Franc Dobršek - kopač - discip. odp., Bojan Oblak - vozač - v JLA, Oto Mlinar - kopač - discip. odp., Rajko Rozman - kopač - upokojen, Stane Sajovec - lesni del. - spor. prek., Boris Krašev - vozač - umrl, Fadil Bleković - kop. pom. - spor. prek., Vlado Spende - vozač - spor. prek., Vladimira Grčar - koor. opr. za soc. zav. in obr. hran. - prem. na DSSS, Stane Bočko - izv. opr. soc. sl. - prem. na DS SS.

TOZD RŠC Trbovlje

Dževad Kovačević - kop. na šol. del. - discip. odp., Branislav Petrovič - kop. pom. - v JLA, Nuriya Ibrič - kopač na šol. del. - discip. odp., Zikrija Bleković - kop. pom. šol. del. - disc. odp., Anton Medved - stroj. delov. - spor. prek.

DS SS DO RRRS

Jože Senica - dipl. el. ing. - prip. spor. pr.

DO RGD

TOZD RIG

Husejn Hasikič - vozač - samov. pr., Kamilo Oberčkal - stroj. ključ. - samov. pr., Jovica Trailović - kopač - spor. pr., Salih Fazlić - učenik - v JLA, Sejdaliya Bilalič - vozač - v JLA, Halil Feta - vozač - dis. od., Dragomir Todorović - kopač - sam. pr., Zijad Tabaković - vozač - odp. v pos. dobi, Ivan Šušteršič - signal. - upokojen, Bekrija Bečić - vozač - samov. pr., Sead Mehinović - vozač - odp. v posk. dobi, Anton Apih - strelec - upokojen, Halil Bilalič - vozač - v JLA, Milan Podkoritnik - nadzor. - upokojen, Srečko Drakler - nadzor. - upokojen, Nedeljo Vujačić - kopač - upokojen, Stane Vidrih - kopač - upokojen, Muharem Šabič - kopač - upokojen, Memaga Selimović - kopač - samov. pr., Alojz Škorjanc - vozač - samov. pr., Rifet Šahinbegović - vozač - samov. pr., Erik Šlenc - pom. kop. - samov. prek., Ramiz Softić - vozač - samov. prek., Šefik Softić - vozač - samov. prek., Zekerijah Mehič - vozač - samov. prek.

TOZD GRAMAT

Juro Mijatović - vzdr. el. napr. - samov. prek., Franc Kostanjšek - vzdr. str. napr. - samov. prek., Franc Remar - vozač - spor. prek., Finka Piljič - zlag. opek. - samov. prek.

TOZD IMD

Stane Vodiškar - str. teh. - spor. prek., Alojz Sajevec - ključavničar - upokojen

DO TET

TOZD VN

Branko Brković - kovinar - v JLA, Bogomir Cesar - elekt. - v JLA, Matija Ostanek - strugar - v JLA

TOZD PEE

Alojz Brodnik - avtomeh. - spor. prek., Rudi Krajnik - delav. - upokojen

DS SS SOZD

Vanda Šturbej - izv. opr. družb. stand. - upokojena.

Sonja BOŽIČ

Holesterol in druge maščobe v krvi

ZASAVSKI ZDRAVSTVENI DOM
Referat za zdravstveno vzgojo

Pri proučevanju spememb na ožilju je ugotovljeno, da obstaja vzročna povezava med arteriosklerozo in maščobami v krvi. Problem je na današnji stopnji razvoja medicine zelo aktualen, saj je porast arterioskleroze vzročno povezan z živlenskimi in prehrabnenimi navadami, se pravi, da je vzporeden z dvigom življenske ravni in napredovanjem civilizacije.

Najprej poskusimo razčistiti osnovne pojme: arterioskleroza, ateroskleroza in ateromatoza so sinonimi, se pravi, različna imena za isti patološki proces, ki ga imenujemo po domače poapnevanje ožila. Kadar pove zdravnik pacientu, da so njegove težave posledica arterioskleroze, se le-ta prestraši, ker takoj pomisli na najhujše, na stare ljudi s hudo arteriosklerozo možganskih žil, ki se manifestira kot starostna demenca, ko je človek popolnoma odvisen od tuje pomoči. Proces proarterioskleroze je namreč vezan na proces staranja organizma in začne že okrog 20. leta starosti. Težko je ostro omejiti, do kje imamo fiziološko involucijo in kje že začne patološki proces na ožilju. Do neke meje je arterioskleroza s svojo sekundarno patologijo tudi istočasno fiziološki proces involucije organov.

Poglejmo še, kaj razumemo pod pojmom maščobe v krvi. Pred leti smo govorili samo o holesterolu, danes nam pokaže izpopolnjena laboratorijska diagnostika dosti več. Maščobe se strokovno imenujejo lipidi. Povišane maščobe v krvi imenujejo v Ameriki in Angliji hiperlipoproteinemija, v Evropi pa hiperlipidemija oziroma hiperlipemija.

Hiperlipidemija je eden najvažnejših poznanih rizičnih faktorjev v nastanku arterioskleroze. Naj omenim še nekatere druge rizične faktorje kot napr. debelost, preveč maščob v hrani, majhna telesna aktivnost, kajenje in alkohol, stresne situacije in genetične faktorje. Prav tako so za nastanek arterioskleroze odločilne nekatere bolezni kot napr. zvišan krvni pritisk, sladkorna bolezen putika ali gicht in druge. Zvišan krvni pritisk napr. vedno pripelje do arterioskleroze, samo da je dovolj visok in da traja dovolj dolgo. Sumiranje več različnih faktorjev vodi k pogostejšem in zgodnejšem nastajanju kliničnih manifestacij arterioskleroze, kot če gre za delovanje le enega.

Kaj naj bi vedeli o maščobah v krvi?

Glavne vrste lipidov v serumu so: trigliceridi, fosfolipidi, prosti holesterol, estri holesterola in proste maščobne kisline. Za pravilno vrednotenje in opredelitev hiperlipidemije je potreben sodoben diagnostični postopek v laboratoriju. Že leta 1965. je Fredrickson podal klasifikacije hiperlipidemij, ki je nekoliko izpopolnjena uporabna še danes.

Poznamo pet laboratorijsko opredeljenih tipov z ustrežno klinično sliko. Laboratorij mora upoštevati: karakteristike seruma, ki je lahko po izgledu bister, megljen, moten ali mlekast, dalje — določanje trigliceridov v serumu, določanje holesterola v serumu, indukcijo ali odvisnost od vrste prehrane in 4 frakcijski lipidogram.

Za verodostojno tipizacijo hiperlipidemije sta potrebna najmanj 2 odvzema krvi. Preiskovanec vsaj 3 tedne pred odvzemom krvi ne sme biti niti dietno niti medikamentozno anti-lipidemično zdravljeno. Upoštevati moramo tudi dejstvo, da je možen prehod enega tipa v drugega. Vzrok je lahko neadekvatna prehrana pred odvzemom krvi, napr. mastna hrana ali preveč alkoholnih pijač. Vemo, da tip V lahko preide v tip IV, tip II b pa v tip II a ali IV. Kratka informacija o tipizaciji hiperlipidemij bi bila naslednja:

Pri tipu I gre za eksogeno hipergliceridemijo. Zdravljenje obstoji v tem, da v prehrani ne sme biti maščob. Arterioskleroza tu ni pogostejša kot pri ljudeh, ki hiperlipidemije sploh nimajo.

Pri tipu II a gre poleg ostalega za povišane vrednosti holesterola v krvi. Tu imamo opravka z dedno, primarno obliko hiperlipidemije. Zelo zgodaj se pojavijo klinični znaki arterioskleroze, predvsem obolenja srčnega ožila. Višji je nivo holesterola v krvi, prej lahko pričakujemo srčni infarkt. Normalne vrednosti holesterola v krvi nekoliko varirajo s starostjo. Vrednost nad 300 mg % pa je sigurno patološka. Pri zdravljenju hiperholesterolemije pride v poštev predvsem učinkovito znižanje telesne teže. Od medikamentov je učinkovit Cholestyramin (Quantalan). Včasih pomaga Atromidin. Priporočamo tudi pomirjevalna sredstva.

Pri tipu III gre za dedno, sekundarno obliko hiperlipidemije, ko najdemo povišane vrednosti holesterola in trigliceridov v krvi. Vrednosti trigliceridov nad 200 mg % so sigurno patološke. V 1/3 primerov gre za bolnike s sladkorno boleznijo. Že v zgodnji srednji življenski dobi se pokaže arteriosklerotično obolenje srca, še pogostejše pa udov. Sicer je ta oblika

hiperlipidemije redka. Zdravljenje obstoji v tem, da zmanjšamo telesno težo, v hrani pa naj bodo od maščob zastopane predvsem nezasičene maščobne kisline. Od medikamentov je učinkovit Atromidin.

Pri tipu IV gre za sekundarno, endogeno hipertrigliceridemijo. Ta oblika hiperlipidemije je najpogostejša, a je ne moremo diagnosticirati če določimo samo holesterol v krvi, ki je normalen ali malo povišan, ne določimo pa trigliceridov, ki so znatno povišani. V več kot 1/3 gre za bolnike s sladkorno boleznijo, pogosto pa opazujemo tudi zvišanje sečne kisline v krvi. Bolniki so večinoma debeli. Bistvene so pri tem tipu arteriosklerotične bolezni udov, ter razne oblike koronarnih bolezni srca. V terapiji pride v poštev predvsem dieta z bistveno omejitvijo ogljikovih hidratov, ki naj ima za cilj učinkovito redukcijo telesne teže; od medikamentov je dober Atromidin.

Pri tipu V imamo opraviti s primarno ali sekundarno hiperlipidemijo. Le ta se še poslabša, če je v prehrani dosti maščob in ogljikovih hidratov. V krvi najdemo močno zvišane trigliceride in zmerno zvišan holesterol. Več kot 2/3 bolnikov ima sladkorno bolezen, pogosto je zvišana sečna kislina v krvi. Bolniki so debeli. Arterioskleroza je pogostna in se kaže s perifernimi pretočnimi motnjami v udih, pa tudi s koronarnimi bolezni. V zdravljenju moramo misliti na redukcijsko dieto, ki je dostikrat zelo podobna dieti pri sladkorni bolezni in gihu. Hrana naj bo relativno bogata z beljakovinami, prepovedno pa alkoholne pijače. Medikamentozno je primeran Atromidin in preparati nikotinske kisline.

Zaključek:

Praktičen pomen klasifikacije hiperlipidemij je v naslednjem: za arteriosklerozo pogostejše obolenja tisti bolniki, ki imajo tip II, IV ali II, zelo redko oni s tipom V in najredkeje tisti s tipom I. Za uspešno zdravljenje je potrebna poleg laboratorijskih ugotovitev še vestna klinična obravnava bolnika. Morali bi ugotoviti ali gre za primarno ali sekundarno hiperlipidemijo. Sekundarne hiperlipidemije odkrijemo na primer pri alkoholikih, v nosečnosti, med stradanjem — zvezo s sladkorno boleznijo smo že omenjali.

Primarne hiperlipidemije so v srednji življenski dobi na splošno 2 x pogostejše od sekundarnih.

O zdravljenju hiperlipidemije bi bilo potrebno posebej pisati. Zdravljenje je dolgotrajno. Zdravila, ki so v svetu na raspolago so večinoma zelo draga, o njihovi učinkovitosti pa medicina še ni dala dokončne sodbe. Zmanjšanje hiperlipide-

mij sigurno pomeni preventivo proti arteriosklerozi. Ljudem v visoki starosti s klinično razvito arteriosklerozo ne damo zdravil — lipolitičnih preparatov, če imajo normalne maščobe v krvi. To-

rej ni kriterij za uvajanje lipolitične terapije letnica starosti ali pa pojav arterioskleroze, ampak vedno samo hiperlipidemija v krvi.

dr. Jože GOLOBIČ

Humor in anekdote

— Tovariš, kaj iščete pred sobo moje hčere? — Oprostite, mislil sem, da je spalnica vaše žene.

Sosedi govorita o novem stanovanju. — Joj, kmalu bomo stanovali v lepšem okolju, meni prva — In mi v mirnejšem, odvrne druga. — Se vi tudi selite? — Ne, mi ostanemo!

Zdravnik obišče Jako na domu. — Koliko kozarčkov žganja popijete na dan? — Pst! Najprej pogledajte, prosim, če je moja žena kje v bližini!

Natakar, poslušajte no, kaj pomeni te tričetrt skodelice kavine usedline? — Kaj jaz vem. Tukaj sem zato, da strežem, ne pa da prerokujem!

— Natakar, v moji juhi je muha! — Brez skrbi bodite, ne bo dolgo, na kruhu jo že čaka pajek.

Lepa vnukinja črnih las vodi rdečelasega sina. Babica je zelo radovedna in reče: — Ima oče tega otroka rdeče lase? — Ne vem, babica, je imel klobuk na glavi.

Zobozdravnik se začudi Janezovemu jeziku, ki je čisto črn. — Kaj ste pa delali z jezikom? — Konjak mi je padel na cesto. — Pa saj konjak ni črn. — Ne, konjak ne, ampak cesta je bila na novo asfaltirana.

— Tovarišica, zamenjal sem vam svečke, so bile čisto zanič, razlaga mehanik voz-

nici, ki je prišla po avto. — Kako je to sploh mogoče? Saj sem vendar vozila samo podnevi!

— Veš, Micka, po štirih kozarcih se mi zdi čudovito lepa. — Ampak, dragi mož, saj nisem nič pila. — Zato sem pa jaz!

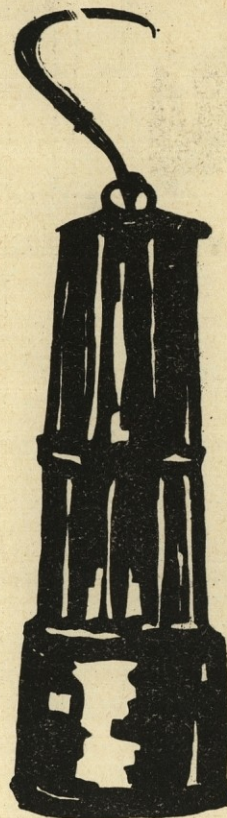
— Ali ne bi vstal, je rekla starejša žena mlademu fantu v avtobusu. — Mislite, da sem nor, da ne vem, da bi potem takoj sedli na moje mesto.

— Ivanček, zakaj te včeraj ni bilo v šolo? — To je napisano na listu, ki mi ga je dala mama. — Želim vedeti, kaj ti je bilo. — Tega mi pa mama ni hotela povedati.

Sodnik je rekel obtoženemu Janiku, če lahko navede olajševalne okoliščine.

— Da, tovariš sodnik, lahko jih navedem. Prosim, če upoštevate mojo rosno mladost in seveda neizkušenost mojega bratca!

— Draga Lojzka, je v vaši družini primer duševne bolezni? — Seveda, moj mož si domišlja, da je gospodar pri hiši.

Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guha, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Brengant, Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKA Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/74 z dne 9.1.1984 spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

Marinka Strniša

Nagradna križanka ob dnevu rudarjev in prazniku kombinata

4. JULIJ

Clues:

- Across:**
 - 1. SKUPNA DVEH GLASBEJNIKOV
 - 2. HORMON NADLEDVIČNE ŽLEZE
 - 3. KING COLE
 - 4. 100 m
 - 5. JANE SANDANSKI
 - 6. KOŽNA DOLEZEN
 - 7. SLOV. AKADEM. SKI SLIKAR
 - 8. SEV. FRANC. MEŠTO OD SOHNI PHILIPPE DESPATES
 - 9. GRŠKI BOG VOJNE
 - 10. SLOV. NARODNI OBČAJ
 - 11. NESTO V MALI AZIJI
 - 12. ENAKOST PRED ZA-KONOM
 - 13. OBMORSKI NESTECE SEVERNO OD ZADRA
 - 14. SKOPJE
 - 15. NAS NE-KDANJI NOGOMETNI VRTAR
 - 16. KROGELNA POVRŠINA
 - 17. MOVNJA V GLASU GL. MESTO Z. NEMČIJE
 - 18. ERNST NEIZ-VESTNI
 - 19. NIKOLA VUČO
 - 20. GOSTIŠČE SPRENOČIČI IN PARAZITI
 - 21. STAROG. PRISTA-NIŠČE
 - 22. ISAAC NATHAN TITO-GRAD
 - 23. PIVSKI VZKLIK
 - 24. OSJE GNEZBO
 - 25. HRANA ZA PE-RUTINO
 - 26. VETRO-PIER
 - 27. AMER. Ž. IME (CATHERINE)
 - 28. IT. SKLA-DATELJ (VITTORIO, R. 1933)
 - 29. ISAAK LEVITAN ANTON NANUT
 - 30. LAJOS TOLNAI MATEMAT. FUNKCIJA
 - 31. DOKTOR NASE ŽENSKO IME
 - 32. AMER. HUMORIST
 - 33. GL. MESTU AFR. DRŽAVE
 - 34. TERMOTEN KONEC IN ZACETEK ABECEDE
 - 35. REKA NA NITROZEM-SKEM KRAŠ PRI POREČU
 - 36. SARATEVO KMETIJSKI IZVE-DENE C
 - 37. GREGO-RIC
 - 38. SKUPINA PTIC
 - 39. JIM BOBINA NESREČE OVALNA POSODA
 - 40. ARHITEKT OTIL ZA ČASA NA POLEONA ESTONEC
 - 41. VIDAV OSAMI NAGANO
 - 42. JUVNI SADEŽ ČENG-GOR-SKA REKA
 - 43. ELIPSA AVSTRAL-SKI PTIC
 - 44. SLAVNOST NA JAVNA PRIRE-DITEV
 - 45. NORD LI-TETARNO JELO ANTE KOVAČIČ
 - 46. AMER. MOŠKO IME
 - 47. OSNOVA UMETNIH HAD
 - 48. KOBALT
 - 49. BICIKEL
 - 50. VERSKI POGLEVAR ŠITOV
- Down:**
 - 1. PREDNALAC ARGOSA ZORANA ZEMLJA
 - 2. GENERAL NOL
 - 3. ODIPEJEV OČE AFRIŠKA DRŽAVA
 - 4. SLOV. SNU ČARSKO SLEDIŠČE TONOVSKI NAČIN
 - 5. TURIST. KRAJ NA GORENJO R. BENKA
 - 6. ZANESKI PREDSEDNIK (1951-1964) IBERŠKA REKA
 - 7. NAS NE-KDANJI NOGOMETNI VRTAR
 - 8. KROGELNA POVRŠINA
 - 9. MOVNJA V GLASU GL. MESTO Z. NEMČIJE
 - 10. ERNST NEIZ-VESTNI
 - 11. NIKOLA VUČO
 - 12. GOSTIŠČE SPRENOČIČI IN PARAZITI
 - 13. STAROG. PRISTA-NIŠČE
 - 14. ISAAC NATHAN TITO-GRAD
 - 15. PIVSKI VZKLIK
 - 16. OSJE GNEZBO
 - 17. HRANA ZA PE-RUTINO
 - 18. VETRO-PIER
 - 19. AMER. Ž. IME (CATHERINE)
 - 20. IT. SKLA-DATELJ (VITTORIO, R. 1933)
 - 21. ISAAK LEVITAN ANTON NANUT
 - 22. LAJOS TOLNAI MATEMAT. FUNKCIJA
 - 23. DOKTOR NASE ŽENSKO IME
 - 24. AMER. HUMORIST
 - 25. GL. MESTU AFR. DRŽAVE
 - 26. TERMOTEN KONEC IN ZACETEK ABECEDE
 - 27. REKA NA NITROZEM-SKEM KRAŠ PRI POREČU
 - 28. SARATEVO KMETIJSKI IZVE-DENE C
 - 29. GREGO-RIC
 - 30. SKUPINA PTIC
 - 31. JIM BOBINA NESREČE OVALNA POSODA
 - 32. ARHITEKT OTIL ZA ČASA NA POLEONA ESTONEC
 - 33. VIDAV OSAMI NAGANO
 - 34. JUVNI SADEŽ ČENG-GOR-SKA REKA
 - 35. ELIPSA AVSTRAL-SKI PTIC
 - 36. SLAVNOST NA JAVNA PRIRE-DITEV
 - 37. NORD LI-TETARNO JELO ANTE KOVAČIČ
 - 38. AMER. MOŠKO IME
 - 39. OSNOVA UMETNIH HAD
 - 40. KOBALT
 - 41. BICIKEL
 - 42. VERSKI POGLEVAR ŠITOV